

בשם א. מביט עמקס
נמחיל סדר נויקיס

ארבעה אבות נויקיס השור והסדר
והמבעה וההבער לא השור סדריו
המבעה ולא המבעה סדריו השור לא
זהוהו שישבחו רוח חיים לאותוהו שהענין
שאין בה רוח חיים לאותוהו שהענין
ליך ולהזיק והדי הכר שאין נדום לך
להזיק הצד השונה שבחן שדכרן
להזיק ושמינתן עלך וכשהזיק חב
המזיק משלם תשלומי נקק במיטב הארץ
ב כל שחבתי בשמינתן החלשתי
את נוקו היכ שחתי במקנת סקו חבתי
בתשלומי נוקו סקו שר כל מקו וכסס
שאין בחן מעילה וכסס שחן שלימי
ברית וכסס מיוחדים חרין מר שחב
המיוחדות למזיק מ שחתי הפזק והפזק
וכשהזיק חב המזיק משלם תשלומי
נקק במיטב הארץ ג שחתי כסחבשחתי
כסחבכפני ביתורין ועל פירעית כח חרס
כח ברית וחנשים בכלל הנקק והנזק או
המזיק בת שלומים ד תלשחתי תמים
וחמשה מועדים הבזומה אינה מועת
לא לינח ולא לינחול ולשחך ולא לינח
ולא ליבעט השחן מועת לאכל לאר
הראוי לה תהיל מועת לא שבר כדור
הילוכה ושור המועד ושור המזיק ברית
הנזק והאדם ה הוא אבות והדוב

הנמר והפירלס והענש והדי אילומ
מועדיס ר אלעד אומכמן שהחן מועת
אינו מועד יס והחוש מועד לעלם מה
בן עם למועד אלא שחתי משלם חרין
נקק ומעט והמועד משלם נקק שלם
העליה פ א ה ה
כיעד הרגל מועת ושבר סדר הילוכה
והבזומה מועת להלך כדור בה לשבר
היתה מבעט או שחתי מועת מועת
מעות רגליה ושחתי את הכלים משלם
חיי נקק וסח על הכלי ושחתי וסח
על כל אחר ושחתי על האטון משלם
נקק וכל האחרון משלם חרין נקק ב
חרין נגלים מועדיס להלך כדור לשבר
ולשבר חיה רליק שחתי כדור או שחתי
מחוס ושבר את הכלים משלם חרין
טק ג כיעד השחן מועת לאכל את
הראוי לה והבזומה מועת לאכל פיות
חיקות אכלה כמות אכלים משלם חרין
נקק במיטב הארץ ז אמוריס שחתי הנזק
אכל ברשות מרביס פטור ואם שחתי
משלם מה שחנת ד כיעד משלם
מה שחנת אכלה מתוך הרחבה משלם
מה שחנת מיטדי הרחבה משלם מה
שהזיקה מפתח החנות משלם מה
שחנת מתוך החנות משלם מה שהזיקה
שהזיקה ה הכל והגוי שקפני מעל
הגוי ושחתי את הכלים משלם נקק שלם
מפני שחן מועדיס כל שחתי את החנות

ההלך לו לגרוש אבל את החזרה חזר
 והדליק את הגרוש על החזרה משל
 נזק שלם ועל הגרוש משל חצי
 נזק ו אי זה הוא ואי זה הוא
 מועד מועד שהעידו בו שלושה ומס
 תם שיחזרו בו שלושה ימים וברי
 ו יחזרה ו מאיר אב מועד שהעידו
 בו שלשה פעמים ותם שיהו התימקת
 מעשמישים בו ו ושור המזיק
 ברשות הנזק מיעד נח נגה נשך
 רבץ בעט ברשות הרבים משל חצי
 נזק ברשות הנזק ו טרפון אב עוק
 שלם מחבב אב חצי נזק ח אלהם
 ו טרפון מה אס במקום שהקל על
 הישן ועל הרג ברשות הרבים שהוא
 פטור החמיר עליהם ברשות הנזק
 לשלם נזק שלם מקום שהחמיר על
 הקדן ברשות הרבים לשלם חצי נזק
 אינו דין שהחמיר עליה ברשות הנזק
 הנזק לשלם נזק שלם אמרו לו דין
 לבאמן הדיון להיות כנדרון מה ברשות
 הרבים חצי נזק ואם ברשות הנזק
 חצי נזק ט אלהם אני לא אדון
 קדן מקדן ואני אדון קדן מרגל מה
 אס במקום שהקל על הישן ועל הרג
 ברשות הרבים החמיר בקדן מקום
 שהחמיר עליהם ברשות הנזק אינו
 דין שנהחמיר בקדן אמרו לו דין
 מן הדיון שיהא כנדרון מה ברשות הרבים

חצי נזק את בני שות הנזק חצי נזק
 ו אדם מועד לעולם בין שותג בין
 מוד בין ער בין ישן סמא את עין
 חמור ושיבר את הכלים משלם נזק
 שלם פ ר ב ה ו
 המניע את הנזק ברשות הרבים ובא
 אחר וניתקל בה ושיבר הפטור ואם
 הוזק בה בעל החבית חייב בניזקו
 נשברה כדור שות הרבים והחליק
 בה אחר במים או שלקה בחוס סיד
 חייב ו יחזרה אב במתכוון חייב
 ובשאינו מתכוון פטור ג השופך
 מים ברשות הרבים והוזק בהן אחר
 חייב בניזקו המניע את הקדן ואם
 החבית ואם הגדר בינו בקולעים
 וגדר שגבל ברשות הרבים והוזק בהן
 אחר חייב בניזקו ד המוניא את
 תבנו ואת שדן לרשות הרבים לובלים
 והוזק בהן אחר חייב בניזקו וכלהו
 הקדס כהן וכה ההופך את הגליל ל
 לרשות הרבים והוזק בהן אחר חייב
 בניזקו ה שני קדוים שהיו מהלכין
 זה אחר זה ניתקל הראשון וניתקל
 השני בראשון הראשון חייב בניזקו
 של שני זה בא בחביתו וזה בא בקצהו
 של זה פטור של זה רשות להלך ולה
 רשות להלך ו היה בעל קורה ראשון
 ובעל חבית אחרון נשברה חבית
 אחרון נשברה חבית בקורה פטור

ומת
בבב

ומת

נשמה כהן
שליה כהן

ואם עמד בעל הקורה חייב ואם אמר
 לו לבעל החבית עמוד פטור מהבעל
 החבית ראשון ובעל הקורה אחרון
 נשבעה חבית בקורה חייב ואם עמד בעל
 החבית פטור ואם אמר לבעל הקורה
 עמוד חייב וכן זה באבניו וזה בא
 בפישתנו ח שנים שהיו מהלכין
 ברשות הרבים אחד רץ ואחד מהלך
 או שהיו שניהם רצים והיו רץ ורץ
 את זה שניהם פטורים ט המבצע
 ברשות הרבים ברשות הרבים זה הדין
 ברשות היחיד ברשות היחיד והדין
 ברשות היחיד אחר חייב י שני
 שחורים תמים שחבילו זה זה משלים
 במות חצי נזק שניהם מועדים משלים
 במות נזק שלם אחד תם ואחד מועד
 בתם משלים במות נזק שלם תם
 במות משלים במות חצי נזק יא
 וכן שני אנשים שחבילו זה זה משלים
 במות נזק שלם אדם במועד ומועד
 באדם משלים במות נזק שלם אדם
 במותם באדם אדם בתם משלים
 במות נזק שלם ותם באדם משלים
 במות חצי נזק זה עקיבה או אמת
 שחבל באדם משלים במות נזק שלם
 יב שח שוחה מנה שנגח לשור
 שוחה מאתים ואין הנבלה יפה מים
 נטל את השור שח שוחה מאתים
 שנגח לשור שוחה מאתים ואין הנבלה
 יפה כלום אמר מאיר על זה נאמר ומסו

את השור החי וחצו את כספו אמלו
 ויהודה וכן הלכה קייממה ומכרו את
 השור החי וחצו את כספו ולא קייממה
 תם את המת יחצו ואי זה זה שור
 שוחה מאתים שנגח לשור שוחה מאתים
 והניבלה יפה חמשים וזה זה מטלוח
 החי וחצי המת וזה מטלוח החי
 וחצי המת יג יש חייב על מעשה
 שורו ופטור על מעשה עינו חייב על
 מעשה עינו ופטור על מעשה שורו
 שורו שבייש פטור והוא שבייש חייב
 שורו שסמא את עין עבדו הפיל את
 שני פטור והוא שסמא את עין עבדו
 והפיל את שיניו חייב שורו שחבל באביו
 ובאמו חייב והוא שחבל באביו ובאמו
 פטור שורו שהדליק את הגדיש בשבת
 חייב והוא שהדליק את הגדיש בשבת
 פטור מפני שהוא נדון בפשו יד
 שור שהיה רודף אחר שור אחר והזיק
 זה אדם שחך הזיק זה אדם אומלל לא
 נסלע לזה המוציא מחבירו עליו זה
 הראיה יז היו שנים מודפים אחד
 אחד זה אדם שחך הזיק וזה א שחך
 הזיק שניהם פטורים ואם היו שניהם
 על איש אחד שניהם חייבים יח
 היה אחד גדול ואחד קטן המזיק או
 הגדול הזיק והקטן או לאבי אבא
 הקטן הזיק אחד תם ואחד מועד
 המזיק או המועד הזיק והמוזק או
 לאבי אבא תם הזיק המוציא מחבירו

עליו הראה יו הוי נחוקים שנים
 אחד גדול ואחד קטן והמחוקים שנים
 אחד גדול ואחד קטן הניזק אנוס
 הניזק את הגדול וקטן את הקטן והם
 והמניזק או לא כי אלא קטן את הגדול
 גדול את הקטן אחד הם ואחד מניזק
 הניזק או מניזק הניזק את הגדול
 הם את הקטן והמניזק אלא כי
 אלא הם את הגדול ומניזק את הקטן
 המניזק מחבירו עליו הראה
 פ"ג הל"ח
 שם שנתנו לארבעה חמשה שורות
 זה אחר זה ושלם לאחרון שבהם
 אסישבו מותר יהויר שלפניו ואם
 ישבו מותר יהויר שלפניו והאחרון
 אחרון נסכר וברי מאיר טמיען
 אם שם שמה מאתם שנתנו לשם
 שמה מאתם ואין הגבילה יפה כלום
 זה נטל מנה וזה מנה חור ונתנו לשם
 אחר שמה מאתם האחרון נטל
 מנהו שלפניו זה נטל חמשים וזו זה
 נטל חמשים וזו חור ונתנו לשם אחר
 שמה מאתם האחרון נטל מנה
 ושלפניו חמשים וזו ושנים הראשנים
 דברי רב ב שם שהוא מניזק למינו
 ואינו מניזק לשאינו מיני מניזק לאנס
 ואינו מניזק לבהמה מניזק לקטנה ואינו
 מניזק לגדולה למין שהוא מניזק לו
 משלם נזק שלם ולמין שאינו מניזק
 לו משלם חצי נזק צמרו לפירו יחודה

IV 1

טל

2

הרי הוא מניזק בשבתות ואינו מניזק
 במצות החול אם להם בשבתות משלם
 נזק שלם ובמצות החול משלם חצי
 נזק מאתם הואתם משלם חצי
 של שתי ימי שבתות ג שם שליש
 שנתנו לשם של הקדש ושל הקדש
 שנתנו לשם שליש פטו שם שם
 ושלם לא שם הקדש ד שם של
 ישרא שנתנו של נזק פטו ושל נזק
 שנתנו לשם של ישרא בין תסבין שנתנו
 משלם נזק שלם ה שם שלפיקח
 שנתנו לשם חרש שנתנו וקטן חרש
 ושם חרש שנתנו וקטן שנתנו לשם
 שלפיקח פטו שם חרש שנתנו
 וקטן שנתנו מעמידים להם אפיקופים
 ומעמידים בהם בפני אפיקופים
 ניתפקה חרש שפאה שנתנו חרש
 הקטן חור לתמותו וברי מאיר ר
 יוסה אם הרי הוא מחוקט שם זה
 האסטרוין אינו חייב מיתה שם כי
 ינח לא שנתנו ו שם שנתנו
 אתה אדם ונת מניזק משלם אתה כופר
 תם פטו מן הכופר והגוזה חייבים
 מיתה וכן בבן אנובת נמו עבד או אמה
 נותן שלושים סלע בין שהאפכה במ
 במאה מנה בין שאינו יפה אלא דינ
 תם ו שם שמה מתחוק בבית
 ופליעל האדם ניתבוח לחרו את החרש
 והרב את החרש לנכרי וחרו אתבן ו
 לפליס וחרו בן קמחה פטו ח

שור האשה שור הנחשים שור
האפיקורסים שור המדבר שור הקדוש
שור הגר שמת ואין לו יורשים הרי אלו
חייבים מיתה וזוהי ארבעה שור המדבר
שור הקדוש שור גר שמת ואין לו
יורשים פטור מן המיתה ופטור מאין
לחייב עליו ש שור שהאירעה
לסקל והקדושו בעליו אינו מקדוש
ואם יקחנו בשור אסור אם עש שלא
נעשו ריב והקדושו בעליו מקדוש
ואם שחטו בשור מותר וי
מקור
לשומר חנם ולשואל לטעא שור ולשומר
ניכנסו תחת העלים ויטאוהו ויקטעו
משלם נזק שלם ותם משלם חצי נזק
קטור בעליו במסירה ובעל פנימא
היטאוהו ויחייבו הנהגות אונס חייב
ומקדוש פטור שן לאושמרו בעליו
שומר הוא חייב על שור אפילו שמחה
אלא סכין פ"ו הל' ו
שור שנגח את הקפוח ונחטא וזה בענה
אין חייב אם עש שלא נחטא וזה ואם
משנחטא וזה משלם חצי נזק חביע
לחלו ב' תופים שנגח את השור
ובטחו עברה בענה אין חייב אם
עש שלא נחטא וזה משלם חלות
משלם חצי נזק מן הקנה חביע מן החול
ג הקדוש חייב קדומו לחייב בעל
הבית שלא ב' שות שמתו חוטט שלע
הבית פטור ואם הונקה בהו בעל הקדושות
חייב ואם היכניסו שות בעל החייב חייב

ו היכניס פירותיו לחייב בעל הבית
שלא ברשות אכלתו בהמיטו שלע
הבית פטור ואם הונקה בהו בעל הקדושות
חייב ואם הכניס ברשות בעל החייב
חייב ה הכניס שורו לחייב בעל הבית
שלא ברשות נחטו שורו של בעל הבית
או שנשכו כלבו של בעל הבית פטור נחטו
הוא לשורו של בעל הבית חייב כלל
הבאיש את מימיו חייב היה אביו או
בט לחטו משלם את החטא ואם הכניס
ברשות בעל החייב חייב ו א כלל על
שוקבל עליו בעל הבית לשמור ו שור
שחיה מיתבון לחבירו והכה את האשה
ויטאו וזריה פטור מידמי וזריה אתם
שגיה מיתבון לחבירו והכה את
האשה חייב וזריה משלם דמי וזריה
מיט משלם וזריה שמין את האשה
כמה הייתה יפה עד שלא יזרה וכמה
היא יפה משלמה ז' רבן שמעון בן ג
במלוא אסרן משהאשה יולדת היא
משבחה אלא שמין את הולדות במה
הזיכר ונתבין לבעל ואם אין לה בעל
מתבין ליו שיו הייתה שפחה ונישתחחה
או גירות פטור ו החופר בור ברשות
הרבים ונפל לתוכו שור או חמור וזריה
חייב אחד החופר בור ושיתו וזריה
חייב וזריה אסרן למה טאמר
אלא מההבד שיהא כדו להמית עד
עשרה טפחים אף כל רבד שהוא אכז
להמית עד עשרה טפחים הינו פתוחים

בחמה או שמסרה לחורש טועה וקצת
 ויצתה והיוקה חייב מסרה לחורש
 מכנסה הרועה תחמין ופלה לגנוד
 והיוקה משלם מה שנתת ידו לזבחה
 והיוקה משלם מה שחיוקה ביינו
 משלם מה שהיוקה שחמין בית טאה
 באותה השדה כמה היתה שפה וכמה
 היא ופאה שמעון יום אם אכלה פירות
 גמורים משלם פרות גמורים ואם סאה
 סאה ואם סאותים סאותים ג המעשים
 לתוך שדה חבירו שלא ברשות אכלם
 בהמתו של בעל השדה פטור ואם חטאה
 בתוך כעל הערש חייב ואם היתה שבת
 בעל השדה חייב ר' השולח את
 הבעירה כד חורש טועה וקצת פטור
 מדיני אדם וחייב בדיני שמים שולח
 ביד פיקח הפיקח חייב אחר הדין את
 האור ואחר חביל את העצים המביא
 את העצים חייב אחר הביא את העצים
 ואחר הביא את האור חייב אחר האור
 חייב באאור וליבא את המכאוי חייב
 הרותח חייב כולם פטורין ה' השולח
 את הבעירה ואכלה עצים או אבנים
 או עפר חייב שבת וטאה חייב
 קורעין ת עובדיה ביד שוהא ביד
 ארבע אמות או רוב חובים ארבע
 פטור ו הפדולק בטור של ע' בעי
 לעבר הדליקה ר' לער בן עמרם אומר
 רחוק אומה כליו היא אלא בעידי
 בור ר' אומר אם עש עשית אחר

מעשרה טפחים ונפל לתוכו שור או
 חמור ומתפטור ואם חזק בו חייב
 ה' החורף בורב שמת היחיד ופתחו
 לרשות הרבים ברשות הרבים ופתחו
 הרבים אחר חייב ט בור של שני
 שתפין עבר עליו הראשון ולא
 כיסחו השיני חייב כיסחו הראשון
 ובא השיני ושיכאו מעלה ולא כיסחו
 השיני חייב כיסחו כראוי ונפל לתוך
 שור או חמור ומת פטור לא כיסחו
 כראוי ונפל לתוכו שור או חמור ומת
 חייב נפל לפני מקול הרם היא חייב
 לאחריו מקול הכרימא פטור נפל
 לתוכו שור וכלא בשתבדו חמור וכליו
 ונתקדעו חייב על סבה מה ופטור
 על הכלים נפל לתוך שור חורש טועה
 ושטן חייב בו או ביד עבד או אמה
 פטור ה' אחד השור ואחד כל
 הבחמה לפילת הכור ולהפרשת הר
 סקי לתשלומו כפל ולהשיב אמה
 לפריקה לחסימה לכל אים ולשבת
 וכן חליה בעוקמו טאכסן אככולמה
 נאמר שור או חמור אלא שדיבר
 הכתוב בהנחה פ' ה' הל'
 הכונס שאן לידו ונפל בפניה
 כלאו ונימסה חזיקה פטור לא נפל
 בפניה כלאו ונעשה חזיקה חייב
 נפרעה בלילה או שפרעה ליסטים
 נימסה חזיקה פטור הוציא אודו
 ליסטים הליסטים חייבין ב' הינחה

כרד חרבים ר עקרום אן חמשים אמה
ור שמעון אב שלם ושלם המבעיר
אתה בעינה הכל לפי הדליקה ו
המדליק את הגויש והרבו מליסר
והדה אב ושלם כלמה שהיה שמתו
חכמ אב אינו משלם אלא תיש של
חטים או גייש של עננים היה גי
כפותבו ועד סמוך לו ונישקן עמו
חייב עבד כפות לו וגדי סמוך לו ונישקן
עמו פטור ומדום חכמ לו והדה כל
במדליק את הבירה שהוא משלם כל
מה שבתוכה שכן ורד בני אדם
להניח בבתים ה גו שיצא ממזת
הפטור שניצא והדליק חייב במל שהוא
טעון פישתן ועודו ברשות הרבים
נכנסה פישתו לתוך החנות ולקח
כנירו של חסוני והדליק את הבירה
בעל הגמל חייב הגיח החנותי אתניח
מבחוץ החנותי חייב ויהדה אב
במ חמכה פטור פר ו
הל ה מרובה מידת משלומי
ככל מידת משלומי ארבעה חמשה
שמידת משלומי ככל נהגת בדבר שיש
בו רוח חיים ודבר שאין בו רוח חיים
ומידת משלומי ארבעה חמשה אינה
נהגת אלא כשור ובישה כלב שנוכי
וגנב איש שור או שיה ועו איקהנת
אחר הגנב משלם משלומי כפול
הטובח ולא מוכר מאחר הגנב משלם
משלומי ארבעה חמשה ג

גנב ושלם
ומכר סוף
ומכר סוף

גנב על פי שנים וטבח ומכר על פיהם
או על פי שנים אחרים משלם משלומי
ארבעה חמשה גנב ומכר בשבת גנב
ומכר לעבדה וזה גנב וטבח ומכר
ביום הכיפורים גנב משל אביו וטבח
ומכר ואחר כך היקדו משלם משלומי
ארבעה חמשה גנב וטבח ומכר לפואה
לכלבים השוחט ומינא טרפה השוחט
חוליס בעודה משלם משלומי ארבעה
חמשה ר שמעון פוטור בשני אלו ג
גנב על פי שנים וטבח ומכר על פיהם נמצאו
חמשים משלמים לו את הכל גנב על
פי שנים וטבח ומכר על פי שנים אחרים
אלו נמצאו חמשים הראשונים
משלמים משלומי כפול והאחרים משלמים
משלומי שלשה נמצאו האחרונים
וחמשים והוא משלם משלומי כפול וכן
משלמים משלומי שלשה אחד מן ה
האחרונים וזמם בטלה עדות שנייה
אחד מן הראשונים וזמם בטלה כל
העדות שאם אין גביה אין טביחה
ואין מביחה ד גנב על פי שנים וטבח
ומכר על פי עד אחד או על פי עיניו
משלם משלומי כפול אינו משלם משלומי
ארבעה חמשה ה גנב וטבח בשבת
גנב וטבח לעבדה וזה גנב משל אביו
מת אביו ואחר כך טבח ומכר גנב וה
היקדו משלם משלומי ארבעה חמשה
משלומי כפול ואינו משלם משלומי ארבעה
וחמשה ר שמעון יב קדשים שהוא

ומכר

חייב באחריותן משלם תשלומי ארבעה
 חמשה ושארית חייב באחריותן פטור
 וכן חייב מאתו מלאה בן אשה
 לכן שותפות השוחט ונותנה בידו
 והעור והמעקד משלם תשלומי כול
 ואינו משלם תשלומי ארבעה חמשה
 וכן ברשות הבעלים וטבח וטבח
 חוץ מרשותו וטבח וטבח ברשותו
 או שנגב וטבח וטבח חוץ מרשותו
 משלם תשלומי ארבעה חמשה אבל
 אם נגב וטבח וטבח ברשותו פטור
 הן הנה מושכו וזוהא ומת ברשות
 הבעלים פטור היתביו או שהוציא
 חוץ מרשות הבעלים ומת חייב ט
 נתנו לכתובת בנן לבעל חובו לשומר
 חנם וישאל לנשא שטר ולשומר
 היה צו שבו וזוהא ומת ברשות הבעלים
 פטור היתביו או שהוציא חוץ
 מרשות הבעלים ומת חייב י אן
 מנזלים בזה דקה בארץ יע אבל
 מנזלים בסמיה תמזרות שבארץ
 יע אין מנזלים מנזלים ביד גשלים מפני
 הקד שיהו ולא כהנים בארץ יע כפני
 התמרות לא ינזלים חזירים בכל מקום
 ולא ינזל אדם את הכלב אלא אם כן
 היה קשור בשלשלת אין פוסק נשים
 לזנים אלא אם כן היה רחוק מן הויכח
 שלשים רום פרו הלי
 החובל בחבירו חייב עליו משום
 חמשה דברים בנזק ביער בריפור

בשיבת ובכרשות בנין כיום סמה את
 עינו קטע את ידו שבר את רגלו הואן
 אותו מלו עבד נמסר כמדה היה ענה
 וכמה הוא יפה ביער כיון בשפח או
 במס מד אפילו על יפודנו מקום שאינו
 עושה חבורה יום כמח אדם ביומא
 בזה ליטול להיות מיטעוד כן ב רפמי
 היסוד חייב לפרוט עליו בן גמחים אם
 מחמת המכה חייב ושלם מחמת המכה
 פטור חייב וביסעוד חייב וביסעוד
 חייב לפרוט חייב כל יסדה אינו חייב
 לפרוט ג שיבת רואין אותו כילו
 הוא שומר קרשואים שוכר טקן לרמי
 ידו דמי רגלו ברשות הכל לפי המכיש
 ומתבייש הדין ש את הערום המכיש
 את הסוסה המכיש את הישן חייב
 והישן שבייש פטור נלמן הגג והיוק
 נבייש חייב על הנזק ופטור על הכרשת
 שן ושלוח וזה והחזיקה במבואשין
 אינו חייב על הכרשת עד שהיא מתפון
 ד זה חומר באדם מכשור חומר
 שנת באדם מכשור שהאדם משלם
 את הנזק ומשלם דמי וולדות ושנת אים
 משלם אלמנוק ופטור מדמי וולדות
 ה המכה אביו ואמו ולא עשה כהם ה
 חבורה חובל בחבירו ביום הכיפורים חייב
 בבולם וחובל בעבד עבד חייב בבולם חוץ
 מן השבת בזמן שהוא שלו וחובל בעבד
 עבד של אחרים חייב בבולם ו החמה
 יום אין לעבדים בורשת ו חרש שומה

החייב באחריותן

VIII 1

והטעם כי עתה רעה החובל בהם חייב
 והם שחבלו באחרים פטורין העבד
 והאשה פגיעת רעה החובל בהן חייב
 והם שחבלו באחרים פטורין אבל
 משלמים לאחר זמן נהרשה האשה
 ונשפחה העבד חייבים לשלם ו
 המכה אביו ואמו ועשה בהן חבובה ה
 החובל בתביון בשבת פטור ממלס מפני
 שהא נידון בנפשו והחובל בעבד כעני
 של פטור מכלום ה התקדש לחביו
 נתן לו סלע ויהיה אימסו יוסה
 הנלילי מנה סטרו נתן לו מאתים וזו
 לאחר ידו נתן לו ארבע מאות וזו
 ידם באונו גלש בסערו רקק היגיע
 בו הדוק העבד טליתו ממנו פריעה
 ראשה של אשה נתן לו ארבע מאות
 וזו החבל לפי כבודו ט ארבעים
 אפילו עניים שבידו ואין אמתן כילו
 הן בני חורין שידו מנכסיהם שהם
 בני אברהם יצחק ויעקב מעשה
 באחד שפרע ראשה של אשה תבאת
 לפניו עקבה וחייבו ליתן לה ארבע
 מאות וזו אפילו ידו וזמן נתן לו
 שומרה עמדת על פנה חנינה ושב
 את הפסך בפניה ובו באסה שפן תלית
 את ראשה והיתה מטפחת ומנחת על
 ראשה ומעמיד עליה עדים ובא לפני
 ו עקיבה ופסל לר לוחאני נתן ארבע
 מאות וזו אפילו עקבה לא אמרטה
 כלום שהחובל בעצמו אף על פי שאינו

רשוי פטור ואחרים שחבלו בו חייבים
 והקדוץ את נטיעותיו אף על פי
 שאינו רשוי פטור ואחרים שקדו
 את נטיעותיו חייבים י אף על פי
 שהאטתו לו אנו נמחלו לו עד שיקש
 ממנו שני ועשה הטב אשת האיש ותו
 ומניין שלא תהא המחול אבדו שני
 ותפיל אברהם אל האדום וזו יא
 האומר סמה את עיני קטע את ידו
 שבר את רגלי חייב על מנת פטור חייב
 קדע את כסותו שבר את כדו חייב על
 מנת פטור פטור עשה כן לאיש פל
 על מנת פטור חייב בין בנפשו בין במנו

פ ה ה יא
 הגול ענים ונשאן כלים צמר ונשא
 בת משלם כשעת הגילה גל פנה
 מעוברת וילדה ורחל טענה ונחז
 משלם ומי פנה עוברת לילד והמי
 רחל טענה להיבד גל פנה ועיבה
 אילו ונחז משלם כשעת הגילה
 זה הכלל כל הגולגים משלמים הגילה
 ב גל בחמה והיוקונה עבדים
 והזקין משלם כשעת הגולגור מאד
 אם יאס לו עבדים הרי עבד לפני
 ג על מטבעות סדק פירות והזקין
 בין והחמין משלם כשעת הגולגור
 מסביב עופל תרומה וניטמאת חמין
 ועבר עליו הפסח בהמה ועבד ה
 זה עבדה או שניפסלה מעל גבי
 המזבח או שהיתה יוצאה ליסקל

7

IX 1

2

עכ לותרי שלך לפניך ד נתן לאמיני
 לתקן וקלקלו חמבוס לשלם נתן ל
 לתרץ שידה תיבה ומכל לתקן וקלקל
 חייב לשלם הבני שקיבל עליו אתהסות
 לסותרו ושית את האבנים או שהדיק
 חייב לשלם היה סותר מעד זה תפל
 לצד אחד פטור ואם גחמת המכרה
 חייב ה נתן עמי לצבעו הקדושה
 יורה נתן לו דמי עימרו יבצע כאור
 אם השבח יותר על היצאה נתן לו
 את היצאה ואם היצאה יתירה על
 השבח נתן לו את השבח ו י לעבוע
 לו אם יבצעו שחור יבצעו אדום
 ו מאיר אור נתן לו דמי עימרו ריחה
 אור אם השבח יותר על היצאה נתן
 לו את היצאה ואם היצאה יתירה על
 השבח נתן לו את השבח ו הגזל
 את חבירו שווה פרוטה ו תשבוע לו
 וילבנו אחרון אפילו למדי לא יקבל
 לבנו ולא לשלחו אבל נתן והוא לשלוח
 ביתרין ואם מתחזור ליה שמו ה
 נתן לו את הקרן ולא נתן לו את החומש
 מחל לו על הקרן ולא מחל לו על החומש
 מחל לו על זה ועל זה חזרו מפתורב
 שווה פרוטה בקרן ואינו עריך לילך
 אחריו ט נתן ל את החומש ולא
 נתן לו את הקרן מחל לו על החומש ולא
 מחל לו על הקרן מחל לו על זה ועל זה
 חזר משווה פרוטה בקרן הרי זה עריך
 לילך אחריו ו נתן לו את הקרן ותשבוע

שחור

לו על החומש שהרי זה משלם חומש על
 חומש על שותף מעט הקרן ושחור
 פרוטה וכן נפקדון או בתשומת יד
 או בגזל או עשק את עמית או מינא
 אבדה וכחש בה ותשבוע על שחור הרי זה
 משלם קרן וחומש ואשם יא אפן
 פיקדון אפילו אם משביעך את האב
 אפן והעדים מעידים את שותף משלם
 את הקרן הודה מעצמו משלם קרן וח
 חומש ואשם יא אפן פיקדון אפן
 לונגב משביעך אתי חס אפן מעדים
 מעידים אותי שגנב משלם בשלומי
 כפל הודה מעצמו משלם קרן וחומש
 ואשם יא הגזל את אביו ותשבוע
 ומתורי זה משלם קרן וחומש לבין
 ה לאחיו ואם אינו רודה או שאין רודה
 ובעל החוב באין ותפצען יד האמר
 לבט קונם שאת עשה לי אם מתיר שני
 בחיי ובמותי אם מת לא ידשיני ונתן
 לבניו ולאחיו אם אין לו לזה ובעל
 החוב באין ותפצען יד הגזל את
 הגז ותשבוע לו ומת הרי זה משלם קרן
 וחומש לכהנים ואשם למזבח שנתאם
 אין לאיש גזאל ות הנה מעלה את
 הכסף ינתן לבניו והאשם ידעה על
 שוי יסמאכ וימכר ויעלומי לנתבה נתן
 את הכסף לאנשי משמר ומת אין
 הוה שין וכלק להוציא מיתן שנאיש
 אשר נתן לכהן לו יהיה ה נתן
 את הכסף ליהודי ואשם לידעה

והתחייב
והתחייב

ויבא אשכנז להודיע ויבסס ליה עצה
 אם קיים המלשם יקריב ויבני ידועה
 ואם לאו יחזור ויבא אשכנז
 שהיה יאמר עליו עד שלא הביא אשכנז
 יבא אשכנז על שלא הביא עליו לא
 יבא אשכנז את הקרן ולא יבא אשכנז
 אין המלשם מעבד פ' ט
 הל' י' הגזל והאכל את
 בניו ומנוח לפניהם פטורים מלשם
 אם היה דבר שיש לו אחריות חייבים
 לשלם אין פתרון לאמי תבונה חכמים
 ולא עבים של גבנים ואין מעלוקות
 עזקה אבל נטל הוא מתוך בית או
 כן השוק ב' ג' ג' מוכסים חמורו
 ונתגלו חמור אחר הליס ט' כס'
 כמותו ותגבו לוכסות אחרת הרי'
 אילו שלו מפני שהבעלים מתיאשים
 מתן המכיל מיד הקוד מיד הליס ט'
 אם נתייאש והבעלים הרי אלשי
 וכן נחיל של דבורים אם נתייאשו
 הבעלים הרי אלו שלו צמר חתן בן
 שרקה נתינת אשה אורטן לומר
 מיכן ויבא מוליח מהך מתן שיהו
 וטעם לא נתחיל ואם הדיק משלם
 מה שהדיק אבל לא יקוץ את הסוכה
 על מתייתן דמים וישעיה במשה
 חסן בן שרקה אם קרובות וימים
 ג' המכיר את כליו או ספרו בד'
 אחר אם יבא לו פס בניסוח דעה וישעיה
 במה התיאש ויחיל ואם לאו לא תכל

כמעט שני או מוכן לאחד ולקחו מהמה
 כמעט ד' מה באבותיו של יחזקאל
 באבדו של ד' ש' נסדקה חבית של
 ד' ש' ויבא ד' את ייט והייל את הדבש
 לוחכה אין לו אלא שברו אם אכל אע"ל
 את שרף ואמה נתן לירמי של חייב
 לתלו ה' ש' והקוד חמור חמור
 חמורו שלו פה מנה וש' חמורו מאתם
 היבוא את שלו והייל את של חמורו
 אין לו אלא שברו אם אכל אע"ל את שרף
 ואמה נתן לירמי של חייב לתלו ג'
 הגזל שחזר ונתייאש המסיקים אם
 כסת מדינה הוא אוס' לו הדין שרף לפנך
 ואם מחמת הגזל חייב להעמיד לו שדה
 שטפה עיר יוס' לו הדין שרף לפנך ז'
 הגזל את חמורו או שלוחה המיט' או
 שהפקין לובן שב לא יחזיר לובן שבר
 על מנת לנאת למדבר מודר לובן שבר
 ה' האוס' לחמורו עלותך והיליתנו
 הפקדנה אע"ל ואיני יודע אם הפקדתי
 לך אם לא הפקדתי חייב לשלם אבל איני
 יודע אם נולדך ואם היליתנו אם
 הפקדנה אע"ל ואם לאו הפקדתי
 פטור מלשם ט' חמורו של המן
 העיר והחזירו מת או נתנו חייב בלא
 באחריות ואם לאו ע' המעלים בעצמם
 וכח וייתן ויבנו מן היתן הוא שלמה
 פטור מלשם י' אין לקוח מן
 הדיעס יעיר מולב ויפדים ולא משחמדי
 פרות עינים ופרות אע"ל לקוח מן הנשים

או שיש להן עדים חולקין שיהיו בשבועה
 ג היה רוב על גבי בחמה וראה את
 המציאה אם לתבית המלה נטלה
 חמאמי וכתיב בה ובה אם משפחה
 לו צמאמי וכתיב בה ובה לא אם כלום
 ד ראה את המציאה ופלי לו עליה
 ובא אתה והתדיק בהוה שהתדיק בה
 ובה בה ראה אותך רעים אתה המציאה
 אחר עבד שבו אחר גזולות שלא פריחו
 ואם וסת לי שדי וסת לו הקד עבדן בחסו
 או שהיו גזולות כפרחים ואם וסת לי
 שדי לא אם כלום ה מציאת מוטו
 הקטנים עבדו ושפחתו הבענים מי
 מציאת אשתו הרי אלו שלו מציאת
 בטו ובה גדולים ועבדו ושפחתו העי
 העתים מציאת אשתו את על פי שלא
 נתן לה כתובתה הרי אלו שלהם ו
 מציאת שטרי חוב אם ושבהם אחריות
 נכסים לא יחזור אין בהם אחריות נכסים
 חזיר טפח שאין בית דין מפרעים מהן
 דבר מאיר וחכמים בקן כן ובין כן
 לא יחזור טפח שבית דין מפרעים
 מהן ו מציאת טפח נשים ושחורו
 עבדים דייתיקי מנהג ושוכרים הרי
 זה לא יחזור טפח אומותובים חז
 ונימלק שלא ליתגן ח מציאת אצות
 טום ואיבת מוזן שטרי חליצו
 ומאונים שטרי מדרים וכל מעשה בית
 דין הרי זה יחזור מציאת בחפסה או
 בג' וסק מציאת כרית של שטרות או אגרה

כלי פשתן בגלגולנים בשחור וסתם
 שאמרנו הטמן אמר לוקחם בינים
 ותנבלים ככל מקום לא מוכים
 שהכותם מציאת הרי אלו שלו שהסוק
 מציאת הריהו של בעל הבית הכובס
 טעל של שיה חוטין וזן שלו יתמין
 של בעל הבית ואם היה שחור על גבי
 לבן טעל את הכל הן שלו יב החייט
 ששיר מן החוט כדי לתפור בו מטול
 שהיא שלו טעל שלוש חייט לחוד
 לבעלים מה שחור ש מציאת במעט
 הרי אלו שלו ובכשיל הרי אלו של בעל
 הבית אם היה עשה אעל בעל הבית
 את הנסורת של בעל הבית
 פ ר י הל י

שנים אחרים בטלת זה אם אני מציא
 מציאתי זה אם אני מציאתי זה א
 כלה שלי וזה אם כלה שלי זה יושבע
 שאין לו בה פחות מחציה זה משבע
 שאין לו בה פחות מחציה וחולקין
 זה אם כלה שלי וזה אם חציה שלי
 האם כלה שלי יושבע שאין לו בה
 פחות משלושה חלקים והאם חציה
 שלי יושבע שאין לו בה פחות מדביע
 זה טעל שלושה חלקים וזה מטלובי
 ג היו שנים רכובים על גבי בהמה
 או שהיה אחד רכב ואחד מהלך זה אם
 כלה שלי וזה אם כלה שלי זה יושבע
 שאין לו פחות מחציה וזה יושבע שאין
 לו פחות מחציה וחולקין בזמן שהן מחזין

שגורטה

ג
ג

באשפות אק מכוסה לא יגענו ואם
 כעלה נוטל ומכרין מיצאנו או בנות
 ושן הרי אלו שלו מיצאנו חרש
 מחציו ולחיו שלו מחציו ולפנים של
 בעל הבית אכהה משכירו לאחרים
 אפילו מיצאנו תוך הבית הרי אלו שלו
 ה מיצאנו תוך הרי אלו שלו בין המטה
 לתנוני הרי זה של חנוני לפני השולחן
 הרי אלו שלו בין כסא לשה חנוני הרי
 הן של שולחן לקח פרות מחבירו או
 ששינה לו חבירו פרות ומצא בתוכן
 מעות הרי אלו שלו אם היו ירורים
 נוטל ומכרין ו אהה שימלה התנה
 ככלל כל אלו ולמה יצאת להקיש אלה
 אלא מה השימלה מיוחדת שיש בה
 סימנין ויש לה תובעו ואת כל דבר
 שיש בו סימנין ויש לו תובעו ואת כל
 דבר שיש בו תובעו חייב להכרין ו
 עד אמת חייב להכרין עד כדי שחיו
 בו שכיניק דבר מאור ו החנה אום
 שלשה רגלים אחר הרגל האחרון שב
 טבעת מים כד שילך לביתו שלשה
 וחוד שלשה עכרין יום אחד ה אם
 את האבירה לא אבאת סימניה הרי
 זה לא יתן לו הדמי את על פי שאמר
 את סימניה הרי זה לא יתן לו טע עד
 דרוש אחיך אהו עד שתדרוש את
 אחיך אם דמי הוא ואם אינו דמי
 ט כל דבר שהוא עושה ואוכל מעשה
 ואכל דבר שאינו עושה ואוכל לחימו

של שטרות הרי זה חוזר וכמה היא
 אנדה של שטרות שלושה קטנות
 זה בזה רבן שמעון בן גמלי אם אחד
 לזה משלשה חוזר לבלות שלושה
 לזים מן האחד חוזר למלוה מיצא שטר
 בין שטרותיו ואין דוגע מה טיבו הוא
 מנחם עד שבא אליהו אביש עמון
 סימפונה יעשה מה שבסמימפון
פר יא הל' ח
 אלו מיצאת שלן ואלו חייב להכרין
 אלו מיצאת שלו מיצא פרות מפורים
 מעות מפורות כריכות בדות הרבים
 עגולי רבילה מכרות של מחתום ומח
 ומחרוות של דגים וחתכות של בשר
 ודני עמר הבאות ממדינתו ואמיני
 פישתן ולשונות שלא רבין הרי אלו
 שלו ב ר יחנה או כל דבר שיש בו
 שינוי חייב להכרין כיצד מיצא עגול
 ובתוכו חסם כסד ובתוכו מעות ר שמעון
 בן אלעזר אם כל כלי אנפודיא אינו
 חייב להכרין ו אלו חייב להכרין
 מיצא פירות בבלי או כלי כמות שהוא
 מעות בבית או כים כמות שהוא עמדי
 פרות עמדי מעות שלשה מטבעות
 זה על גבי זה כריכות ברשות החוץ
 וכירות של בעל הבית ודני עמר הקוחות
 מבית האומן דברין מן דברין שכן חייב
 להכרין ד מיצא אחד הנפה או
 אחד העדר גותות מקושרים או בשבילם
 שבשר ותהרי והיא יגעפון מיצא כלו

118

שני השבועות יוראה הארץ תשיבנו
 לו כמה יתאבדו מים ר טרפון או ושתמש
 בהן לפיכך אם אמרו אין חייב נאמר
 באחריותן י מעא ספרים קורא
 בהן אותם שלשים יום ואם איתו יחזיק
 לקרותהו אבל אם לא ילמד סתום
 סתומה ולא יקרא אחר עמו מינא
 כמות מצעה אותם שלשים יום
 ושומעה לעברה אבל לא לכבוד
 כל כסף וכל מחושת מי שתמשבהו
 ליתרון אבל לא לשחוקן כל כסף וכל
 זכות אל יבנהו עי שבתא אלהו
 מעא סק אוקמה אם אין חייב לוטול
 הדיוה לאיטול יא איהוהיא
 אביה מעא חמור ופיה רועים
 בידן אין זה אביה חמור וכלו
 הפוכים ופרה ריבהו בן הכרמים הרי
 זו אביה החוריה ופרה החוריה
 ופרה אפילו ארבעה חמשה פעמים
 חייב שני השבת שבת היתה על כן
 הסלע לא יאמר ליתן לי סלע אלא תתן
 לו שבת ספרת בעל אדם יש שם
 בית דין תטה עמו לפני בית דין אם
 אין שם לפני בית דין שלו קודם
 יב מינא ברופת איתו חייב בה
 ברשות הדין חייב בה חיתה בן
 הקברות אליו שם אלו אלו אלו
 היטמא או שאם יא אלתחזיר הרי
 זה לא יטמא לו פרק ושלשון פרק ושלשון
 אפילו ארבעה חמשה פעמים חייב

ה' עמוד
 י' עמוד
 י"ב עמוד
 י"ג עמוד
 י"ד עמוד

ה"ב

ה"ג

10

ה"ד

שני שבועות הלך ויטולו אג לוחא
 וילך מינה אם רייתה לפרוק פרוק
 פטור שני עמוד היה וקן או חולה חייב
 מינה סוקתוה לפרוק אבל לא יטעון
 י שטעון יומא את ליטעון יוסהתהו
 אהיה עליו מתרמססו או איתו וקוק לו
 שן תחת כפאו מסוי שהוא יסול לעמוד
 בו יג אביהו ואביהו אבין שלו
 קודמת אביהו ואביהו רבו שיוקודמת
 אביהו אביו ואביהו רבו של רבו קודמת
 משל אביו שאביו הביאו לחיי העולם
 הזה רבו של רבו חמשה הביאו לחיי
 העולם הבא יד אהיה אביו שקול
 כנגד רבו אביהו אביו קודמת המד
 אביו אביו רבו נשואים משואי רבו
 את של רבו ואחר כך מניח את של אביו
 היה אביו רבו בבית פודה את רבו ואחר
 כן פודה את אביו אבל אם היה אביו
 מלכ חסב פודה את אביו ואחר כך פודה
 את רבו פל ע הל יד
 הפקדון אינו חייב בהמה או כלים
 ונכסיו או שאלו שאלו ארבעה
 להשבע שהרי אמרו שומר חנם נל
 משבע וימא נמי אהנהב משלם
 משלומי כפי טבח ומכר משלם משלומי
 ארבעה חמשה למי הוא משלם למי
 שחמקדון אעל ב נשבע ולא רעה
 לשלם נמי אהנהב משלם משלומי כ
 כפי טבח ומכר משלם משלומי ארבעה
 למי הוא משלם לבעל הפקדון י

ה"ה

יחזק בן עזרי וכימה אכפת להם הן
 העבדים אוכלין בין מהרבה בין מקצתה
 אינו יוצא לו הסדרנות אלא לכוונת
 ר' יהודה א' אבהיתה מידה מדונה אינו
 יוצא לו הסדרנות מפני שהן מתעוררות
 ט' יוצא לו שנתות ליון ר' יהודה א"ר
 חומיש יוצא לו שלשת לוגים שמן לטאה
 לוג ומחצה שמרים לוג ומחצה בלע
 אבהיה שמן מחזק אינו יוצא לו
 שמרים קנקנים ושנות אינו יוצא
 לבלע ר' יהודה א"ר המוכר שמן מחזק
 להכיר כל ימות השנה הריהו מקבל
 עליו לוג ומחצה שמרים לטאה המפקיד
 תבית אצל חבירו לא יתור לה הבבלים
 מקום וטילטלה ונשברה אם מתוך ידו
 נשברה ליצרכו חייב ליעדכה פטור
 ואם נשתיימה בין ליצרכו בין לעדכה
 פטור יתור לה הבבלים מקום וטילטלה
 ונשברה בין מתוך ידו ובין משתיימה
 ליצרכו תיב ליעדכה פטור י המפקיד
 מעות אצל חבירו יערך היפסולן לאחריו
 מסדן לבט ולבט הקטנים וכל בפניהם
 שלא כראוי חייב שלא שמו כדרך
 השומרים ואם שמו כדרך השומרים
 פטור יא המפקיד מעות אצל
 השולחני אם עוררם אל ישתמש
 בהן ואם מתעורר ושתמש בהן אכל בעל
 הבית כן כן תיזק לא ישתמש בהן
 החנוני כבעל הבית דבריו מאי
 והנה א"ר בשולחני יב השולח

הסוכר פרה מחבירו והשאילה לאור
 ומיתה כדוכה יטבע ה שומר שמיתה
 מדונה והשואל משלים לשומר א"ר יוסה
 כיצד והנה עושה סחורה במתנו שלה
 אלא מתחוד הפדה לעלים ר' א"ר
 לשנים גולמי את אחד מכס מנה ואינו
 יודע אי זה מכס אביו של אחד מכס
 הפקיד אצלי מנה ואינו יודע אי זה
 הוא נתן לזה מנה ולזה מנה שהוחזק
 כפי עצמו ה שנים שהופקידו אצל
 אחד והמנה וזה מאתים וזה אנאתים
 שלי נתנו לזה מנה ולזה מנה והשאר
 יהי מונח עד שבא אליהו א"ר יוסה
 אסן מה הפסיד הדמי אלא הכל הוא
 מונח עד שבא אליהו ו וכן שני
 כלים אחד מנה ואחד יפה א"ר ורואה
 א"ר יפה שלי נתן את הקטן לאחד מהן
 ומתוך הגדול נתן דמי קטן לשני מה
 והשאר יהי מונח עד שבא אליהו
 א"ר יוסה אסן מה הפסיד הדמי
 אלא הכל יהי מונח עד שבא אליהו
 ו המפקיד פירות אצל חבירו אפילו
 אובדן חריה לא יבע בהן דין שבעו
 בן גמלי א"ר יוסה בפי ביתרין מפני
 השב אבהה לעלים ה המפקיד
 פירות אצל חבירו הרי זה יוצא לו הסחנות
 לויטם ולאחר השעת יוצא קנים לכו
 לשעורים ולחזק השעורים לכו
 לבוסמים והעפשות של שסאים לכו
 הכל לפי המנהג הכל לפי המנהג א"ר

זה
 א"ר
 יוסה

ג' בפיקדון בית שמי אוב ילקה בחד
 וביתו וית הליל אוב בשעת הוצאה
 וז עקיעה אוב בשעת התביעה החדש
 לשלוחך בפיקדון בית שמי מחייבין
 ובית הליל אוב אים חייב אל אעד שעה
 ששלח ב' כיום היטה אתה חובית
 וטל ממנה רביעית ומשברה אים
 משלם אל ארבעית הוציאה וטל
 ממנה רביעית ומשברה משלם
 את הכל פ' י' ה' י'
 הכסף קונה אתה והב' וחוב אים
 קונה את הכסף הנדשות קונה את
 הכסף והכסף אים קונה את הנדשות
 מעות הרעות קונות את הנשפות הנפלות
 אים קונות את הרעות אסמון קונה
 את המטביע והמטביע אים קונה
 את אסמון המטבלין קונים את
 המטביע והמטביע אים קונה את
 המטבליים וה הכל בהמטבלין
 קונים וה אתה ב' כיום משך
 ממנו פרות ולא נתן לו מעות אים
 יכול לחזור בו נתן לו מעות לא משך
 ממנו פרות יכול לחזור בו אבל אמרו
 מי שפרע מאנשי חר המבליעתי
 יהי פרע ממי שאינו עומד בדבורו
 ו שמעון אוב כל שהכסף בידו
 לעלותה ג' הוניה ארבע כסף
 מעשרים וארבע כסף לסלע שותת
 למקח עד אמתו מותר לחזור בדי
 שיד אה לתב' או לקרבו הוניה ר' טפון

כלו ההוניה שמונת כסף לסלע שלישי
 למקח ושמונה תרי ליה א' להס מותר
 לחזור כל היום אמרו יומא לניו טפון
 מקומיני וחזורו לדידי חכמי ר' אחרי
 ה' לוקיח ואחר המוכר יש להס הוניה
 כשם שהוניה להדיוט כן הוניה לתב'
 ו הוניה או אינות הוניה משהו
 עליו ידו לעלותה שהוא אוב ליתו לו
 את מעותו איתן לו מה שהוניתו ה'
 וכמה תהא הסלע חסידה ר' אהוי ב' ה'
 הוניה ר' מאיר אוב ארבעה אפרות מאמר
 ליתו ר' יהודה אוב ארבעה פונדיונות
 מפורין ליתו ר' שמעון אוב שמעון
 פונדיונות משני פונדיונים ליתו ר'
 עד אמתו מותר לחזור בכרבים כדו
 שיד אה לשלוחו ובכפרים עד ערבי
 שבתות אסקיה מכירה אפילו לאחד
 טנים עשר חורש מקבלה מעמי ואין לו
 עליו אל אחר עומת ונתנה למעשר שיד
 ואין חושש שאינה אל אפ' שרעה ו'
 הוניה ארבע כסף והטענה שתי כסף
 וההוניה שווה פרוטה חמש פרוטות הן
 ההוניה שווה פרוטה והאשה מתקדשת
 בשווה פרוטה והנה נהבשוה פרוטה
 לו ההקדש מעל המוכרין שווה פרוטה
 חייב להכרין והגזל את חבירו שווה
 פרוטה נשבע לו חלוביני אחריו אפילו
 למדי' חמשה חמשים הם האוכל
 תרביזה תרומות מעשר ותרומות מעשר
 שלו מיי החלה והביכורים מוספיים

חומש הפודה בער רבעי ומעשה שני
 שלו מוסק חומש הפודה הקדוש מוסק
 חומש הפודה שווה פרוטה מן ההקדש
 מוסק חומש הגדול את חבירו שווה
 פרוטה ושבוע ל מוסק חומש ט
 ואילו דברו שאין להם הוניה העדים
 והאשרות והקרקעות וההקדשות
 אין בהן לא תשלומי כפל ולא תשלומי
 ארבעה חמשה שומד חונם אינו נשבע
 משא שבר אינו משלים שמעון אינו
 קדשים שהוא חייב באחריתו ושלחן
 הוניה ושאינו חייב באחריתו אין שלחן
 הוניה יהודה אינו ספר מדה ובהמה
 ומדגלית אין להם הוניה אמרו לא אמרו
 אלא את אלו י בשם שהוניה במקח
 ובמכר כך הוניה בדברים לא יאמר לו
 במה חפץ זה והוא אינו רוצה לקח
 אם היה בעל השוה לא יאמר לו וכור
 הו מעשיך הלא שור נים ואם היה בן
 גרים לא יאמר לו וכור מה הו מעשה
 אבותיך שנת לא תוסה ולא תלוינו
 כי גרים היתם בארץ מלכים יא אין
 מערבין פירות בפירות אפילו חרשים
 בחרשים אין ערך לם חרשים משום
 באמת במין היתירו לערב קשה בך
 מפני שהוא משבחן אין מערבין שומד
 מן בין אבל מתן לו את שמדיו מן
 שנת ערבים בינו לא ימכרו בחנות
 אלא אם כן הוה יעור לא ימכר אף על פי
 שהוא מודיע שאינו אלא לרמתו

מקום שנתו להטיל מים וטלו יב
 התר טל מחמש גרנות ונתן לתוך
 מצודה אחת מחמש גנות ונתן לתוך
 פיהם אחד בלבד שלא יתבונן לעובר
 ההוה אינו לא יחלק החנוני קלות
 ואגדים לתוקות מפני שהוא מרגיל
 לבוא אצלו חכם מתירין לא יפחות
 את השער חכם אינו זכור לטוב לא
 יכור את הקדשים כדברי אבא שאול
 חכם מתירין מודים שלא יכור על
 פי מצודה שאינו אלא כגובה את
 העין אין מפרקיסין לא את האדם
 ולא את הסמך ולא את הכלים
 פ ר י ד ה ל י ב

איזה הוא נשך ואי זה הוא תרבות
 אי זה הוא נשך המלוה סלע בחמשה
 דינרין סאתים חטים בשלוש מפני
 שהוא נשך ואי זה הוא תרבות המרובה
 בפרות ביצר לקח ממנו חטים מדיע
 תב הסור וכן השער עמדו חטים
 בשלושים דינרין לזון לי חטוי
 שני מוכרין ולקוח אמי לי בהן מן
 זבל וחרי חטויך עשויות עלי בני
 בשלשים דינר וחרי לך איילו בהן
 מן ויין און לו ב המלה ארץ
 חבירו לא יחור בה עירו חונם ולא
 ושכור משנו בפחות מפני שהוא
 רובות ג מודים על השוכר ואין
 מדינן על המכר כיון חטויך לו
 אתה חורץ לו אם מעבדו אתה

נהג לי הרי הוא לך בניגור סלעים כל
 לשנה ואם של אחד שבחודש מסלע
 נחודש כמות מכלו אתה שרדד
 אלו אם מעבשין אתה נחול הרי
 הוא לך באלקות ואם לגור בשנים
 עשר מנה אסור ו מכל לו את
 השנה ונתן לו מקצת דמים אלו
 אמתו שתירעה הלא מעות וטול
 את שכן אסור הילוחה על שדהו
 ואם לו אם אין אנה נתן לי מיכן
 ועד שלוש שנים הרי היא שליח
 הראשון כך היה בריתם בין דונן
 עושם עליו חכמה ה אין מושבין
 חנוכי למחצית שכר לאתק לו
 מינת לקח בהן פירות למחצית
 שכר אלא אם כן נתן לו שכר סמל
 בגל אן מושבין מנגלים למחצה
 ואין שמין עליהם וסמיתים למחצה
 אלא אם כן נתן לו שכר עמלו ומחצה
 אבל מקבלים עליהם וסמיתים למחצה
 ומגלים אותן ע שיהו שלושים
 חמור עד שתואטונת ו
 שמין פרה חמור וכל דבר שדרכו
 לעשות לא אוכל מקום שמנה לחלק
 את חולד מיד חלקים ומקום שנתן
 לחלק יתן רובו שמעון ו גל יא
 שמין על עם אמו וסמית עם אמו
 ומפרין על שדהו ואין מושב משם
 רבית ו אין מקבלין ימון בדול
 מיטרא מפני שהיא רבית אבל

מקבלין ימון בדול מן הגנים ולים מהן
 ומלויים אותן בריבית וכן בע תושב
 מלוחה הוא ישרא על מעותיו של חכמי
 מדעת חכמי אבל לא מדעת ישראל
 ה אין פוסקין על הפרות עד שימא
 השער היה הוא תחילה לקרית פוסק
 עמן על הריש על העכט של עובים
 ועל המעטן של חיתין ועל הדינים ע
 של חיתין ועל הסד מן שישק עיבשנו
 ופוסק עמו על הזבל כל ימות השנה
 ו יוסה אין פוסק עמו על הזבל עד
 שיהא לו זבל באשפות חכמה מתירין
 פוסק עמו בשער הגבוה ו יהודה ו
 אק על פיש לא פסק עמו זבל הוא
 לזלו ו ת לכה אותן לי את מעותי
 ע מלה אדם את ארסו חיתין
 בחיטין לזרע אבל לא לאוכל שהיה
 רבן גמליא מלה את ארסו חיתין
 במקד והחלו או בחלום הקידו ונתן
 מהן בשער החל לא שדלכה כן אלא
 שדלכה להחמיר על עמו י לא
 ואמר אדם לחבירו הלויני כד חיתין
 ואני נתן לך לגרן אלא אומר לו עד
 שיבא בני או עד שאמציא מפסחיה
 אסור וכך היה הליל לא מלה אשה
 כבר לחברתה עד שתעשינו דמים
 שפא חקידו החיטין ונמי באנבאות
 לדי רבית יא אומר אדם
 לחבירו נביש עמי ואנכי יש עמך
 עדר עמי ואעדר עמך אבל לא יאמר

לא נביש

החודר בו ידול מחתונה ג השומר
 את החומר להוליכה בהר והוליכה
 בבקעה בבקעה והוליכה בהר אפילו
 זה עשית מילים וזו עשית מילים
 ומיתה חייב שכר את החומר והימקה
 או שיש את ארבע מאות לו הר
 שלך לפני מיתה או נשברה חייב
 העמיר לו חומר ד השומר את
 החומר להוליכה בהר והוליכה בבקעה
 אם הוליקה פטור ואם הוחמה חייב
 בבקעה והוליכה בהר אם הוליקה
 חייב ואם הוחמה פטור ואם מחמת
 המעלה חייב ה השומר את הפה
 לחורש סהר וחורש בבקעה ונשבר
 הקצון פטור בבקעה וחורש סהר ונשבר
 הקצון חייב לרש בבקיעות ורש
 בתבואה פטור בתבואה חייב בבקיעות
 חייב שהקיעות מחלקת והשומר
 את החומר להביא חייבים והביא
 שעורים תבואה והביאתן חייב
 שהנפה קשה במשואי להביא לתוך
 חייבים והביא לתוך שעורים פטור
 ואם הוסיף על משואו חייב וכמו
 חסין על משואו והדי חייב סומכס
 אי משטר מאיר סאן גמל ושלשום
 קבס לחמור ז כל האומנים שומר
 שכר וכוס טאמרו והבא מעות וטול
 את שלך שומר חייב שטר לי ואשמד
 לך שומר שכר שטר לי ואמר לו הנח
 לפני שומר חייב והמלווה על המשכון

לו נכיש עמי ואערו עמד ערו עמי
 ואנכיש עמד כיומי ציר אחד כל
 ומירביעה אחת לא יאמר לו חורש
 עמי בגיר ואני עמד בביעה יב
 רבן גמלין אן ישראלית מהדמת
 וישראלית מאחדת מיט נתן את
 ענין ללות ממנו היה משלח לו
 ואכבטבל שילוחני זה היא ריבית
 מוקדמת ללווה ממנו והחודר לו
 את מעותיו שהיו בטלות אצלו זה
 היא ריבית מאחזתו שמעון אום
 ישראלית רבדים לא יאמר לו רעאס
 בא איש פלוני ממקום פלי יב ואלו
 עובדים בלא תעשה המלווה והלווה
 והעב והעדים והכס אום את הסופר
 עתדים על בליתן לו ועל בליתן משע
 ועל לא תהיה לו כנושה ועל לא תשימון
 עליו בשך ולפני עמ לא תתן מכשול
 ויראתה מאיך אני יי

פר יה הל ט

השומר את האומנים והיטעו זה את
 זה ואין לו זה על זה אלא תרעמרב
 שכר את החמור ואת הקדר פיראן
 פרים חללים לכה או למתבומלים
 לעלות פושתנו מן המישרה וכל דבר
 שהוא אבד חודרו בהם מקום שאין
 אדם שומר עליהם או מטען ב
 השומר את האומנים חודר בהן יין
 לתחתונה ואם בעל הבית חודר בו מין
 לתחתונה וכל המשטר ברו לתחתונה וכל

כשעה שאינה נזר מלאכה וכתלש
 מן הקדקע מאחר שניגמרה מלאכתו
 וכתלש שאין גדולו מן הארץ ו
 היה עשה בידו אבל לא בתלש בידו
 אבל לא בידו אפילו על כתיב ויהי
 יאכל יוסה בך ויהיה אע"פ שיעשה
 בידו כדלוי ה היה עשה מלאכה
 לא יאכל בעמדים בעמדים לא יאכל
 במאנים אבל מונע הוא את עמו ע"פ
 שמצו למקום הפות ואוכל וכלם
 לא אמרו אלא בשעת נזר מלאכה אבל
 מפני קטן ארצה לעלים אמרו הפוגלים
 אוכלין בהליכות מאומן לאומן וסווא
 ובחירותן מן יגת חומר עד שיהא
 פוגת ו אוכל פוגל קשות אפילו
 בידו ובחנות אפילו בידו או יתור
 חסמא או לא יאכל פוגל מת על שדו
 חבב מתירין אבל למדים את האדם
 שלא יהא רועתן והאסותם את
 הפתח לפניו ו קוצץ אדם על ידי
 עצמו ועל ידי רבו וביתו וסדליק ועל
 ידי עבדו ושפתו העברים ועל ידי
 אשתו מפני שיש בהם דעת אבל אינו
 קוצץ לא על ידי רבו ובט הקטנים ולא
 על ידי עבדו ושפתו הכובעים ולא
 על ידי בהמתו מפני שאין בהם דעת ו
 השוכר את הפוגלים לעשות עמו מצו
 ובעי שלוחה אלו לא יאכלו חס' לא
 הודיע פחה וסאכלין בתפרסו ועליו
 בתפתחו חביתת נחמתו וילועז

שומר שפרזי יהודה או הילוחו
 מצות שומר חיים הילוחו פירות
 שומר שפר אבא שאול א מתר
 אדם להשכיר משכנו של עמי להיות
 פוסק עליו הלך מפני שהאכמשת
 אבדו ה המעביר הבית מיקום
 למקום ושכנה בין שומר חיים ובין
 שומר שפר וישבע עמו איתר תמיה
 אני אם יבולים ה ויה להי שבע

פ י ה

השוכר את הפוגלים וסאכלין להשכיר
 ולהעיר מקום שנהג שלא להשכיר
 וסלא להעיר אינו יכול לכוף מקום
 שנהג לחיזוק לספק מתקן וספק
 הכל כמנהג המדינה מעשה בר יוחן
 בן מתיה שז' לבני צא ושכר למ' פוגלים
 וספק עמהם מדות ובעבא אצל
 אביו וס' אפילו את עשה להם כס'
 כס' עות שלמה בשעתו לא יצאנה
 ודי חותם עמהם שהן בני ארבע
 יסוק ונקב אלא עד שלא יתחילו
 במלאכה יא ואמור להם על מנת
 שאין לכם אלא פת וקיתות בלבד
 רבן שמעון בן גמליא או לא היה
 צריך הכל כמנהג המדינה ב אלו
 אוכלין מן התורה העושה במחנה
 לקדקע בשעת נזר מלאכה וכתלש
 מן הקדקע עד שלא נגמרה מלאכתו
 וכלו שגדולו מן הארץ ו ואלו
 שאינו אוכלין העושה במחנה לקדקע

vii

הרי אילו לא יאכלו ואם לא הורו
 מעשר ומאכלין ט שומרי פירות
 אובלין מחלת המדינה אבל לא מן
 המורה ארבעה שומרים הן שומרים
 הן שומרי חיים והשואל נשאל שמי
 זה שומר שומר חיים נשבע על הכל
 והשואל משלם את הכל נשאל שמי
 זה שומר נשבעים על השטר ועל המ
 השבחה ועל המיזגה ומשלמין את
 האבידה ואת הגביה י ואב אחד
 אינו אותם שני ואביס אונסר יהודה
 איס אף בשעת משלחת ואביס אף
 זאב אחד אותם יא שני כלבים
 אינו אותם ידוע הנבלי אי משם
 רמאי מרזח אחת אינו אונס משמי
 רחוק אונס יב הליסטריס הרי זה
 אונס הארי והדוב והנמר והפרדס
 והנחש והרי אילו אונסיס אמתו בזמן
 שבאו מאליהם אבל אם חליקן ליקום
 גזרין ה הליסטריס אין אלו אונסיס
 יב מטה כדרכה הרי גז אונס סיכפה
 ומקנה אינו אונס עלתה לראשי היעקס
 ונבלה הרי זה אונס העלה לראשי הוי
 היעקס ונבלה אינו אונס מתנה
 שומר חייב להיות פטור משבחה
 והשואל להיות פטור משלם נשאל
 שמי זה שומר להיות פטור משבחה
 ומלשם יד בלחמתה עלהבת
 שבחה ועני בעל וכלתני שהיא מעשה

מתחלתו תנין בעל וכל שאפשר לו
 לקיימו בסופו והיתה עלו מחילתו
 תנין קיים פ ר ה ה ה
 השואל את הפרה ושאל
 בעליה עמה שאל את הפרה ושבר
 בעליה עמה שאל את הבצלים או שני
 שברן ואחר כך שאל את הפרה ומתה
 פטור שני אם בעלי עמו לא ישלם ב
 אבל שאל את הפרה ואחר כך שאל
 את הבצלים או שברן ומתה חייב שני
 אף בעלי עמו שלם ישלם ג השואל
 את הפרה שאלה חייב וסברה חייב
 וס שאלה חייב וסברה ימור שאל
 אחת ושבר אחת הוי שאל יא שאלה
 מטה ביס שהיתה שאלה מטה בל
 בשעת שהיתה שאלה מטה חלה א
 אינו ידוע חייב השומר א שכחה
 מטה ביס שהיתה שכחה מטה חלה
 א אינו ידוע פטור זה אי שאלה
 חלה א שכחה יסרע השומר שכחה
 מטה זה אינו ידוע חלה אינו
 ידוע חליקין ד השולח את הפרה
 ושולחה לובד בניו ביד עבדו ביד ש
 שלחו או ביד בן עבדו ביד
 שלחו של שואל ומתה פטור אלו
 השואל שלחה ליד בניו ביד עבדו
 ביד שלחו או ביד בן עבדו ביד
 שלחו או שאלו לו המשוואל הרי
 אינו משלחה לן ביד בניו ביד עבדו

viii

2

3

ושל עבדים שלוש שנים ט המסכר
 בית לחכירו המסכר חייב בדלת ובתנאי
 המכירה תכל דבר שהוא מעשה
 אומן אבל דבר שאינו מעשה אומן
 השוכר עושהו חובל של בעל הבית
 אין לשוכר אלא היותו אמן המעשה
 ומן הכינים בלבד המסכר בית
 לחכירו לשנה ניתמורה השנה ניתמורה
 לסוכר המסכר לו לתת שיש ניתמורה
 השנה ניתמורה לסוכר מעשה
 כי פורין באחד שסכר מחוץ מחכירו
 בשנים עשר חוב לשנה מדעי חוב
 לחי שובא מעשה לפני רבן שמעון
 בן גמליאל לפני ר' יוסה ואמרו מחלקו
 את חובו שהעבד יא המסכר
 בית לחכירו תכל חובו לחכירו לובית
 היה קטן ולא מעשה חזר גדול לא
 מעשה קטן אחד ולא מעשה שנים
 שנים ולא מעשה אחד לא פחות מן
 החלונות ולא יוסף עליהם אלא
 מדעת שניהם כי זה לא
 המקבל שזה מחכירו מקום
 שחובו לקנין זה עור לעקוד ועקוד
 לחי שובא חכירו חורו של הכל כמנהג
 המדינה כשם שחולקים בגבולות
 כך חולקים בגבולות כשם שחולקים
 ביין כך חולקים במדות ובקנים ו
 ושיניהם מספקים את הקנים ב
 המקבל שזה מחכירו והוא בית של

ביד שלו או במדבוק מן עבדו ביד
 שלוחו לו השואל שלח ושלחה לו
 נמטה חייב וכן נשעה שהוא מחזיקה
 ה המחליק פרה בחמור ולד הוסיף
 המוכר שיפחתו וילדה זה אומן עד
 שלא מכרתו וזה אומן משלקחתי
 מחלקו היו לו שני עבדים אחד גדול
 ואחד קטן וכן שתי שדות אחת
 גדולה ואחת קטנה הלוקח אומן
 גדול לקחתי והלה אומן אינו יודע
 וכה בגדול המוכר אומן הקטן נמתי
 והלה אומן אינו יודע אין לו אלא קטן
 וה אומן גדול וזה אקטן ישבע המוכר
 שהקטן מכר זה אומן יודע וזה
 אומן אינו יודע מחלקו ו המוכר
 ויתן לעצם מעשה פחות מדביעות
 לפאה הרי שלבעל הותים עשו דביעות
 לפאה זה אומן ויתן גדול וזה אומן
 ארבע גדלה מחלקו ו שנת הנהר
 ויתן ונתנו לתת שזה חכירו זה אומן
 ויתן גדול וזה אומן גדלה מחלקו
 ה המסכר בית לחכירו כימות
 הגשמים אינו יכול להוציא מן חובו
 ועד הפסח ובימות החמה שלשים
 יום ובכרבים אחד ימות החמה ואחד
 וצות הגשמים שנים עשר חודש
 ובחניות אחד כרבים ואחד עשרות
 שנים עשר חודש ורבן שמעון כן
 גמליאל יא חנות של נחשמים ושל

דיע

5

6

שלוחים אבית האילן ובישהיעין
 ניקצו האילן אינו מנכה לו מחבור
 אם לא לו השכר לו שדה בית שלוחים
 זה לא שדה בית האילן והייבשהמעין
 ניקצו האילן מנכה לו מחבור כי
 שוטהנה הבירה שמין אותה כמה
 היא ראיה לעשות ונתבין לו שהוא
 אמר לו אם אביר ולא אעביר אשת
 נמיטבה ו המקבל שדה מחבור
 ולא ינה לכשאלו מה אכפת לו
 הואיל ואינו מתן לו חבור אין שום
 שומעין לו שהוא אילן למחר את
 ויבא ממנה והיא מעלה לפני עשבים
 ה המקבל שדה מחבור ולא עשת
 אם ישנה כדי להעמיד בה סוחרים
 לטפל בה צרי יהודה מה קיעבור
 כדאלא אם ישנה כדי נפלה ו
 המקבל שדה מחבור ואכלה חבאו
 נישתפה אם נשתמרנה היא מנכה
 לו מחבור ואם אינה נשתמרנה
 אינו מנכה לו מחבור והנה אם
 אב קיבלה ממנו במענות בן בן
 בן אינו מנכה לו מחבור ו
 המקבל שדה מחבור בעשות מרים
 חיטין לקת נחת לו מחובה היו
 חיטין נחת לא יאמר לו חרי אנו
 לוקחין מן השוק ולא נתן לו
 מחובה ה המקבל שדה מחבור
 לזרעה טעורים ולא יזרעה חיטים

חיטין יזרעה טעורים בן שמעון
 בן נמליא אוסר קטנות לא יזרעה
 תבואה תבואה יזרעה קטנות בן
 שמעון בן נמליא אוסר ט המקבל
 שדה מחבור שנים מעטות לא יזרעה
 יזרעה פשתן ואין לו בקורת טקמה
 קיבלה ממנו שבע שנים וזרעה שנה
 ראשונה פשתן וט לו בקורת שיקמה
 המקבל שדה מחבור שבע שנים
 בשבע מאות דינר ואין השביעות מן
 השבין שבורע אחד בשבע מאות דינר
 השביעות מן המינן יא שכר יום
 גובה כל הלילה ושכר לילה גובה כל
 היום ושכר שעות גובה כל הלילה
 וכל היום יב שכר שבת שכר
 חודש שכר שנה שכר שבורע יבא
 ביום גובה כל היום יבא בלילה גובה
 כל הלילה וכל היום יא אחד שכר
 האדם אחד שכר החמשה ואחד שכר
 הכלים ושבו משם ביום ומתן שכרו
 חשבו משם לאתלין פעולת שכר
 אותך עד בקר אמתך בוכן שותפע לא
 ובעו אינו עובד עליו הימחהו אצל
 ותנונו או אצל השולחני אינו עובד
 עליו השכר נשבע בוכנו וטל עובד
 וטל אינו נשבע וטל אם יש עדים
 שותפעו הדין נשבע וטל יד
 גר ושב ושבו משם ביום נתן שכרו
 ואין בו משם לאתלין פעולת שכר

מ

אם בעל העליה לבני הבית לכות מהוא
 אינו רוצה הרי בעל העליה בונה את
 הבית וירושב בו וכו' עד שיטלו את
 המעקה ויחזיקו ויחזיקו ויחזיקו
 של חבירו יריך להעלות לו שם אלא
 בעל העליה בונה את הבית ואת העליה
 וירושב בבית עד שיטלו את המעקה
 וכן בית הכז שהוא בני גסלע
 היתה אחרי עלבון ונפחת הרי בעל
 הגנה יורד וזרע למען עד שיגיע
 לבית ברו כפיס הכותל והאילן שפסל
 לרשות הרבים והיו קופטורן מלשם
 נתנו לו וכן לסתור את הכותל לקור
 את האילן ופסל בתוך וכן פסל לאחד
 וכן חייב ה' מי שהיה כותל סמוך
 לבית חבירו ופסל אסלו פנה את אבן
 אסלו והציעה אין שומעין ל משקל
 עליו אסלו וזרע את רבאות הארץ
 נטל את שליו אין שומעין לו
 הישום אסל פועל לעשות עמו בתוך
 תבש אסלו וכן לו שכר אסלו עול
 מימה שעשיתוהו בשבך אין שומעין
 לו משקל עליו אסלו וזרע את שבת
 ואני נטל את שליו אין שומעין לו
 ו המוציא וזרע לרשות הרבים המציא
 מוציא והמוציא נטל אין שומעין לו
 ברשות הרבים ולא לרבים ל גבלין
 טיט ברשות הרבים אבל לרבים
 הבורה ברשות הרבים המציא אבנים

אחד עד בקר המלוה את חבירו לא
 לא ימשכנו אלא בבית לא יכנס
 לביתו ויטול את משכנו שם במוח
 מעמד והאיש וה' ה' לו שני כלים
 נטל אחד ונמתיך אחד מחזיר את
 חבר בלילה ואת המזוזה ביום ואם
 מת אינו מחזיר ליה שיתוב שמעון
 בן גלילי אם אסל לעצמו אינו מחזיר
 אלא עד שלשים יום ומשלשים יום
 להלן מחזיר בביתו יה' אלמנה
 בן שהיא ענייה וזין שהיא עשירה
 אין ממשכנן אותה שם לא תחבל
 בג' אלמנה החובל את הדיים עמ
 בלא מעשה מחייב משם שני כלים
 בלא מעשה יחייב וכן בל' אמה
 אלא בל' יום שיעשן ב' אובל עש
 שם בן גפש והאחובל

פ' י"ט הל' י"ה
 הבית והעליה של שנים שפסלו שניהם
 חוזקים ביניהם ובאבנים העופי האין
 אלו אבנים ראויות להישתבר תק
 אחד מהן מכיר מקצת אבניו נטלן
 ועלות לו טען מחשבון ב' הבית
 והעליה של שנים נפחתה העליה
 ואין בעל הבית רוצה לתקן הרי בעל
 העליה יורד למען עד שיתקן לו את
 העליה יוסה אוקמתמן נתן את
 חניקרא והעליון את המעקה ג'
 הבית והעליה של שנים שפסלו

XI

חיות מכתובין לפיכך אם נפל הכותל
 המקום והאבנים שלו ד ואם עשו
 מדעת שניהם בונים את הכותל באמצע
 ועשין חיות מיכן ומיכן לפיכך אם
 נפל הכותל המקום והאבנים של שניהם
 ד המקום את חבירו משלו שריותו
 בדר את הראשונה ואת השנייה ואת
 השלישית או מחייבין אותו יוסה
 או אם עמד ונדר את הרביעית מכלין
 עליו את הכל ה כותל חייב שנפל
 מחייבין אותו לבנותו עד ארבע אמות
 בחוקת שנפל עד שביא ראיה שלא
 נפל מארבע אמות למעלה אין מחייבין
 אותו סמך לו כותל אחד את על פי שלא
 נתן עליו את המקום מכלין עליו את
 הכל בחוקת שלא נתן עד שביא ראיה
 שנתן ו כופין אותו לבנות בית
 שער דלת לחצר רבן שמעון בן גמליא
 אלא כל החצרות ראיות לבית שער
 כופין אותו לבנות לעד חומה חלתים
 וריות רבן שמעון בן גמליא או לא
 כל העירות ראיות לחומה כמה היו
 בעיר והא באגשי העיר שנים עשר
 חודש קנה בה בית דירה הרי הוא לו
 באגשי העיר מעד † אין חולקים
 את החצר עד שיהא אבה ארבע אמות
 לזה וארבע אמות לזה ולא את השנה
 עד שיהא אבה תשעת קבים לזה וזה

מביא הכונה בונה ואם היו יוק משלה
 מה שהיו יוק רבן שמעון בן גמליא
 או אם מתקין הוא את מלאכרו
 לפני שלשים יום ה שתי גנות
 זו על גבי זו היו יוק בתיים י מאיר
 או של עליון וירודה או של מתון
 איר מאיר ומה אם ירעה עליון ליטול
 את עפרו או יבאן יוק איר ירודה
 ומה אם ירעה המתון למלא את גנתו
 עפר או יבאן יוק איר מאיר ויריחו
 ששניהם יכולים למחותה עליו זה
 כן יוק זה חייב ארבע אמות כל
 שהעליון יכול לפשוט את ידו ולטול
 הרי הוא שלו והשאר של המתון
 פר כ הל ה

שותפים שרעו לנשות מחיצה בחצר
 בונים את הכותל באמצע מקום שנתן
 לבנות גביל גוית קפסים לבינים בונים
 הכל כמות המדינה בגביל זה נתן של
 שלשה טפחים וזה נתן שלשה טפחים
 ובגוית זה נתן טפחים ומחצה וזה
 נתן טפחים ומחצה ובקפסים זה נתן
 טפחים ובלבינים זה נתן טפח ומחצה
 וזה נתן טפח ומחצה לפיכך אם נפל
 הכותל המקום והאבנים של שניהם ג
 וכן בגנה מקום שנתן לעד אבל בקדשה
 מקום שנתן לעד אבל בקדשה מקום
 שנתן שלא לעד אין מחייבין אותו
 אלא אם רעה בנים לתוך שלו ועשה

היחיד משני אביע אמרה וכו' מילתין ימלעין וכו' אביע אמרה ה
מחוקק את המוסר מן השוכר אביע אמרה כו' שלא הקפידו נמיה ואי כבוד
מן המורה אביע אמרה כו' הן חוקק את המוסר את השוכר מן המעד
חמשים אמה לא יעשה אדם שוכר כבוד שלו אלא אם כן

ישלו חמשים אמה לכל רוחו יהודה
אומבית ארבינת כורים מלא שנה היתה
ואם לקחו אפילו בית רבוע הדי הוא
כחוקתו ונפיל שנמצא בתוך ח
חמשים אמה הדי הוא של בעל השותף
הוא מחמשים אמה הדי הוא של מוצאו
נמצא בין שני שותפות קרוב לזה שלו
לזה שלו מחצה למחצה שניהם מחלוק
ו מחוקק את האילן מן העיר עשרים
חמש אמה והחורב והשקמה חמשים
אמה אבא שאול אומר כל אילן סדק
חמשים אמה אם העיר קרמה קרובו
ואינו נתון דמים ואם האילן קדם קרובו
ונתן דמים ספק זה קדם וזה קדם קרובו
ואינו נתון דמים ה מחוקק גרן
קבועה מן העיר חמשים אמה לא יעשה
אדון גרן קבועה סדק שלו אלא אם כן
יש לו חמשים אמה לכל רוח מחוקק
מנטיעותיו של חבירו ומניירו כד שלא
מזיק ט מחוקקים את הגבלות ואת
הקבוצות ואת הבמסדין העיר חמשים
אמה ואין עושין בו דסקי אלא למחוק
העירו עקובה אומליל רוח הוא עשה
חוז מן בערה ומחוקק חמשים אמה
י מחוקק את המישרה מן המדק
ומן המדשים מן הבעלים ואת החול
מן הגבירים ריחסה מתיר בחול לא
מחוקק את האילן מן העיר עשרים
חמש אמה והחורב והשקמה חמשים

חמשים אמה לזה ר יהודה את שעת
חמשי קבים לזה חמשי חמשי קבים
לזה ולא את הגנה עד שיהא בה חמי
קב לזה חמי קב לזה וכדברי עקיבה
בית חבני לא את הטדקלין ולא את
המתקן ולא את השוכר ולא הגלגל
ולא את המדחין ולא את בית חבני
עד שיהא בהן כד לזה וכד לזה אמר
בוסן שאין שניהם ריחין אבל בוסן
שניהם ריחין אפילו פחות מן קוחל
מחוקק וכיטיה קדוש את על פי
שניהם ריחין לא מחלוק
פר כא הל ו

לא יתפר ארץ בר סמך לסוד של חבירו
לא יפוח ולא מערה ולא אמת המים
ולא נמכת של כובסים אלא אם כן
היחיד סמך של חבירו שלושה
טפחים וסד בסיד מחוקק את הגבול
האת הגבל ואת המלח ואת הסיד ואת
הסלעים מכותלו של חבירו שלשה
טפחים וסד בסיד מחוקק ארבע
הרעים ואת המחרושה ואת מי
הגלים מן הכותל שלשה טפחים
מחוקק את הריחים שלשה מן
השוכר שותן ארבעה מן הדיבואת
התער שלשה מן הכלילא שותן
ארבעה מן הספא ב לא יעמיד
אדם כבוד בתוך הבית אלא אם כן

אביע אמרה כו' מילתין ימלעין וכו' אביע אמרה ה
מחוקק את המוסר מן השוכר אביע אמרה כו' שלא הקפידו נמיה ואי כבוד
מן המורה אביע אמרה כו' הן חוקק את המוסר את השוכר מן המעד
חמשים אמה לא יעשה אדם שוכר כבוד שלו אלא אם כן

ליום שזה הכל חוקקה שלש שנים
 ואינה טיב ליום ב' וישמרה א'
 של שנה חד טיב בראשונה של שנה
 חד טיב באחרונה ושנים עשר חדש
 יעקובה או חוד שאחד בראשונה
 חוד שאחד באחרונה ושנים עשר
 חוד שבאמצע ארבעה עשר חוד שא'
 וישמרה במי רבין אמורין בשנה
 הללן אבל בשנה האילן כנס ארת'
 תבואתו ומסק את ותו כנס את קינו
 הרי אלו שלש שנים ג' שלש ארסות
 לחוקה היתה ועד הדין וליהיה
 בהתה והחוקי בגליל בגליל והחוק
 בהתה אינה חוקה עד שתואצמו
 במדינה אמר והתה לא אמרו שלש
 שנים אלא כדו שיהא באספניא חוק
 שנה ולכו דודיעהו שנה וכו' או
 שנה אחת ד' כל חוקה שאין
 עמה טענה איתחוקה אלו מהא'
 עושה בתוך שלי שלא יצא לי אום
 דבר אינה חוקה שפירמה לי שנתה
 בתנה הרי ה' חוקה תבאמיש ידעה
 אינו יעיד טענה ה' השותפים
 הארמים והאפיטרופים אין להם
 חוקה אין לאיש חוקה בניכסי אשתו
 ולא לאשה בניכסי בעלה ולא האב
 בניכסי ודן ולא הן בניכסי האב בני
 רבים אמורין במחוקי אבל במתן
 מתנה האחים שחולקו המחוק

אמרין למעלה רבין מוהינד אס
 הבורקוס קורין ותקנמים ואס
 האילן קדם לאיקוז ספק מהקסוה
 קדם לאיקוז ויוסדה אן אפ' על פי
 שנה קדם את האילן לאיקוז וה'
 חופר מתוך שלוה נטיע בתוך של
 י' לאיטע אדם אילן סמוך
 לשדה חבירו אלא אסן הירחיק
 ממנו ארבע אמות אחד גפנס ואחד
 כל האילן היה נד' בנימים ומסומך
 לתד היה שרשי יוראין לתוך שדה
 חבירו מעמיק שלשה טפחים כדו
 שלא יעוב את המורשה היה חופר
 בד' ושהו ומערה קורין ויחד והעני
 שלו י' אילן שתואצמה לתוך
 שדה חבירו קורין מלא מדוע על
 גבי המורשה והתירב והטקטה
 כנגד משקלת בית השלוחים כדו
 האילן כנגד משקלת אבא שאול א'
 כל אילן סמוך כנגד משקלת יד אילן
 שתואצמה לי שותף בים קורין
 כדו שיהא הגזל עובר ברוכבו יתה
 אום טענת פישתן או זמורתו שמעון
 אין כל האילן כנגד המשקלת מפי הוט
 העומאן פ' כ' ה' ה'
 חוקת בתים בורות שוחים ומענות
 מרחצות טובכות בית הגדים בית
 השלוחים ועבדים וכל שהוא עושה
 פרות בדרך חוקתן שלש שנים ומים

12
 13
 14
 III

מבכר הוצע נעל צד פרוץ לשהוא הרי
 חחוקה ו שנים מעדים אותו ש
 שאכלה שלוש שנים נמיצא חמשים
 משלמים לו את הכל שנים בראשונה
 ושנים בשניה ושנים בשלישית
 משלים ביניהן שלשה אחין ואחד
 מיצטרף עמהן הרי אלו שלש עתות
 והן ערות אחת ו אלו דברים שיש
 לתן חוקה ואלו אין לתן חוקה הרי
 מעמיד בזה בחצר מעמיד תביר
 וכדים וירחים ומגדל התנגלים וכוון
 ויכלו בחצר אמה חוקה אבל עשה
 מחיצה להמנו גובה עשרה טפוחין
 וכן לתנור וכן לכירים וכן לירחים
 הכנים תיר נגליו לתוך הבית עשה
 מקום לזבלו עמוק שלושה או גובה
 שלושה הרי חחוקה זו המדובר אין
 לו חוקה ויש למקומו חוקה
 המחוילא ושלח חוקה סולם מערי
 אין לו חוקה חלון מערית אין לה
 ולנורית ושלח חוקה איה היא חלון
 מערית כל שאין ראשו של אדם יכול
 ליכנס לתוכה ויהיה אומאם יש
 לה מלבן את עלפי שאין ראשו של
 אדם יכול ליכנס לתוכה הרי חחוקה
 ט וזו עד טפח יש לו חוקה ויכול
 למחות פחות מטפח אין לו חוקה ואינו
 יכול למחות ו לא יפסח אדם חלונתו
 לחצר שתפוס לקח בית בחצר או

אחת לא יפסח חצר לחצר שתפסין
 בנה עליה על גבי ביתו לא יפסח חצר
 לחצר שתפסין אלא אם רצה בונה
 חדר לפנים מביתו ובונה עליה על
 גבי ביתו ופותחה לתוך ביתו יא לא
 יפתח אדם לחצר שתפסין פתחו כנגד
 פתחו חלון כנגד חלון המדקטן לא
 מעשינו גדול אחד לא מעשינו שנים אצל
 פותחו הוא ל שותף רבים פתחו כנגד
 פתחו חלון כנגד חלון המדקטן עשה
 אתו גדול אחד עשה אתו שנים יב
 אין עושין חלל פתח רשות הרבים
 ברות שיחים ומערות ו אילנות מתיר
 כדי שתהא עולה מהלכות טענות
 אבנים אין מוציאין ויוזן וכוונת ערוות
 לרשות הרבים אלא אם רצה כונס לתוך
 שלו ומזימא לקח חצר ובה יוזן ובע
 תצונו ערות הרי זו בחוקה
 פ' כג הל' יב
 המוכר את הבית לא מכר אתה בנימאן
 עלפי שהיא פתוחה לתוכו ולא את
 החצר של פנים ממנו ולא את הגבולות
 שיש לו מעקה גובה עשרה טפחים
 ו החוקה אומאם יש לו צוות הפתח
 את עלפי שאינו גובה עשרה טפוחין
 אינו מכור ב לא את הסוד ולא את
 החרות את עלפי שפסג לו עומקה
 וחומה צריך לקחו לו חוק ומוחה ו
 עקבה בזמן שאמר לחוצן מאלו

שאיני עריך ליקח לו דרך מנכר לאור
 ו עקבה או איני עריך ליקח לו דרך
 וחכמה או עריך ליקח לו דרך
 המוכר את הבית מכר את הדלת אבל
 לא את המפתח מכר את המפתח
 קבוצ אבל לא את המטלטלת מכר את
 האסטרוביל אבל לא את הקלת מכר
 תבד מכר כדים בזמן שאיני לו הואכל
 מה שבטכור הדי כולם מכרים ו
 המוכר את החצר מכר בתים ברות שוחים
 ומערות אבל לא את המטלטליון בזמן
 שאיני לו הואוכל מה שבטכור הדי
 כולם מכרים בין כך ובין כך לא מכר
 את השחץ ולא את בית הבד שבטכור
 ללמד או המוסר את החצר לא מכר
 אלא אוירה של חצר ה המוכר את
 בית הבד מכר צות הים ואת הממלל ואת
 הכתולות אבל לא מכר את הכירון
 ולא את הגלגל ולא את הקורא בזמן ש
 לו הואוכל מה שבטכור הדי כולם מכרים
 כלער או המוסר את בית הבד מכר
 את הקורא ו המוסר את המחוץ
 לא מכר לא את הנפרים ולא את
 הספסלים ולא את הגלגלים בזמן שאיני
 לו הואוכל מה שבטכור הדי כולם מכרים
 מכירין בין כך ובין כך לא מכר לא
 ואת המעורות שלמים ולא את אונות
 של עינים ו המוכר את העיר מכר
 בתים ברות שוחים ומערות מחוצות

שותבות בית הקדים ובית השלוחים אבל
 לא את המטלטליון בזמן שאיני לו הוא
 וכל מה שבטכור אפילו היו מה שהנה
 ועבדים הדי כולם מכרים רב שמעון
 בן גמליה א המוכר את העיר מכר את
 הפנטר ט המוכר את השדה
 מכר את האבנים שהן לימורה ואת
 הקנים שבכרם שהן לעורט ואת
 התבואה שהיא מחובבת לקרקע ואת
 מחימת הקנים שהיא פחותה מבית
 רובע ואת השומרה שאינה עשויה
 בטריט ואת החרות שאינה מתכבד
 את בתולת שיקמה ט אבל לא מכר
 לא את האבנים שאיני לימור ולא
 ולא את הקנים שבכרם שאיני לימור
 ולא את התבואה שהיא לתרשה מן
 הקרקע בזמן שאיני לו היאוכל מה שב
 שבטכור הדי כולם מכירין בין כך ובין
 כך לא מכר לא את מחימת הקנים שהיא
 בית חבציל ולא את השומרה העשויה
 בטריט ולא את החרות המתכבד ולא
 את סדן שיקמה י לא את הבור
 ולא את הגת ולא את השתד בין חריבים
 בין שלמים עריך ליקח לו דרך ו עריך
 עקבה וחכמה או איני עריך ליקח לו
 דרך מורה ו עקבה בזמן שאיני לו הדי
 מאלו שאיני עריך ליקח לו דרך מסך
 לאור ו עקבה או איני עריך ליקח לו
 דרך וחכמה או עריך ליקח לו דרך יא

כמי דברין אמורין במזכר אבל בנתן
 מענה נתת את כלל האחים שחלקו
 וכו' בשדה וכו' במלך הפתח וכו' בכוסי
 העז החזיק בשדה החזיק במלך המקדיש
^{א"ל} ^{ש"ה} הקדיש את כלל שבעין או
 המקדיש שדה לא הקדיש אלא את
 החיוב המוטב ואת סדן שיקמה
 פו כד הל א

המזכר את הספינה מזכר את התורן
 ואת הנס ואת ההונן ואת כל המטות
 אותה אבל לא מזכר לא את העבדים
 ולא את המדענים ולא את האסתקי
 בזמן שאמרו לו היא וכלמה שבתוס
 קריכות מזכרין ב מזכר את הקרון
 לא מזכר את הפרדות מזכר את הפרדות
 לא מזכר את הקרון מזכר את העמד
 לא מזכר את הבקר מזכר את הבקר לא
 את העמל ו יחודה או הדמים מודיעין
 מינז אמלו מזכר לי עימך במאות
 וזו הדבר מדוע שאין העמד במאות
 זה וחכמי אוב אין לדמים ראיה ג
 המזכר את החמור לא מזכר את כליו
 נחוס המדי או מזכר את כליו ו יחודה
 צוב פעמים מזכרים פעמים שאין
 מזכרין מינז היה חמור לפנו וליו
 עליו אמלו מזכר לי חמור ו כליו
 מזכרים חמור הוא אין כלו מזכרין
 ו המזכר את החמור לא מזכר את
 הסייח מזכר פרה ולא מזכר את בנה

מזכר אשפות מזכר וזבחה מזכר בוז מזכר
 מימיו מזכר שתך מזכר יותם מזכר סוחת
 מזכר דבורים הלוקח פרות שתך מזכר
 במך הראשונה פרות כמות טעל שלשה
 טולים ומסוס חלות רבש מביח שתי
 חלות ויתם לקרן מניח שתי גרופות
 ה הקונה שתי אילנות מתוך שלוחיו
 הרי זה לא קנת קרקע ומאור אפס
 קרקע היתרלו לא יישפר העולה מן
 הניע שלו ומן השדשים של בעל הית
 ואם מת אין לוקקע ו קנה שלשה
 קנה קרקע היתרלו יישפר העולה
 מן השדשים שלו ואם מתו של לקקע
 המזכר את הראש בבהמה גסה לא מזכר
 את הרגלים מזכר את הרגלים לא מזכר
 את הראש מזכר את הקרן לא מזכר
 את הכבד מזכר את הכבד לא מזכר את
 הקנה אבל בבהמה זקה מזכר את הראש
 מזכר את הרגלים מזכר את הרגלים לא
 מזכר את הראש מזכר את הקנה מזכר ^{א"ל} ^{ת"כ}
 את הכבד לא מזכר את הקנה ו
 ארבע מדות במזכרים מזכר לו חיותם
 יפות ונימצאו רעות שלקמן יכול לחזר
 ברעות ונימצאו יפות המזכר יכול
 לחזר ברעות ונימצאו רעות יפות
 ונימצאו יפות אין אחד מהן יכול לחזר
 ברעות ונימצאות לבנה לבנה ומס
 ונימצאות שמעיות עניים של וית וני
 ונימצאו של שקמה של שקמה ונימצאו

של בית מן ותימא חומץ חומץ ותימא
 מן ותימא וכולם לחוד בתן ט
 המזכר פירות לחבירו משך ולאמז
 קנה מזד ולא משך לאקנה אם המז
 פיקח סוכר את מקומן הילוקי פשתן
 מחבירו הרי זה לאקנה עד שיעלה
 מקום למקום ואם המז מחביר לק
 לקרקע ותלש כל שהוא קנה י המז
 מן ותימא לחבירו והקולו או שהולו
 עד שלא מתמלא את המידה למזכרו
 ומשמתמלא את המידה לקרקע המז
 סוסד ביניהן משערה החבית נשמה
 למסור חייב להטות לו שלש טפח
 הדיקה ותימא את הדי של לוקח זה
 והחנות חייב להטות לו שלש טפח
 ר היתה יום בלולו שבת עם חשיכה
 פטר יא השלח את גט אצל
 החנות ומזד לו באסר טפח ונתן
 לו את האסר שבו את העלוות
 ואיבד את האסר החנות חייב
 והיה פטר שעל מנת כן שלחו
 ממדים חכמי לר יהודה בזמן שהא
 עלוית ביד המינוק ומזד החנות
 לתוכה החנות פטר יב המיעון
 מקנה את מזותי אחת לשלושים
 חס בעל הבית אחת לשנים עשר
 חרש יבן שמעון בן גלוי א חרש
 הדברים החנות מקנה את מזותי
 פנימיה בשבת וממזד את משקליתו

פעם אחת בשבת וקנה מאותים על
 למשקל המשקל יב אסר שמעון
 בן גלוי במי דברים אמרים בלח
 אכלי כבש אינו יעקב חייב להחזיק
 לוטפחה היה שוקל לו עקבין נטלו
 גרומים אחד לעשרה בלח ואחד לעי
 לישדים מבש יד מקום שנתנו
 למזד בוקה לא ימזד בסאבטא
 לא ימזד בוקה למזוק לא ימזד שילת
 לתדוש לא ימזוק

פר כה הל יד

המזכר פרות לחבירו ולא ימזדו אצלו
 ורע פישתן אינו חייב באחריותו יב
 שמעון בן גלוי אסר ורענו גטה שאסר
 נאכלין חייבין באחריותו ג המזכר
 פרות לחבירו הדי והמקבל עליו רובע
 טפח לסאה תאנים מקבל עליו עשר
 מתלו עות למאה מדות שלין מקבל
 עליו עשר קנסות למאה קנסות
 בשחן מקבל עליו עשר פוטסות למאה
 ג המזכר מן לחבירו והחמין אינו
 חייב באחריותו אם ידע שיש מזמין
 הדי זה מקנה טפח אם אכלו מן מופס
 אמי מזכר לך חייב להעמיד לו עד הע
 הענות ישן משלא אישוקד מיושן
 משלש שנים ד המזכר מקום לחבירו
 לבנות לו בית וכן המקבל מחבירו לבנות
 לו בית בית חתנות לבנו או לבית אלמנית
 לבנו בונה ארבע אמות על שש דר עקל

שיעור ודרך הקדש אין לה שיעור
 המעמד דיני נפירות אמנות
 את בעת קבוס ט המוכר מקום
 לחבירו לעשות לו קבר וכו' המקל
 מחבירו לעשות לו קבר עושה תוכה
 של מענה ארבע אמות על שש ופותח
 לתוכה שמונה כוכים שלשה מיכן
 ושלשה מיכן ושנים מבטן והכוכים
 אחדים ארבע אמות ורומן שבעה וחמין
 ששה ושיעורן 14 עושה תוכה של מענה
 שש על שמונה ופותח לתוכה שלשה
 עשרים ארבעה מיכן וארבעה מיכן
 ושלשה מבטן אחד מימין הפתח
 ואחד מימין השמאל ועושה חוץ על
 פתח המענה שש על שש כמלא
 משה ופותח לתוכה שתי מערות אחת
 מיכן ואחת מיכן ושיעורן 14 ארבע
 לארבע וחמין וחמין שיעורן 14 מלא
 הכל לפי הסלע פ' כו ה' ט
 האומר לחבירו בית כור עפר
 אמר מוכר לך חוץ שם נקעים עמוקים
 עשרה טפחים או סלעים גבוהין עשרה
 טפחים אינו נמדדן עמה פחות מיכן
 נמדדן עמה ואם אמר לו בבית כור
 אפילו היו שם נקעים עמוקים יתר
 מעשרה טפחים או סלעים גבוהין
 יתר מעשרה טפחים הרי אלו נמדדן
 עמה ב' בית כור עפר אמר מוכר
 לך מזה בחבל פחות כל שהוא יסוד

וישמע או פתבקר היא או הדומה
 לעשות רפת בקר בונה ארבע אמות
 על שש בית קטן שש על שמונה
 גדול שמונה על עשר טריקלין עשר
 על עשר רומן בחוץ ארבע וחמין
 רחבו וראיה לדבר רבן שמעון בן
 גמליא אמר כבינין ההיכל ה' מ'
 שיש לו בור לפנים מביתו של חבירו
 נכנס בשעה שדרך בני אדם נכנסים
 ויוצאים בשעה שדרך בני אדם יוצאים
 ואינו מכניס את בהמתו ומשקה
 מבורו אלא מלאי משקה מבורו
 זה עושה לו פתחת וזה עושה לו
 פתחת ו' מי שיש לו בור לפנים
 מבורו של חבירו נכנס בשעה שדרך
 בני אדם נכנסים ויוצאים בשעה שדרך
 בני אדם יוצאים ואינו מכניס לתוכה
 תבנים ולא יכנס לתוכה לתוך שדה
 אחרת וחמין ויריע את הדרך ו'
 נתנו לו דרך מן הירד מדעת שניהם
 נכנס בשעה שהוא רוצה ומכניס
 לתוכה תבנים ולא יכנס לתוכה
 לשדה אחרת וזה וזה אינו ראשון
 לזויעה ה' מי שהיתה דרך הרבים
 עוברת לתוך שדה ושלח ונתן לה
 מן הירד מה שתתן נתן ושלו לא
 היגיע דרך החיץ ארבע אמות ודרך
 הרבים שש עשרה אמה ודרך המלך
 אין לה שיעור ודרך הקבר אין לה

או הותיר כל שהוא יחוד ואם אמר
 אם חסר אם יתר אפילו פחת רובע לסאה
 או הותיר רובע לסאה היגיעו יתר
 מיכן יעשה חשבון ג מה הוא
 מחזיר לו מעות אם רעה מחזיר לו
 קרקע נלמה אמרו מחזיר לו מעות
 אלא ליחפות כוחו של מוכר שאם
 שייר בשדה בית תשעות קבין ובגנה
 בית חצי קב וכדבריו עקיבן בית
 רובע מחזיר לו את הקרקע לא את
 הרובע בלבד הוא מחזיר לו אבל המעות
 ד מדה לחבל אם חסר אם יתר במטל
 אם חסר ואם יתר מדה לחבל ביטול
 מדה לחבל את אם חסר ואת אם יתר
 כדבריו בן גוס ביסומין ובבבביו
 פחת שתות היגיעו עד שתות ונכה
 ה האומר לחברו חצי שדו אני מוכר
 לך משמנים בניחון ונטל חצי שדהו
 חציה בידם אני מוכר לך משמנים
 בניחם ונטל חציה בידם ומקבל עליו
 מקום הנדר וחריץ בן חריץ במה הוא
 חריץ ששה טפחים ובין חריץ שלשה
 פר כו הל ה

יש נחלים ומנחלים נחלים ולא נחלים
 נחלים ולא נחלים לא נחלים ולא
 נחלים אלו נחלים ומנחלים האב
 את הבנים והבנים את האב והאחים
 מן האב נחלים ומנחלים האיש את
 אמו והאיש את אשתו ובני אחיו רב
 נחלים ולא נחלים האשה את בעלה

בבבבבב
 בבבבבב
 בבבבבב

והאשה את בעלה ואחי האב נחלים
 ולא נחלים והאחים מן האב לא
 נחלים ולא נחלים ב סדר הנחלות
 כד הוא ואיש כי ימות ובקאין לו
 והעדותם וכו' הבן קודם לבתל יוצאי
 ירו של בן קודם לבת הבת קודמת
 לאחים וכל יוצאי ירו של בן קודמת
 לאחים והאחים קודמת לאחי האב
 זה הכלל כל הקודם במלה יוצאי ירו
 קודמת והאב קודם לכל יוצאי ירו
 ג בנות על פחד נטל שלשה חלקין
 במלה חלק אבותן שהיה עם יוצאי
 מצרים וחלקו עם אחיו בכסו חפר
 ושהיה בכור נטל שני חלקים ד
 אחד הבן ואחד הבת במלה אלא
 שהבן נטל שני שנים בכסו האב ואינו
 נטל שני שנים בכסו האב והבנות
 נחונות בכסו האב ואינו נחונות
 בכסו האב ה האב איש פלוני בני
 בכור לא יטול שני שנים איש פל בני
 לא יורש עם אחיו לא אם כלום שהיתה
 על הפתח שבמורה המחלק ובסוף על
 פני ריבה לאחד ומיעט לאחד הישנה
 להן את הבכור דבריו קיימין ואם אי
 משם ירשה לא אם כלום סב בין
 בתולה ובין באטעין ובין בסוף משם
 מתנה דבריו קיימין ו האם איש
 פל ירשני במקום שיש בת ביתי ירשני
 במקום שיש בן לא אם כלום שסיתה
 על הבת שסיתה ו יוחקם ברוקא

האב ירו
 האב ירו
 האב ירו

כדרך שנשאתם אתם אין שומעין להן
 אלא אמה שעתן להן אמהן נטו יא הינה
 בנות גדולות הקטנות ואין הגדולות מתע
 מתפרנסות על הקטנות ולא הקטנות
 נזונות על הגדולות אלא חולקות בשווה
 על הבנים ובנות מבנים שהבנות נזונות
 על הבנים ואין נזונות על הבנות
 פו כח הל יא

מי שפית הניח בנים ובנות בזמן שהתקסן
 מרבין הבנים ירשו הבנות וזנו בזמן
 שהתקסן ממזעטין הבנות וזנו הבנים
 ושאלו על הפתחים ארמון אום בשביל
 שאנו זכר היפסדת אמרין גמליה
 ראה אני את דברי ארמון ב הינה
 בנים ובנות וטומטום בזמן שהתקסן
 מרבין הזכרים רחין אלו אע"הנן
 הנקבות בזמן שהתקסם ממזעטין
 הנקבות רחין אלו אע"הזכרים האם
 אם ילדה אשה זכר יטול מטה אם
 אם ילדה זכר טטל מטה ואם נקבה
 מאתים ילדה נקבה טטלת מאתים
 אם זכר מטה ואם נקבה מאתים ילדה
 זכר ונקבה הזכר טטל מטה והנקבה
 מאתים י ילדה טומטום אינו טטל
 אם אכל מה שתלו אשתו יטול הרי
 זה יטול אם אין שם יורש אלא הוא
 יורש את הכל ד הינה בנים גדולים
 הקטנים הישפחו גדלים את הנכסים
 הישפחו לאמצע אם אמרו ראו מה
 שהינה לנו אמרתי אני עושין ואוכלין

או אם על מי שהאראו ליליהמה
 דבריו קיימין על מי שאינו ראוי לו
 לירושה אין דבריו קיימין ו הכותב
 נכסיו לאחרים הניח את בניו מה
 שעשה יעשה אבל אין רוח חכמה
 נחה למנוחן שמיעון גמליה או
 אם לא היו בניו מהגון בשורה זכר
 לטת ח האם זה בני נאמן וזה
 אחי אינו נאמן יטול עמו בחלקות
 יחדו נכסים למקום נפילו נכסים
 ממקום אחר יירשו אחיו עמו מי
 שמת ונמטאת דמי אמתקי קשרדה
 על זכרה הו אינה כלום וטה בה
 לאחר בזמן היירשין ובין שאינן
 היירשין דבריו קיימין ט הכותב
 נכסיו לבניו עריך שיסתוב מהיום
 לאחר מותו זכר יחזיק וי יוסה אם
 אינו עריך הכותב נכסיו לבנו לאחר
 מותו האב אינו יכול למכור מפני
 שהן כתובים לבן והבן אינו יכול ל
 למכור מפני שהן ברשות האב ממ
 האב מכורין עד שמת ממד הבן
 אין ללקוח בהן כלום עד שמת האב
 האב תולש ומאכל לכל מי שירצה
 ומה שהניח תלוש הרי הוא שליח שיש
 הינה בנים גדולים הקטנים אין
 הגדלים מתפרנסין על ידי קטנים ולא
 קטנים נזונות על הגדלים אלא חולקים
 בשווה נשאו גדלים ושאו קטנים
 ואם אמרו הקטנים הרי צינו נשאים

הישפחו
 הישפחו

הישכחו לעמך ה' וכן האשה הי
 שהיטובה את הנכסין השביתה
 לאמצע אס אמרה ראו מה שהניח
 לי כעליהי אני ערשה ואוכלת השביתה
 לעצמי ו האחים השותפים
 שפיל אחד מהן לאמנת נפל
 לאמצע חלה ויתפא מתפאמלה
 עצמו האחים שער מידתן שר
 שהשנינות בחיי האב חורה השועבנות
 חורה לאמצע שהשועבנות נעבת
 כבית דין אבל השלח לחברו כדיון
 וכדי שמון אונן נגדים בבית דין נפני
 שהן נגילות חסדים ו השלח
 סתלונת לבית חמיו שלח שם נמנה
 מנהואל שם סעודת חתן אפילו
 בדין איס נגבין לאאל שם סעודת
 חתן הרי אילו נגבים שיש סתלות
 מרובים כדי ששאו עמה לבית נעלה
 הרי אילו נגבין סתלות ממנועין
 כדו שהיטוב שסון היא נבירה
 אביה איס נגבין ה שנת מע
 שנת נכסין לאחרים שיה קקע
 כל שהיא מתנת קיימת לא שיה
 קקע כל שהיא איס מתנת קיימת
 לאמת מה שנת מע והוא אום שנת
 מענהיית חתן אום כדו שנת עין
 להביא ראיה שהיא שנת מע דבר
 ו נאוד חכם אום המינא מתברר
 עלה חמיה ט המחליק נכסין
 על פניו אליעזר אום אחד בראיתו

מסכן נכסים שהיטחן אחריות נקנים
 כנסן ובשטר ובחוקה ושואן לחן
 אחריות איס נקנים אלא במשטר
 אמרו לו מנישה באימן של בני חבל
 שהיטחן חולה אמרה תיטחן כדו בני
 לביתו היא בשנים עשר מעד מתה
 וקיימו את דבריה צם לחן בני חבל
 תקדים אימים ו חכם אום בשבת
 דבר קיימים מפני שאינו יכול לתת
 אבל לא בחלו יהושע יוב שסת אמרו
 כל חומר בחול יא כירטאנו וכיס
 לקטן ואין וכיס גדול יהושע אום
 בקטן אמרו כל חומר גדול יב
 נפל הבית עליו ועל אביו עליו ועליו
 יורשו והיטה עליו סתובת אשרה
 ובעל חוב יורשי האב אום הבן מרת
 ראשון ואחר כך מת האב ובעל חוב
 אום האב מת ראשון ואחר כך מת הבן
 בית שמי אום מחלקו ובית הלל אום
 נכסים כחוקתן י נפל הבית עליו
 ועל אשתו יורשי הבן אום אשרה
 משה ראשון ואחר כך מתו בעל חוב
 האשה אום הבן על מת ראשון ואחר כך
 מתה היא בית שמי אום מחלקו ובית
 הלל אום נכסים כחוקתן מתו בחוקת
 יורשי הבן נכסין חל כנסין היטאן
 עמה בחוקת יורשי האב יב נפל
 הבית עליו ועל אביו ועל אביו ועל
 שחלקו צרי עקיה מדה אום מתו
 שהיטחן כחוקתן אלו בני עמי ע

על חלוקת אט מחזק מיטעדיס אלא
שבאתה לזולק עלינו אתה שווים
פי כט הל י

גט פשוט ערו מוטו מקושר לאחור
פשוט שכתבו ערו לאחורו מקושר
לכתב ערו מתוכו שניהן פסול
ר חנניה בן גמליאל אומר מקושר שכתבו
ערו מתוכו כשר מפני שהוא יבול
לעשותו פשוט רבן שמעון בן גמליאל
אמר כל כמות המדינה ב גט פשוט
ערו בשנים מקושר בשלשה פשוט
שכתבו שני ערו שניהן פסולין
כתב בו חזק מאה דיהימו סלעין ע
עשרין אין לו אלא עשרין חזק מאה
דיהימו סלעין תלתין אין לו אלא ספק
חזין די דאיתן ונימחוקו אין פחות
משנים כסף סלעין דיאען ונימחוקו
אין פחות משנים דרכות דיאען
ונימחוקו אין פחות משנים ג
כתב בו מלמעלה מנה ומלמטה מאתים
מלמעלה מאתים ומלמטה מנה הכל
הולך אחר התחתון ואם כן למה כתבין
את העליון שאם תימחק את אחת
כונה התחתון למד כונה העליון ד
כתבין גט לאיש את עלפי שאין א
אשתו עמו ונסתור לאישה אתה ע
פי שאין בעלה עמה וכל כך שיהא
מכירה תבע נותן שכר ה כתבין
שטר ללוה את על פי שאין המלוה
עמו ואין כתבין למלוה עד שהא

X1

2

3

הלוה עמו והלוה נותן שכר ו
כתבין שטר למוכר את עלפי שאין
הלוה עמו אין כתבין ללוה עמו
שהוא המוכר עמו והלוה עמו את
השטר ו אין כתבין שטר ארוגים
ונשואים אלא מדעת שניהן התחתן
נותן שכר שטר ארוגים וקבלת
אלא מדעת שניהן והמקבל נותן שכר
שטר ברוגים וכל מעשה בכתבין אלא
מדעת שניהם ושניהם נותנין את
השטר רבן שמעון בן גמליאל אומר
כתבין שנים לזה עצמו ולזה עצמו
ה מי שפרע מקצת חובו והישלש
את שטרן אלו אם לא נתתין מיכן
ועד יספיק לו שטר הירבע וקולא
עכו ויסה א יט ור יהודה א לאיתן
ט מי שמתק שטר חובו למעמד
עליו עדים וכל פני בכתבין חזק עומד
לו קיום איש פלגן איש פלגן מתק שטר
כיום פלוגל וכל ערו י מי שפרע
מקצת חובו יהודה א יוליאן ור יוסה
א יכתוב שטר אר יהודה עמיאל
ה ערך להיות שומי שוכרין כוונתו
אילו ר יוסה וכו פהלו ואלו עכומ
שלוח יא שני אחים אחד ע
ואחד עשר והינח להן איתן פ
מחזק וכתבין עשאן לשכר עשאן
לאמצע עשאן לעצמות עשר א
לעני קח לך עבדים ורחמי במרחק
קח לך חתים ובא ועטם בכתבין י

ובה לא נבכסו עשירי ואלו נבכסו
 בני חורים זכר ללשון אלהי חורבן
 את אחד בשוק זכר ללשון אלהי חורבן
 לך פטר שלא עלה על הילוח ואלו
 הוא הערב שהוא חייב לך זכר ללשון
 ואני נתן לך חייב שכן על מנת הילוח
 זכר ושמעל הדריעה לחכים ועסק
 בדין ממונות שאין סקל בעמדתו
 חילטון שחן כמעין חכר חררה
 לעסק בדין ממונות ישמש את
 שמעון בן עס

פ ל ה ל

סעודין פ' א

דיני ממונות בשלושה גילוחות
 בשלושה נוק חייב נוק בשלמי
 ותשלמי ארבעה חודשים הורס והעלה
 והמוציא שם מן בשלושה דברי לא
 חכם אם הוציא שם רע בעשרים
 ושלשה שישבו ריני עפשות ב
 מכות בשלושה עשר חודש בשלושה
 עשר השנה בשלושה ריני מלאים
 רבן שמעון בן זבילי אם בשלושה
 מת חלים ובחמשה ע שאין חתובן
 ובמירין בשבעה ואם נצי בשלושה
 מעובת ו סמיכת הזקנים
 ומריפת העולה בשלושה רבי שמעון
 ו הודו או בחמשה חליטה מאנים

שנים שהיו בעיר ושם אחד יוסה בן
 שמעון ושם אחד יוסה בן שמעון
 אמן יוסה להוציא שם רע חוב המע
 זה לא אחד וכול להוציא עליהם שם
 חוב נמצא לאחד בין שטרותיו שטר
 של יוסה בן שמעון פרע שטרות
 כולם פרעם כי עד מעשה שלוש אס
 היו משלשים יתב סמין אס היו
 סמין יתב בהן יג האמר לבו
 שטר בן שטרותי פרעו את רוב
 אי זה הוא שטרות כולם פרעם מלא
 לאחד שם שנים הגדול פרעו חקטון
 אינו פרע יד הגלה את חבירו
 עלה ערב לא יפרען הערב אס
 על מנת שאין פרעמי שארית פרע
 מן הערב בן שמעון בן זבילי אס
 ישכסם ללוח בזבן בזבן לא
 יפרע מן הערב זה כותב אס
 רבן שמעון בן זבילי אס הוציא שם
 סתמם והיה בעלה מלשה יד
 חזיה שמה יעשו קינניא על
 נכסיו של זה וחדר את אשתו יו
 ה מלוח את חבירו בשטר עתה מנכסם
 שטרותים על ידי עדים גבה מנכסם
 בני חורים הוציא עליו כתב ידו שהוא
 חייב לו גבה מנכסם בני חורים הערב
 שהוא יוצא לאחד חיים שטרות
 גבה מנכסם בני חורים מעשה בא
 לפניו שמעל את גבה מנכסם
 בני חורים יו זכר לך בן עס אינו

אזה

בשלשה נטות ובעי ומעשו שני שם
 שאר דמיו דרעון בשלושה והקדושות
 בשלשה והערכים המטלטלין בשלשה
 והתורה אור ואחד מהן כהן וצדק
 בשעה וכהן ואור כיוצא בזה
 דברי נפשות בעשרים ושלושה הדבוע
 והביר בעי בעשרים ושלושה שני והתע
 אתה אשה ואת הבדלה ואם ואת
 הבדלה והרוב שח נסקל בעשרים
 ושלושה שני השור יסקל וצם בעלי ונת
 כמיתת בעלים כן מיתת השור האור
 והרוב והנמל הפרדלס והפזש מיתתן
 בגשרן ושלושה וליעור א כל הקוס
 להורג וכהן עקבה א מיתתן בגשרן
 ושלושה ה אין נכנס לא אתה שבט
 ולא את בניא השקר ולא את סוהן גדול
 אלא בתוך של שבעין ואחד ואין
 מוציאין למיתתן חרשות אלא על
 פי בית דין של שבעין ואחד אין
 מוסיפין על העיב מלבערות אלא
 על פי בית דין של שבעין ואחד ואין
 עושין סעודות למיתתן אלא בית
 דין של שבעין ואחד ואין עושין עד
 המיתות אלא בבית דין של שבעין ואחד
 אין עושה מיתת בערי לא שיש עד
 כמות אבל עושין אחת או שתי ו
 סנהדרין גדולה היתה של שבעין ואחד
 קטנה של עשרים ושלושה מןן תורה
 שהיא של שבעין ואחד שני אספה לי
 שבעין איש מקמי ישרא ומשה על

וביהם הרי שבעים ואחד והיה אור
 שבעין ומנן לקטנה שהיא של שבעין
 ושלושה שני ושפעת הקעה והעילוי הקעה
 קעה שופעת וקעה מילת הרי עשרין
 ומנן לקעה שהיא עשרה שני עד מתי
 לקעה הרי עה האתניא והושע וליב
 ומנן להביא עד שלשה משמע
 שני לאתניה אחרי רבים לרעות שחמץ
 אבי שאמר הנה עמקן לטובה ואכסן
 לצה נאס אחרי רבים להטות לאכהטתן
 לטובה הטתן לרעה הטתן לטובה על
 פי עד אחד ולרעה על פי גומס ואם אין
 בית דין שקול מוסיפין עליתן עור אחד
 הרי עשרים ושלושה כמה תאבצור
 תתי ראונה לסנהדרין מאה ומשדין
 ו חמישה אס מצאתים ושלושתן כרס
 שרי עשרות
 פר ב הל ז
 סנהדרין גדולה היתה של שבעין ואחד
 אתו וחולץ וחולעים לאשתו ומבטם
 את אשתו אבל הוא אינו מבט מפני
 שהוא אסור באשתו מלילוי מת או נוימת
 אחד המטה אלא הן נכסים והוא מנה
 הן נכסין והוא מנה ויצא עמקן על
 פתח הקער דברי מאור והתורה אור
 אינו יוצא מן המקדש שני ומן המקדש
 לא יוצא ב כשהוא מנתק את האוהים
 דין כל העם עובדים והאחר זה הממונה
 מליצתו בינו לבין העם כשהוא מתנסח
 מאוהרים כל העם או מירד לאמ כפוק

והוא אולי התבררנו השמים וכשמענו
אחש כלהם מסובין על הארץ והוא
מסב על הפסל ג המלך לארץ ולא
דנין אתו לא מעיד לא מעידים אתו
לאחולץ ולאחולץ לא שנתו ולא מינס
ולא מיבנים את אשתו והודה או
אם רעה לחלוץ ליכנס וכד לטוב אמרו
לו אם רעה אין שומעין לו ואזם שאין
את אלמנתו והודה אן משאחואהם
המלך אלמנט שלמלך שכן מינינו ב
ברוד שנשא אלמנט של שארית
ואתה לך את בית אדונך ואת נשי
אדונך בחיך ד מתלמת אינו
ניטא מפתח פלטרין שלו והודה
זוכה אם רעה ליטא את אחר המטה ולא
שכן מעיני ברוד שניטא אחרי משתו
של אביו שנת המלך דוד הובן אחרי
המטה אמרו לו לא היה הדב אלא
לפיס וכשמבררים אתו כלהם מסובין
על הארץ והוא מסב על הודו ה
מנוצא אלמנטו שנת על פי ביתו
של שבעים ואחד ופוצץ עשות לו יד
ואין משתין ברוד דרך המלך אין לוד
שעתו וכל העם ברודו ונתנו לפניו
והוא טעל חלק מהארץ לא אהבה
לנשים אלא שמתן עשהו והודה
א מנה הוא לו פלד שלא היה מסירות
את לבו שומעין או אפילו אתה והיא
מסירה את לבו הדי וה לא ישאנה אם
כן למת נח לא אהבה לו נשים אפילו

כאבניו ו לא אהבה לו סוסים אלא
מי מינסנו וכסתו והב לא אהבה לו
אלא מי שיתן אפסניא וכתב לו
ספר וסדה לשמו ויטא למלחמה והיא
עמו ניכנס והוא עמו וירשב בין הוא
אצלו מינס והוא אכערו שן והיעוד
עמו וקרא בנבלי מי חיו ח אין
רוסבין על סוסו ואין ירשבין על ססאו
ואין משתמשין בשוביטו ואין רואין
אותו עתה אלא כשהוא מינס תפרו לא
בבית המרחץ שן שום פשים עליך
מלך שנתא אישטו עליך

פר ג הלה

דין ממונת בשלשה דהברר לו אחו
זה בחד לו אחו ושניהם ברורים להם
עוד אחו דבריר מאיר חכבא או שש
דין מרחין לתן עוד אחו ב זה
פוסל דינו שלוח והה פוסל דינו שלוח
דבריר מאיר חכבא אמתי בזמן שהוא
מביא עליהם ראיה שחן קרובים או
פסולין אבל אסתו בשירין אין מוחזין
לפי ביתו אין נכח לפוסל ג
והפוסל ערין שלוח זה פוסל ערין
של זהו מאיר חכבא אמתי בזמן
שהוא מביאן עליהם ראיה שחן
קרובין פסולין אבל אסתו בשירין
אין נכח לפוסל ד אלו נאמן על
אבא מאין על אבין נאמנים על שלשה
רושע בקר מאיר אוס וכל הוא לחוד
בו חכבא אוס אין נכח לתורה ה

די
א

מתוך אפוסטו הרי הוא יזה כלום

פרו הל

אחד דיני ממונות ואחד דיני נפשות
בדרישה בחזקה שם משפט אחד
היה לכם מה בין דיני ממונות לדיני
נפשות דיני ממונות בשלמה דיני
נפשות בצערם ושלמה דיני ממונות
פותרין בין לזכות בין לחובה דיני
נפשות פותרין לזכות ואין פותרין
לחובה ו דיני ממונות מטעם
פי' אחד לזכות בין לחובה דיני נפשות
מטעם על פי' אחד לזכות ועל פי' שנים
לחובה ו דיני ממונות מחזירין
בין לזכות בין לחובה דיני נפשות
מחזירין לזכות ואין מחזירין לחובה
ו דיני ממונות הכל למצדן וזכות
חובה דיני נפשות הכל למצדן וזכות
ואין הכל למצדן חובה ו דיני ממונות
ממונות המלמד חובה מלמד זכור ו
המלמד זכות מלמד חובה דיני נפשות
המלמד חובה מלמד זכות אבל המלמד
זכות אין יכול לחזור וללמד חובה
ו דיני ממונות רינים ביום תעמיר
בלילה דיני נפשות רינים ביום תעמיר
ביום ו דיני ממונות תעמיר ביום
בין לזכות בין לחובה דיני נפשות תעמיר
ביום לזכות ביום של אחריו לחובה
לפיכך אין רינים לא בעת שבת ולא
בעת יום טוב ו דיני ממונות
העדות והטענות מתחילין בין חובה

101

12

2

דיני נפשות מתחילים מן היום הכל
בשורין לזון דיני ממונות אין הכל
בשורין לזון דיני נפשות אלא סתם
ליום ודין המשאין לכהונה ט
סנהדרין קטנה כוונתה שם עולה כו'
שיהו ראון זה את זה ודיני סתרי
ריבין עומדין לפניו אחד ממין
ואחד מן שטאול וכותבין ודיני ממונות
ודיני מוכרי ודיני חובות שלמה היו
אחד כותב ודיני ממונות ואחד כותב
דיני מוכרי והעלשי כותב ודיני
ממונות ודיני מוכרי ודיני חובות
שדות של המדינה חכם יושבין לפניו
בל אהר ואחד מביד את מקומו ודיני
לסמוך סומכין מן הראשונים ואחד מן
השניים בא לו לראשונה ואחד מן
השלישית בא לו לשניה וסמכין את
עוד אחד מן הקהל ומרשיבין לו כו'
בשלישית ולא היה יושב בקדמונה
שלישית אלא יושב גמלים שותא
ראו לו יא פירוש משפטים על
דיני נפשות הרי מבינים אותן ופאייין
עליהן שטאול תאמרו מעמד ומשמעה
עד מפי עד אדם נשבע שמיעו או שלא
שואן אדם ידעין שסופו לבדוק
אותם בדרישה בחזקה ודין הדין
ידעין שלא כדיני דיני נפשות ודיני
ממונות און מתן מסור ומתכפר לו
דיני נפשות וכו' חס הדין ודיני חובות

ה שעה וזאי זה מקום ריקסו או אף
 זאי זה יום וזאי זה שעה וזאי זה מקום
 מצדין אדם אתו היתרם בו העם
 עתה וזה את מה שז' וז' עבד ב
 כל המורה בדיקות הרי זה משתבש
 מעשה שבו בן בני בעקצו וזאי הם
 ומה בקרקיותם יקות אלן שבתקות
 אמאוד אתי יודיע ושנים אם אין
 יודעו עתה בטלה וז' דקות זה
 אחר אתי יודיע ושנים אם אין יודעו
 עתה קיימת אחד הקירות ואחד
 בדיקות בזמן שחן מכושים זה את
 זה עתה בטלה ג' אחד או בשנים
 בחודש ואחד או בשלושה עתה קיימת
 שזה ידע עתה שלוח שמה לא ידע
 אחד אם בשלושה ואחד או בחמישה
 עתה בטלה אחד או בשתי שעות
 ואחד או בשלושה עתה קיימת אחד
 או בשלושה ואחד או בחמש עתה
 בטלה ויחידה או קיימת אחד או בחמש
 ואחד או בשמוע עתה בטלה שמוע
 החמה במורה בשבע החמה במעב
 ר היתכניסן את השני והדקן
 את מיטאו וז' דקן מסוכן פוסק
 בזכות ז' אחד סן העדים יש ללמד
 עליו חובה משתקן אותו ז' אחד
 מן המלמדים יש ללמד עליו זכות
 מעלן ומי שביין אותו עתה ריא
 היה יודע משכס כל היום אם יש משש
 מצדו שומעין לו אפילו אפילו

ט ע' סוף כל העולם שבו מעיני דקן
 שנקלדמי אחיך מעקים אתן סן
 האדמה איש אדם אחיך אלדמי
 אחיך וז' חס העיתות וז' אחיך
 דמי אחיך טהרה וז' מושלך ע' העים
 ועל האבנים יב' לפיך נכדא
 אדם יחיד בעולם ללמד שכל המאכל
 נפש אחת מעלן עליו כליו אם עולם
 כליו וכל המקיים נפש אחת מעלן
 עליו כליו קיים עולם כל אפרי שום
 הקריות שלא יאמר אדם לתבירו אפא
 גדול מאבך שלא יאמר ג' אב
 רשויות הרבה בשמים י' להוד
 גדולו של מלך מלכי המלכים הקבוצ
 טאדם טוביע מאה מעבדות סחומ
 אחד ומלן דמין זה לזה ומלך מלכי
 המלכים הקבוצ טבע את כל האדם
 כמותו של ארון הראשון ואין אחד
 מן המנה להבירו לפיכך כל אחד
 ואחד סיסבאוב בשבילי נכדא העולם
 י' ס' שפאחאמר מה לט' העדה
 והאתה וז' אבך נאם מהוא ש' או
 נאם או ידע וז' או שפאחאמר
 מה לט' לחייב כוונת שלוח הלא אב
 וז' אבך רשעים דיקה
 פ' ה' ה' ה'

הו' ב' דקן אותן בשבע חקירות
 זאי זה שבו זאי זה שעה זאי זה
 חודש כמה בחודש זאי זה יום זאי

ללמד על עצמנו וכות שומעין לו ובלד
 שיהא ממעט בדבריו ה אס מצאו
 לו זכות פטרוהו ואם לאו מוכרין אותו
 למחר ומי דחובין חנות ונתנו ממעטין
 במאכל ולא חיו שותפין ויין כל תוסתו
 ותרשאין ונתנו בדבר כל היליה וס'
 ולמחרת משכימין ובאק לבית דין
 והם זכה אם אני ה ואמוכה ומכוח
 אמ במקומו והמחייב אני הוא
 מחייב ומחייב אני במקומו המלמד
 חובה מלמד זכות אבל המלמד זכות
 אינו יכול לחזור וללמד חובה ואם מעו
 בדבר סופר וינין מוכרין אותן ו
 אם מצאו לו זכות פטרוהו ואם לאו
 עומדין עד המעיק שנים עשר מוכן
 ואחד עשר מחייבין ובי שנים עשר
 מחייבין ואחד עשר מוכן אפילו
 עשרין ושנים מוכן ומחייבין ואחד
 ארבע איני יודיע מספרו מחייבין ו
 עד כמה מוסרין שנים שנים עד
 שבעים ואחד שלשים וששה מוכן
 ושלשים וחמשה מחייבין וכו' שלשים
 וששה מחייבין ושלשים וחמשה
 מוכן דינין אלו כנתי אלו עד שיאזו
 אחד מן המחייבין את דברי מוכן
 פ"ו הל' ז
 נגמר הדין מתיאון אותם לסקלו את
 בית סקילת הדין חזר לביטול שנהגו
 את המסקל אל מחוץ למחנה ואחד
 עומד על פתח בית דין והסודין

בידו הסוס דחוק ממנו כפי שיהא
 וראתו אם אחד יש ללמד עליו זכות
 והלא מנתבסס דין הסוס כדומים
 ומעידו אפילו אינו ללמד על
 עצמי זכות מחייבין את אפילו
 ארבעה וחמשה פעמים ובלד שיהא
 משפכין ב אס מצאו לו זכות
 פטרוהו ואם לאו יורא לסקלו
 והכרז יורא לפנן איש פלוגי קאש
 פלוגי יורא לסקל על שער עבירה
 פלוגי ופלוגי ופלוגי עד חול מי
 שהוא יודיע לו זכות פטרוהו
 ג דחוק מבית סקילה עשר אמות
 אור לו והיתורה שבו דרך המומתים
 המתורדים שכלה מתורה יש לו
 חלק לעולם הבא שכן מעינו בעון
 שאם לו יהו שעיני שיהא כבוד לוי
 ודי ישראל והן לו תורה והתן לאו
 מה עשית אל תכחד ממני והעו עבן
 את יהושע ויאמר אמנם אנכי חטאתי
 לוי ודי ול וכל זאת כחאת עשית וימנין
 שניתכפר לו וידין שנהגו אהאן
 מה עברתני ועברך ליהוה הזהירים
 הזהא אתה עכור אין אתה עכור לעתיד
 לבוא ד ואם אינו יודיע להתעוררות
 אז לו אמור תהא מיתת כפרה על כל
 עונותיך יהודה אז אם יודיעהא
 שהוא מוחסס יאמר תהא מיתת כפרה
 על כל עונותי חזו מן העון היה
 אמרו לו אס כן יהו כל אדם אמרין

כן כדו לנקות את עצמן ה' בחוק
 מבית סקילה ארבע אמות היו מפשי
 מפשיטין אתו ואת בניו האיש
 מכסין אתו מלפניו והאשה מלפניה
 ומלאותיה דבריו יהודה וחכמים
 אם האיש נסקל ערוס ואין האשה
 נסקלת ערוסה ו בית סקילה היה
 גבוה שתי קומות אחד מן העדים
 דוחפו על מתניו וספרן על לבו
 הופכו על מתניו ואם מת יטאואם
 לאו העיד השני נוטל את האבן
 ובתננה על לבו ואם מת בה יצא
 ואם לאו רגימתו בכלי שיש פניו
 העדים תהיה בו וגו' ז' כל
 העסקלים בתלים דבריו אלו
 וחכ' אם אינו ניתלה אלא המעורר
 והעובד עבודה זרה האישתולים
 אותו ופניו כלפי העם והאשר
 פנים העין דבריו אלו יעורר וחכ' אם
 האיש ניתלה ואין האשה ניתלת
 ה' זכר אלו יעורר מעשה בשמעון
 בן שמח שתלה נשים באשקלון אמרו
 לו שמעון אשה תלה ואין רבן שמעון
 בוס אחד ט' כיצד תולין אתו
 משק עין את הקורה בארץ והעין
 יוצא ממנו ומקין שתי ידיו וז' לוח
 ותלה אתו ו' טסה או קורה מטה
 על הכותל ותלה בה כורך שהטמון
 תולין ומתירין אותו מיד ואם לן
 עובדים עליו בלא תעשה ש' לא

לפני

תלין עלתו על העין כי קבר תקברו ביום
 ההוא כי קללת איס תלוי כלומר מפני זה
 זה תלוי מפני שקליל אתה שם ומתא
 שם שמים מתחיל י' זכר מאיר בזמן
 שאדם מצטער מה הלשון אומרת קלעני
 מראשו קלעני מרדעי אם כך אמרה
 הכתוב מצטער אני על רגל של שיעור
 קל וחומר על דם עדיקים שני שפך
 יא ולא זו בלבד אלא שכל המליך את
 מינו עובר עליו בלא תעשה הלוי
 לכבודו והביא לו ארון ותכריכים אינו
 עובר עליו ר' אהרן קורין אותם בקלות
 אבותיהן אלא שני קברות היו מתקנין
 לבית דין אחד לניסקלים ולנישורפים
 ואחד לטהרים ולחוקים יב' מתא
 הבשר היו מלקטין את העצמות וקורין
 אותן במקום והקורין באין ושואלין
 את שלום העדים ואת שלום הדיינים
 כלום שאין בלבנו עליכם שדין אמת
 דמים ולא היו מתאבדין אלא אותנים
 שאין אמתם אלא בלב

פר ז הל ב

ארבעה מיתות נמשחו לבית דין סקילה שריפה
 הרג חנק ו' שמעון איש שריפה סקילה
 חנק והרג ו' מיתות הניסקלים ב'
 מיתות הנישורפים היו משקעים אותו
 בגלעד ארכובותיו ומתנין סודרין
 לקשה לטען הרבה וכחך על עיניו
 זה מושך אילו זה מושך אילו שהוא
 פותח אתפיו ומדליק את הפתילה

וזוהי לך פני ויחידת לך מצוי
 וזוהי לך פני ויחידת לך מצוי
 הוא אם מתבדל לאהיו מצויין בו
 מינת שרפה אלא פחותך את פני
 בעצת של אבטובתו ומדליק את המילה
 וזוהי לך פני ויחידת לך מצוי
 וזוהי לך פני ויחידת לך מצוי
 עזק מעשה בבת כחן שונית והקפאה
 הכלי ומורת ושרפות אמרו לו מפני
 שלא היה בידך שאלותה השעור
 בקי ג מינת העורגים היו מתוים
 את ראשו בסיון מן שם מלכו
 עשה ויהודה אום ניולה הוא אלא
 מצח את ראשו על הסכך וקורנו בקופין
 אמרו לו אין מינתה מעולת מכו
 מינת העורגים היו משקעים אורנו
 בזבל עד ארכובותיו ותותין סודין
 קשה לך חכה וכרך על ענאו זה
 מושך אילו זה מושך אילו עד שפשו
 ויבא ה ואילו זה הניסקלים הבא
 על האם ועל אשת אב ועל הכלה הבא
 על הזכר ועל הבתולה והאשה מביאה
 את הבתולה ומצותה עיני ענתה
 וזה המותן מורע למתך ועל אב
 מדעני המעלי את השבת והמקל
 צבי ואמו וזבא על הצעה שארסה
 ומסית ומעדין ומעכשת כן סוד
 נחודה ו הבא על האם חייב עליה
 משם האב ומשם אשת אב ויהודה
 אום אינו חייב אלא משם האם בלבד

אשת

ו הבא על אשת אב חייב עליה משם
 אשת אב ומשם אשת איש בין בחיי
 אביו ובין לאחר מיתת אביו בין מן
 הארוסין ובין מן הנשואין ה הבא
 על בלתו חייב עליה משם בלתו ומשם
 אשת איש בין בחיי אביו ובין לאחר
 מיתת אביו בין מן הארוסין ובין מן
 הנשואין ט הבא על הזכר ועל
 הבתולה והאשה מביאה את הבתולה
 אם אדם חטא מה חטאת הבתולה
 אלא לפי שבאת לארץ וקלה על ידה
 לפיכך יצא הכתוב מסקל דבר אחר שלא
 הוא הבתולה עובדת בשוק ואמרו לו
 היא שמיסקל איש כל על ידיה
 המצות אינו חייב עד שפירש את
 השם צמי מושע בן קנחז כללום
 בנן את העדים בבית יכה יוסה את
 יוסה ניצור חייך לאהיה חיים בבינו
 אלא אמרין את כל האדם לחייב ו
 משמרין את העובד שבת ואמרין
 לו אמר מה ששמעת בפירוש והוא
 אום ומדענין עמדן על רבליהן ו
 קורעין ולא מאחזים משע אום אום
 אני כמותה השלישי אום את אום
 כמותו יא העובד עבדה היה
 אחד העובד ואחד המוכח ואחד
 המקטר ואחד המנסך ואחד המעטות
 המקבלו עליו לא ליה והאומר לו אולי
 אתה יב אבל המנסך והמקטר
 והמכבד והמרכיץ המרחיץ הסך

א לו אמר מה שאמרת לי כיוון הוא
 תלה אלו האך נניח את ארצנו שבשמים
 וכל ונעבד עינים ואנשים אם חזר בו
 מוטב ואם לא כן הוא חובתנו וכן
 נפולנו העומדים באחורי הגדר מביאין
 אותו לבית דין וסוקלין אותו יו
 האומר אעבד אדך ואעבד לך ונעבד
 אנכי אדך ואנכי לך ונכח אעבד
 אדך ואעבד לך וקטר אנפך אדך
 ואנפך לך ונכח אשתחווה אדך ואש
 ואשתחווה לך ונשתחווה המצוה וד
 הוא האם לך ונעבד עבדה וד יט
 המכשף העושה מעשה לא האוחז את
 העניינים עקבה א משכר השעשעים
 לוקטים קישואים אחד לוקט פטר
 ואחד מלקט חייב העושה מעשה
 חייב והאוחז את העניינים פטר
 פ ה הל יט

בן סורר ומורה מאמתה הוא נעשה בן
 בן סורר ומורה משניא שתי סעות
 על שיקדוקן תחתון לא את העליון
 אלא שדברו חכם כל מחן קמה שנ
 כי יודה לאיש בן לא נתן לאיש
 הקטן פטר שלא בא ללל המעורב
 מאמתה הוא חייב משאכל עד עמד
 בשדו ושתה חייב ליתן באועלפי
 ריוסה אם נסה בשדו ליתן אבל בענין
 החודש אבל מעשר שני בדרשם
 אבל נבילות וטפות ושקנים וממסים
 אבל דבר שהוא מצוה חייב שהוא

המלביש והמניעל עובר בלא תעשה
 הגדר בשמו ומקנים בשמו עומ בלא
 תעשה הפוער עיניו לבעל פוער ה
 היא עבדותו המורק אמן במדקולים
 ה היא עבדותו י הניטן מודעו
 למדך אינו חייב עד שמשמר למדך
 ומעבד באש העבד באש לא מסר
 למדך אינו חייב עד שמשמר למדך
 ומעבד באש בעל אור זה הפיתוס
 והמדרש משתחייב עני המדבר
 בפיו הרי אלו בסקילה וקטן שאליהם
 באוהרה יד המלל את השבת
 בדבר שחייבן על חזקת ועל
 שנתו סטאותה מקלל אביו ואמו
 אינו חייב עד שיקלל בשם קללים
 בשם קללן בבניו מאד מותב ומן
 פוטרו יד הבא על צעה לאחקה
 איכותיב עד שתהא נערה בתולה
 מאחקה בבית אביה באו עליה שנים
 הראשון בסקילה והשני בתוך י
 המסיתו הדיוט והמסית את ההדיוט
 איש יידאח במקום פלגן אובל
 כן שותה כן המטיסה כן מדיעה
 כל חייבו מיתות שבתורה אין
 מכמוען עליהן חזן מווא לשנים
 והן עדין מביאין אותו לבית דין
 וסוקלין אותו יו יא לאחד הוא
 א לו יש לו חכמה רועין בכך אם
 היה ערום אינו יכול לומר בפניהן
 אלא שבמינס לאחורי הגדר והוא

האור באם יכול הוא לעלות משם ומת
 פטור שיסה בו את הכל שיסא בו
 אתה נחש פטור הישך בו את הפוש
 ו יהודה מתיב חזק פטורין ג
 המכה את חבירו בין באם בין בארץ
 ומד והו למיתו הקל מעל שהיה
 לאחד מיכן היכבד ומת חייב ד
 נחמה פטור שרגלים לרבו ד
 נתכסן להרוג את הבמה והרג
 אתה אדם לבכר והרג את ישדו
 לבלם והרג בקימה פטור ה
 ביתכונן להכותו על מתניו ולא היה
 בה כדי להמית על מתניו חלילה
 לה על ליבו והיה בה כדי להמית על
 ליבו ומת נתכונן להכותו על ליבו והיה
 בה כדי להמית על ליבו והלכה לה
 על מתניו ולא היה בה כדי להמית
 על מתניו ומת נתכונן להכות את
 הגדול ולא היה בה כדי להמית את
 הגדול והלכה לה על הקטן והיה בה
 כדי להמית את הגדול והלכה לה על
 הקטן והיה בה כדי להמית את הקטן
 ומת נתכונן להכות את הקטן והיה
 בה כדי להמית את הקטן והלכה לה
 על הגדול ולא היה בה כדי להמית
 את הגדול ומת פטור ו נתכונן
 להכות על מתניו והיה בה כדי להמית
 על מתניו והלכה לה על ליבו ומת
 נתכונן להכות את הגדול והיה בה
 כדי להמית את הגדול והלכה לה על

הקטן ומת חייב ו שמעון או אפילו
 נתכונן להרוג אתה והרג אתה פטור
 ו ריבן שנית ערב באחרים כולם פטורין
 ו יהודה איכנסין אותו לכיפא וכו' חייב
 מיתות שנית ערבו והבנה חזק לא
 הניסקלים בנשדפים ו שמעון חזקו
 במקילה שה שרפה חמורה חמס' אום
 וידונו בשריפה שהסקילה חמורה
 ח זמלון ו שמעון אילו לא היה
 שרפה חמורה לא נמתה לבת פון אילו
 לו אילו לא היה סקילה חמורה לא
 מתנה למצוק ולעורר עבודה וחד
 הנהרגים בחנקים ו שמעון בפית
 חזק אום בחנק ט גי שנית חזק
 בשתי מיתות בית דין וידון בחמורה
 עבר עבודה שיש בה שתי מיתות וידון
 בחמורה ו יוסה או ידון בויקארא שונה
 שבאת עליה ו מי שלקה ושנה בבית
 דין סנסין אותו לכיפא ונאכאון אותו
 שיעדים עד שכריסו נקבעת ההורג
 נפשות שלא נעדים כונסין אותו
 לכיפא ונתנן לולחם עד מית לחץ
 ו א הגונב את הקסוא והמקל בקוסם
 והבועל ארמית קנאים פותעים בון
 בון שיעוש בטומאה אין אחיו
 קבועים מביאין אותו לבית דין אלא
 פירחי כהנה מוציאין אותו חוץ לענה
 ומוציאין את מוחו בגזרין וד שיעוש
 במקדשו עקיבא או בחנק חזק אום
 בודי שמים פרי הל יא

וישיב וישב שני הדיינים ויבטלו
 והתנב אתבטי יוחק בן ברוקה מ
 מחייב חזק פטורין בנכ את שחיו
 עבד חזיו בן חוריס יחד מחייב
 חזק פטורין ג וכן אמר אלפי
 ביתרין שני פלא ממך וכו' למעט
 ביד דס וכו' ושלשה בתרדי נס היו שם
 אחד על פתח הר הבית ואחד על פתח
 המזרח ואחד בלשכת הגזית באין לה
 שעל פתח הר הבית ואוכן ודשות
 וכן דרשו חכמינו כן לימדתו וכו'
 לימדו חכמינו אם שמעו אמרו להן
 ואם לאו באין להו שעל פתח המזרח
 ואוכן ודשות וכן דרשו חכמינו כן
 לימדתו וכן לימדו חכמינו אם שמעו
 אמרו להן ואם לאו אלו באין להו
 דין המזרח שלשבת הגזית שמעו תהו
 ויבא לכל ישרא שני מן המקום והוא
 אשר יבחר לו ד חזר לעירו ושם
 לימד בידו מהוא לימד פטור אם
 הנה לעשות חייב שני והוא אשר
 בעשה בידו וז אינו חייב על שיהו
 לעשות תלמיד שהנה לעשות פטור
 מימא חומרו קבל ה חומר פטור
 סופים מדיברי תורה האוס אין תפלים
 לעבור על דברי תורה פטור חמש ועשר
 להוסיף על דברי סופרים חייב ו
 אין ממתין את לאביתרין שבעיות
 ולאביתרין שביתו אלא מעלים
 אותו לביתרין חזק שבידשלים

חזקה לה כונסין אותו לתוכה שניאל
 תוך רחובה ושרפת באש אתה יחד ואת
 כל שללה שללה לא שלישמים מכן
 אמרו ההקדשות שבתוסה ופרות
 חתומות ירקבו ומעשה שניו וכו'
 הקדש יעצור ו כליל ליה אידך
 אמר שמעון אם עושה אתה דין בעיר
 הנדחת מעלה את עלך כילו את מעלה
 עליה עולה כליל לפניו והיתה תל עוש
 לאתבנה עוד ולא תעשה אפילו נחת
 ופרדסים וכו' ורסה הגבילי ו
 עקבה א לאתבנה עוד עוד ליכמות
 שהיית אינה מכות אבל נעשת היא
 גמת ופרדסים יא לא ידבק ביד
 מאומה מן החיים למען ישתב וכו'
 מחזרין אפי כלומן שהשענס בעלם
 חרון את בעלם אבדור שענס מן
 העולם נסתלק חרון את מן העולם
 פו יא יא הו יא
 אלו הן חזקין המכה אביו ואמו
 וכו' נפש מישראל אוקז ממרא על
 פי ביתרין וכו' אה שקד וממיתונא
 לשם עבדוה היה הבא על אשת איש
 חומרי בתבון וכו' ב המכה
 אביו ואמו אינו חייב על שבעשה
 בהן חמירה זה חומר פטור מכבוד
 שהמקל לאחר מיתה חייב המכה
 אחר מיתה פטור וכו' נפש מישראל
 אינו חייב על שבעניונו לרשותו
 ו יחדוה א על שבעניונו לרשותו

XII

וישיב וישב

ומשמדן אתו עד הדג וממיתן את
 כרזי שנת וכל ישראל ישמעו ויראו
 דבריו עקריה ויהודה ארז ארז
 מינים ריני שלמה אלממיתן את
 מזד וכותבין ושלחן כל המקומות
 אישפלוגי בן אישפל מתחבמיה
 בלית דין ו תביאה שקד והמקבא
 מה שלא שיער עמה שלא אמר לו
 אל הכובש את בואם והמותר על
 דברי התביא וקבא שיער על דברי
 עמה מיתע בדי ששים שנ אנכי
 ארוש מעמי ה המתבא בשם
 ענדחיה ואלו ארזה ענדחיה
 אפילו כיוון אתה לכה לטמא את
 העלאת השור את השור הבא על
 אשת איש כיוון שכתבא לישות
 ובעל לשואים את עלפי שלא תבעה
 ואל עלה דריה כחוקה וחמיה
 קן ובעלה האל החמיה מקדמים
 לאתה מיתעוץ מחמיה כחוק
 והעלה פירי ה ח בעד העדים
 משיחיהם מעידן את על אישפל
 שהאקב וישא אבן וישא אבן
 יעלה וכן גרשה וכן עתה ואל
 לכה אבנים מעדים את את אישפל
 שהאקב ליעל אבן אתה ויהוה
 אל אקב וישא מעידן את את אישפל
 שר טאתא שר וישא מעידן את
 תלואן כן ויוסובין לכה ספר
 ליתן לך כותבתה אומרין בלית

אדם דיעה ליתן סתמה שלו שאם
 מתאלמה או מתע שהואס מעד
 יתשערה עלה ב מעידן את
 אישפל שהוא חייב לחיור אקמו
 על מנת ליתן מוכן ועד שלשים
 והוא אום מוכן ועד עשר שנים אומרין
 כמה אדם דיעה ויהו אקמו בידו
 כן מתבין מוכן מוכן ועד שלשים
 וכן מתבין מוכן ועד עשר שנים
 ג מעדים את את אישפל שהוא
 חייב לחיור מאתם חז וממלאו חזין
 וממין לקין ומשלחין שלא השם
 כביאין לדי מכות כביאין לדי ת
 תשלחין דבר מאד חכם א כלום
 המשלח אתו לקה ד מעידן את
 את פל שהוא חייב מלקות ארבעים
 וריסא וחמין לקין שמונים משם
 לא תענה בדין עד שקד ומשכונות
 לו כאשר ומשלחות לאחו דבר מאד
 וחכם אומר לקין אל ארבעים
 ה משלשים ממון ואין משלשים
 בכותביה ויעידה שהוא חייב
 לחיור מאתם חז וממלאו חמיה
 משלחין בדין קבוצהו שהוא חייב
 מלקות ארבעים וישא אבן וישא
 חזון לקה ארבעים חזון מעידן
 בעין חמיה עד שיאמר את ענין
 מיכ אמרו מעידן את את אישפל
 שהרג את הנפש אמרו לך היתק אתם
 מעידן שהדי הדין זה או ההדין זה

לטפל לעוברי עברה בעברי עברה
 על אחת כמה ישלם שני לטפל
 לעשה מצוה בעשה מצוה
 מה שנים נמצא אחד מהן קרוב
 או פסול קרוב בעלה מניין אפילו
 באה תל לוס עדים
 חסד במי יתיר אחריו בדין נפשות
 אבל בדין ממונות תיקיים העדות
 בשאר ר' אבא ר' יוחנן ממונות ואחר
 דיני נפשות בזמן שהיה רובן אצל
 בזמן שלא היה רובן מה יעשו שני
 אחים שלא באות שותף זה את
 הנפש יד היו שנים רואין אותו
 מחלוק וישנים רואין אותו מחלוק
 זו ואחד מתרה בו באמצע בזמן ע
 שמקצתן רואין אלו את אלו ודרי
 אלו עדות אחת ואם לאו הרי אלו
 שתי עדות לפיכך אם נמצאת אחת
 מהן חממת היא חזקתה קרוב וישניה
 בטעם זה ר' יוסה בר' יוחנן אומר
 לעולם אינו נהרג עד שהופי שני
 עדיו מתים בו שנ' על פי שנים עדים
 וד' א' על פי שנים עדים שלא תהא
 סנהדרין שומעת במפי החדש
 זו מי שניצמד דינו וברו ובא אחר
 לפני אחת בית דין אין סותרין את
 דינו בכל מקום שיעמדו שנים ואמר
 מערין את את איש נמצא דינו בבית
 דין של כל ילפי עדיו הרי זה הורג
 זו סנהדרין נהרגת בארץ ובחוץ

עיניו אותו היום במקום פלאין אלו
 וחמיתם אכל אמרו להן הלא אתם
 מעידין שהרי אתם הייתם עיניו
 אותו היום במקום פלאין אלו חמיתם
 ומהו על פיהם וזבאו אחריים
 והימים באו אחריים והימים אפילו
 באה מלם גבריג' יהודה או אסט
 אסטסים היא זה אינה נהרגת אלא
 סנהדרין שנהג כלל זה אין העידן
 הדימיתם נהרגן עד שיצמד הדין
 שהרי הנהרגן אם עד שהיה שני
 נפש מתה נפש אמרו להן חכם וכל
 כד' בארץ ונשיתם לו בארץ ומס' לו
 לעשות לאחיו והרי אחיו קיים ואם
 כן למה באו נפשמות נפש יכל משעה
 שקרוב עדות הדין כל לוס נפשמות
 נפש הא אין סותרן עד שיצמד הדין
 ט על פי שנים עדים או שלשה
 עדים יוצאת המת אם מתקיימת העדות
 בשנים למח' פוט' ה' כתוב על פי שלשה
 אלא לחקיש שלשה לשנים אמה שלשה
 בזמן את השנים אמה שנים וחמית
 השלשה והניין אפילו באה תל לוס
 עדים יד' שומעין זה מה שנים
 אין נהרגן עד שיהיו שנייה חמיתם
 אחת מהן אין מתרגן עד שיהיו
 שלשה חמיתם מניין אפילו בארץ
 תל לוס עדים יא' יקרה אלא כן
 השלישי אלא להחמיר עליו ולעשות
 דינו כיוצא באלו ואם כן ענין המתה

התן אחר הנוקדה באותה העיר
 גילה משכמה לשיכמה וכן ליה גילה
 מעד לעיר יד בוצאם רוצח
 שגילה לעיר מקלטו ודינו אנשי העיר
 לכבדו ואם לתן רוצח אמי אמרו לו
 אהעל פרכו וכל לתן שנוה דבר
 הרוצח יה וצלותהו שבר
 ללוים דברו והתהו מאיר אום לא
 היו מצלות לתן שבר חומר לכרה
 שתהיה כה דבר מאיר והתהו אום
 לא היה חומר לכרה שתהיה כה

פרק ה' הל' י"ז

אלו הן הדיקין הבא על אוחותיו ועל
 אחות אביו ועל אחות אמו ועל אחות
 אשתו ועל אשת אחיו ועל אשת אחי
 אביו ועל הנדה אלמנה לבתן גדול
 בנשה וחלוצה לבתן הדיוט אלמנה
 ונרשעה ותיבין עליה משש שני טמאת
 נרשעה וחלוצה אינו חייב אלא משש
 אחד בלבד ב טמא שאכל את
 הקדוש והבא אל מקדש טמא האוכל
 חלב חם ונתן ופיגיל השוחט והמקדש
 בחוץ האוכל חמץ בפסח והאוכל
 והמשה מלא סהבים הכיפורים
 והמפטם את השמן והמפטם את
 הקטרת והסך בשמן משחה האוכל
 פבילות וטריות ושקעים חמשים
 אכל טבל ומעשר ראשון שלא נמלה
 תרומתו ומעשר שניו הקדוש שלא
 נפרד כמא יאכל לכן הטבל והאוחים

שניתחייב גלות מחורין אתו ליקחו
 שן והשיכו אותו העדה אל עיר מקלטו
 וניס אחד משוחבשמן המשתה
 ואחד מרובה טגרים ואחד שעבר
 למשחתי והודה א את משוח
 מלחמה מחור את הרוצח לפיכך
 אמתיהו שלכהנים מספקות לתן
 מזוה וכסות כדו שלא תפילו על בן
 בניהו שמתו ו נוצר דוחות
 כהן גדולהו זה אינו גילה אס עד
 שלא נוצר דיוט מת כהן גדול ומינו
 כהן אחר תחתיו לאחד מיכן נוצר
 דיוט חומר למיתתו של שני יא
 נוצר דיוט בלא כהן גדול ההורג
 כהן גדול וכהן גדול שהורג אינו חייב
 משש לעולם אינו חייב אלא לעדות
 מינה ולא לעדות ממון ולא לעדות
 נפשות אפילו ושדא עירובין לואפילו
 שר עבא אשר אפילו כואכבן ערמה
 אינו יוצא משש לעולם שן שש סהו
 דיתו ושם תהא מיתתו ושם תהא
 קבורתו יב בשם שהעיר קולטת
 כן תחומה קולט רוצח שייא חור
 לתחום ומצאו אל תדסר יסוד
 הגלילי א מצוה ביד גואל חסד ורשות
 ביד כל אדם ה עקבה אורשות ביד
 גואל חסד וכל און אין תיבין עליו
 י אילו שהיא עומד בתוך התחום
 ונפלו נטה חור לתחום או עומד חוץ
 לתחום ונפלו נטה לתוך התחום הכל

לשנה

ר שמעון אוכל שהוא חכם אכזריות
אכלהו ר שמעון אין אתם מדין לי
באובל בלבל שהוא חכם
אמר לו מפני שהוא כבודי ומה אלה
את חייטה אחת כבודי ומה
האובל בוכדים עד שלא קרא עליהן
קדישי קדישים חוץ לקלעים קדישין
קלים ולעשר שני חוץ לחומה
השוכר את העניים בפסח שהיה
זה לוקה ארבעים אבל המותר והשומע
בטמא אינו לוקה ארבעים ר הבעל
אם עלה בנס ר יהודה לוקה ואינו
משלח חכם אדם משלחו אינו לוקה
זה הכלל במעוה בלא תעשה שיש
בה קנס ועשה אין חייבין עליו ה
הקדוה וקדוה בראשונה מקדוה פאת
ראשו והמשוחית פאתו קנו הסוד
סודוה אזה על המת חייב סוד
סודוה אזה על המשעה מיתו או
חמש סודות על מת אחד חייב על
כל אחת ואחת חייב על הדאש שנים
אחת מיכן ואחת מיכן על הזן שנים
מיכן ואחת מלמען ריעו או אכזרו
כלו באחת אינו חייב אלא אחת אינו
חייב עד שיהיו בבער ריעו או
אפילו ליקרו במלקות או בליטני
חייב ו הכותב בתובת קצקע כתב
ולא קצקע קצקע ולא כתב אינו
חייב עד שיכתב קצקע פרו וכתב
ובכל זבד שהוא רושטו שמעון ביה

אומעסו שמעון אינו חייב עד שיכתב
שם השם שנו וכתב קצקע לאתתנו
בכס אמר לי ו טיר שמה שמה
כיון בלויס אינו חייב אלא אחת אמרו
לו אלת שמה אלת שמה הוא שמה
חייב על כל אחת ואחת ח הדי מטמא
למתיס כל הויס אינו חייב אלא אחת
אמר אלת מטמא אלת מטמא מטמא
חייב על כל אחת ואחת ט הדי מטמא
כל הויס אינו חייב אלא אחת אמרו לו
אלת לוח אלת לוח והוא מטמא חייב על
כל אחת ואחת י הדי לוב שבמלאס
כל הויס אינו חייב אלא אחת אמרו לו
אלת לוב אלת לוב שהוא פשוט ולוב
חייב על כל אחת ואחת יא יש חודש
מלכ אחד חייב עליו משם שמונה לים
החודש בשם החומר והן מקודשין מלאס
במס ושביעית ויום טוב וכתן וטיר ואף
בת טומאה חנוכה בן חכמי או אף לוב
כלאס אמרו לו אינו השם אלהן אף
לא חנוכה הוא השם יב וכלה מלקים
אמו ארבעים חסר אחת שנמספר ארבעים
מנין שהוא סמך ארבעים ר יג
א ארבעים שליטתו ואינו לוקה
את היתרה בן כתיב יג אף עמדן
אמו אלא מכותה היתרה שליטת
עמו והו לקבל ארבעים קצקע עתאמו
אינו יכול לקבל ארבעים קצקע עתאמו
לקבל שמונה עשרה משהו אמו וכל
הוא לקבל ארבעים פטוה עם עתדה

אותן האדם וחיבהו האל ליהושע
 ולא עבר עבירה נתגן לו שבר בעושה
 מינה יו ר שמעון ביר אמי
 הרי הוא אומר חזק חזק לבלתי אכל הדם
 כי הדם הוא הנפש אומיה אם הדם
 שנפשו של אדם חתה ריבט הפורט
 ממנו מקבל שכר על ועבדות שנפשו
 של אדם מתאחד להן ומתחברתן הפורט
 מהן על אותה צורה שזוכה לו ויהיה
 ולהרי רוחותיו עד סוף כל הדורות
 וט ר חנניה בן עקשמה אומר רעה
 הפיקוס ברוך הוא לזכות את ישראל
 הדבה להן תורה ומצוות שנן לי חפצי למען
 ערקו יתיר תורה מאד
 פ' ד' הל' וט
 חסלת סנהדרין ד'

שישבה שני לויס עמדו עומד אחד
 לוקה ופטר אס לאו לוקה ומתקפא
 וחזר ולוקה יו כי עד מלקין אותו
 כופת שתי ידיו על העמידה הלך הלך חזן
 הכנסת אחוז בבדיו אם נקדעו נקדעו
 ואם נפרמו נפרמו והאבן נתונה לו
 מאחוריו חזן הכנסת עומד עליה ורע
 וריעושה של עני בידו כפולה אחד
 לשנים ושנים לארבעה ושתי רצועות
 עולות ויחדות כה יו יו
 טפוח ורחבה טפוח ומצות פרי כריסו
 ומכה אתו של ש מלפניו ושתי ידות
 מלאחוריו ואינו מכה אתו לא עומד
 ולא יושב אלא מושב שנתפיל והמכה
 מכה באחת הדובבל כחזו יו והקחא
 קחא אם לאת שמיה לעשות ונ והפלא
 כי את מכתך נג וחזר לתחלת המיקדא
 אם מת נשות מדופטו הוסקלו עוד
 רצועה אחת ומת הרי זה גולה על ידיו
 נוסקל לבין בריא בין במים פטור
 ר והתה אס קאיש בריא והאשה במים
 יו כל חובבי כריתות שלקו נפטרו
 הרי כריתן שנוקלה אחיך לעיניך מי
 שלקו הרי הוא כאחייך דבר חנניה
 כונן ליצחק חנניה בן עלי יו
 אם העבר עבירה אחת נפשו נטלה
 עלה העושה מצוה אחת על אחרת
 במה שתימתן הנפשו ר שמעון אס
 כמקומו הוא למד שנוכרתו הנפשות
 העושות מקרב עצמו ויו אשר תעשה

שבועות פ' א

שבועות שתיים שהן ארבע ידות
 היתמאה שתיים שהן ארבע ותיאות
 השבת שתיים שהן ארבע מראות נענים
 שנים שהן ארבעה ב כל שבוע
 הייעה בתחילה וידיעה בסוף העלם
 בעתים הרי זה בעולה ויורד יטבה
 ידיעה בתחילה ואינו בזה הייעה בסוף
 שיעיר המנשה בפינים יוס הכיפורים
 תולה עד שתתפוח עליו ויבא בעולה
 ויורד ג אין בזה הייעה בתחילה

אבל יש בה דריעה נסוק שיעור המושג
 בחי' יוס' הכיפורים מכפר שנ' מלבד
 חטאת הכיפורים על מה שזה מכפר
 מה הפנימי אינו מכפר אלא על דבר
 שיש בו דריעה אף החיצון לא יכפר
 אלא על דבר שיש בו דריעה ד'
 ועל שאין בה דריעה לא בתחילה ולא
 בסוף שיעור תלים ושעור ראשי
 חדשים מכפרים וכו' וזהו שמעון
 אות שיעור תלים מכפרים אבל לא
 שיעור ראשי חדשים ועל מה שיעור
 ראשי חדשים מכפרים על טהור שא
 שאכל טמא וכו' וזהו אכל השעירים
 כפרתו שזהו על טומאת מקדש וקדושת
 ה' היה שמעון א' שיעור ראשי
 חדשים מכפרים על טהור שאכל טמא
 וזהו תלים מכפרים על שאין בה דריעה
 לא בתחילה ולא בסוף ושל יוס' הכיפורים
 מכפרין על שאין בה דריעה בסוף
 ו אמרו לו מהו שיקדו זה בזה
 אם להן יקדו אמרו לו הואיל ואין
 כפרתן שזה הלאו הן קריבין אלהן
 כולם כאין לומר על טומאת מקדש
 וקדושתו ו' שמעון ב' וזהו א'
 משמו שיעור ראשי חדשים מכפרין
 על טהור שאכל טמא מוסף עליהן של
 דגין שהן מכפרין על טהור שאכל
 טמא ועל שאין בה דריעה לא בתחילה
 ולא בסוף מוסף עליהן של יוס' הכיפורים
 שהן מכפרים על טהור שאכל טמא

על שאין בה דריעה לא בתחילה ולא
 בסוף ועל שאין בה דריעה בתחילה אלא
 בשעה דריעה נסוק ו אמרו לו א'
 היה שיקדו זה בזה אם להן היו אמרו
 לו אם כן והו' שלום הכיפורים קריבים
 לראשי חדשים אבל הלאו של ראשי
 חדשים קריבים ליוס' הכיפורים לכפר
 כפרה שאינה שלחן אם לחן כלום כאין
 לכפר על טומאת מקדש וקדושתו
 ועל הן טומאת מקדש וקדושתו שיעור
 הנעשה בפנים ויוס' הכיפורים מכפר
 ועל שאר עבירות שבתורה הקלות וה'
 והחמורות ההונות והשונות הודע
 ולא הודע עשה ולא עשה מיתות
 ומיתות בית דין שיעור המשתלח מכפר
 א' אחד וזהו א' סהנים ואחד סהן
 משוח מה בין י' לכהנים לסוף משוח
 אלא שזה הכפר מכפר על הסהנים ועל
 טומאת מקדש וקדושתו שמעון א'
 כשם שזה השיעור הנעשה בפנים מכפר
 על ישראל כד' דם הכפר מכפר על הכהנים
 כשם שוידויו של שיעור המשתלח מכפר
 על ישראל כד' וידויו של כפר מכפר הסהנים
 פ' ב' ה'

דריעותה טומאה שנים שהן ארבע
 נטמא ארבע נטמא ממנו טומאה זכר
 לקח שנים ממנו קודש זכר וטומאה
 נטמא ממנו זה חזק אבל לא את הקדוש
 ולא דיעהו זה בעולה וזה ב'
 נטמא וידע נטמא ממנו טומאה זכר

ה' ו' שבויות שנים שתי
 ארבע שבויות שאכלו ושל אכיל
 שאכלו ושל אכלו שבויות שלא
 אכלו ואכלו שהוא חייב וברי ר' עקיבא
 אמרו לו לו עקבה באין מיני
 באוכל כל שהוא שהוא חייב שיה
 חייב אכלו באין מיני במידה
 מבלי אכילן שיה מידה מבלי אכילן
 ב' שבויות שלא אוכל ואכל ושנה
 אינו חייב אלא אחת שבויות שלא
 אוכל ושל אשתו ואכל ושנה חייב
 שנים ג' שבויות שלא אוכל ואכל
 פת חייבין ופת שעורים ופת כוסמים
 אינו חייב אלא אחת שבויות שלא
 אכל פת חייבין ופת שעורים ופת
 כוסמים ואכל חייב על כל אחת ואחת
 ד' שבויות שלא אשתו ושנה
 משקין חייבין אינו חייב אלא אחת
 שבויות שלא אשתו חן ושמן חייבין
 ושנה חייב על כל אחת ואחת ה'
 שבויות שלא אוכל ואכל אכלן שאין
 ראוי לאכילה ושנה משקין שאין
 ראוי לשתייה פטור שבויות שלא
 אוכל ואכל בגלות ויריפות ושקיעים
 חמשים חייבין שמעון פטור אכילת
 אשתי נהנת לי אם אכלתי הקס הוא
 שאכל בגלות ויריפות שקיעים חמשים
 הרי אשתו אסורה ו' אחד זכרים
 של עצמו ואחד זכרין של אחרים
 אחד זכרין של זכרין משל אחר

למקדש נעלם ממנו מקדש וסדר לתול
 לעומתה נעלמו ממנו והוזה נכנס
 למקדש ולא ידע משניצא ידעה וה
 עסקו חוד ג' אחד נכנס לעזרה ואחד
 נכנס לתוספת העזרה שאין מוסרין
 על העיר ועל העדות אלא במשך נגבא
 בארבים ובתומים ובסנהדרין של סניעס
 ואחד ובשתי תודות בשיר וביתרין
 מהלכין ושתי תודות אחריהן אחריהן
 הפנימית באכלת והח' נחה נשפת
 וכל שלא נגשת בכל אילו הנכנסים
 אין חייבין עליה ד' נטלא בעזרה
 נעלמה ממנו נעלמה זכר למקדש
 נעלם ממנו מקדש זכר לעומתה
 נעלמו ממנו והוזה השתחוה ששנה
 כרי השתחוה באלו בארובה חייב
 תבקרנה פטור זו היא מיעוט עשה
 שבמקדש שאין חייבין עליה ה'
 אי זו היא מיעוט עשה שבמקדש שח
 שחייבין עליה הקה משמש עם
 השתחוה אמרה לו נטלא אתי פריש
 מיד חייב שניצא אתו חייבין כביאתו
 ו' ד' ארבע או השדן נעלם ממנו
 על העלם השדן הוא חייב אינו חייב
 על העלם המקדש עקבה א' ונעלם
 ממנו הוא עילא על העלם העומתה
 הוא חייב אינו חייב על העלם מקדש
 ו' משניצא א' ונעלם ממנו ונעלם ממנו
 שני פעמים לחייב על העלם העומתה
 ועל העלם המקדש פ' ג'

דבריו שאין סוף מעש בני ישראל שבעה
 שאין לאיש כל ושל אדם שנתן
 ושל אדם שנתן ושל אדם שנתן
 שישתדל ושל אדם שנתן שאוהב
 עמו לישל אהודק שנתן שנתן
 ושל אדם שנתן ושל אדם שנתן
 חתום אלא לעתיד לבוא שנתן להע
 או להיתב אלו וקדשה אסכאן
 לי אלא דבריו שאין סוף ושל אדם
 שנתן אלו מדין הקטוב אלו אדם
 הקטוב לך ימי הקטוב לך ונשבע
 לישל את המענה ולא יביט פטור
 לקיים את המענה ולא קיים פטור
 שהיה דבריו שהיה חתום ובר והתה
 בו בתיבה מה אסכד שנתן שאינו
 מושבע עליה מהו מדין הרי הוא
 חתום עליה מענה שהוא מושבע עליה
 מהו מדין אעורן שהיה חתום עליה
 אמר לו לא אם אמרתה בשבעתי
 הרי שנתן שבו עשה זה לא סוף האמת
 בשבעתי מענה שלא עשה זה סוף
 ה שבעתי שלא אכל סוף שבעתי
 שלא אכל סוף שבעתי שלא אכל סוף
 ואכל אינו חתום אלא אמתו היא
 שבעתי בטה שחייבין על הונת
 מכות ועל שבעתי קרבן על הונת
 שבעתי שהיה חייבין על הונת מכות
 ועל שבעתי פטור אינו הוא שבעתי
 שאין נשבע לשתות אתה הונתו
 א על הונתו שלא בו שהוא שלום

דבריו
 שאין סוף
 מעש בני
 ישראל

ועל האיש שהוא אשה ועל אשה שהיא
 איש נשבע לומר שאפשר לו אדם
 לא ראיתי ועל פרוח באור ואם לא
 ראיתי שש כקדושת הברכה אלו לעם
 בואו והעדות שבעתי שלא נעדר
 נשבע לישל את המענה שלא עשות
 סוכה ושל אלו לישל לישל אהודק
 הפילים זה היא שבעתי שנתן שחייבין
 על הונת מכות ועל שבעתי פטור
 שבעתי שאוכל לך זה שבעתי שלא
 אוכל לך הרי אמתו שבו עת מטה
 והשנייה שבעתי שנתן אכלו עני על
 שבעתי שנתן לא אכלו עני על שבעתי
 בטה יא שבעתי בטה שחייבין
 באנשים בנשים בחוקים בקרובים
 בכשירין בפסולים בפני בית דין
 עמו וחייבין על הונת מכות על שבעתי
 קרבן על הונתו יא שבעתי שנתן
 מהו באנשין בנשים בחוקים
 בקרובים בכשירים בפסולים בפני בית
 דין ושל אדם שנתן מדין עמו
 חייבין על הונת מכות ועל שבעתי
 פטור אמת זה האמת זה המושבע על
 אחריו חתום אם לא אכלתי היום
 ולא חתום ופילים משבעתי אמת
 ואמר אמת חתום

בבבב

פרו הליא

שבעתי קדושת טהור באנשים ולא
 בנשים בחוקים ולא בכשירין בכל
 בכשירין ולא בפסולים ואם טהור

6

10

11

IV

משומתה וזל ואביה שבוש
 שאין את חייבין לך עדות אינן
 חייבין אלא אחת שבושה שאין את
 ידעין לך עדות שישלך בידו כלפסון
 ומשומתה על האמה חייבין על כל
 אחת ואחת ו משביעאני עליכם
 אם לא תבואו תיעדותי שישלך ביד
 כל חייבין ושערוך וכוסמין שבושה
 שאין את ידעין לך עדות אינן חייבין
 אלא אחת שבושה שאין את ידעין
 לך עדות שישלך ביד איש כל חטם
 ושערוך וכוסמין חייבין על כל אחת
 ואחת ו משביעאני עליכם אם
 לא תבואו תיעדותי שישלך ביד פלוני
 נק וחיי טק משלמי כפולת שלמי
 אבועה וחמשה ושאניס איש פלוני
 ופעה במו ושחייבני בני ושחייבני
 חייבי ושחייבני את בני שישלך ביד
 הכפחים היאלו חייבין ח משביע
 אני עליכם אם לא תבואו תיעדותי
 שני כהן שני לו שאני בני גרושה
 שאני בני חלויה שאיש פלסון שאיש
 פלוי שאני בני גרושה שאני בני חל
 חלויה שאניס איש פל פעה במו ושחייב
 בני ושחייבני גיטו בשבת הי
 אלו פטרוך ט משביעאני עליכם
 אם לא תבואו תיעדותי שאמר איש
 פלויס לי מאתם וזו לא נתן חייבין
 פטרום שאין חייבין על גבי עת ממון
 פקדון ו משביעאני עליכם

אלא בראותם להעד בפני בית דין
 ושל אבפני בית דין מפי עצמו ומפי
 אחרין אינן חייבין עד שיתפרשו
 בבית דין דבר מאיר וחכמיא בן נפי
 עכמו בן נפי אחרין אינן חייבין
 עד שיכפרו בבית דין ו חייבין
 על דין השבועה ועל שבועה עם
 זדון עדות אינן חייבין על שבועה
 ומהן חייבין על חרפה קטן עלה
 וחד ו משביעאני עליכם אם
 כעד אעידן בואו תיעדותי
 שבושה שאין את ידעין לך עדות
 או שאמר לו אין את ידעין לך
 עדות משביעאני עליכם ואמר
 אמן חייבין הישבני עליהן חמשה
 פעמים חייבין בית דין וראו לבית דין
 והדופטרוך כפולת חייבין על כל
 אחת ואחת השביע עליהן חמשה
 פעמים בן בפני בית דין ונפח און
 חייבין אלא אחת אגרי שמעון מה
 הטעם מפני שאינו יכולין לחזור
 ולהודות ו כפולת חייבין כאחת
 שניהן חייבין זה אחר זה הראשון
 חייב כפר אחד והודה אחד הטפר
 חייב הו שתי כיתי עדים כפולת
 הראשונה ואחר כך כפולת השניה
 שתיהן חייבות מפני שהעד
 יכולה להתקיים בשתייהן ה
 משביעאני עליכם אם לא תבואו
 ותיעדותי שישלך ביד פל פקדון

אין

בין שלא
בין בית דין

וְכַשְׁרִים וְכַפְּסֵי לֵב בְּפָנֵי בֵּית דִּין וְשֵׁלֵא
 בְּפָנֵי בֵּית דִּין מִפִּי עַמּוֹ מִפִּי אֶחָד אִם
 חָיִב עַד שִׁכְפָּר בִּבְתוּרָן דְּבִרַמְאִיר
 וְחִכְּ אִבִּין מִפִּי עַמּוֹ וְכִזְמִי אֶחָד
 מִזֶּן שִׁכְפָּר בִּזְחִיב וְחִיב עַל הוּן שְׂמִיעָה
 וְעַל שְׂמִיעָה עִם הוּן הַפְּקִדוֹן אִינוּ
 חָיִב עַל שִׁבְעָה מֵהָהָא חִיב עַל הוּן
 אִשְׁמֵי בְּסֵךְ שְׁקָלִים ב שְׂבוּעָת
 הַפְּקִדוֹן מִזֶּן אֶמְרָה לִתּוּ לִי פְּקִדוֹן
 שִׁישׁ לִי בִּידָךְ שְׂמִיעָה שְׂאִין לָךְ בִּידִי אִם
 שְׂאִין לִי אִין לָךְ בִּידִי מִשְׂבִּיעַן אִינוּ
 אִמְנֵן הִי זֶה חִיב הַשְּׂבִיעַ עַל הוּן חִמְשָׁה
 פְּעֻמִּים בְּפָנֵי בֵּית דִּין שֵׁלֵא בְּפָנֵי בֵּית
 דִּין וְכִזְמִי עַל כָּל אַחַת וְאַחַת אֶרְבַּע
 שְׂמִיעוֹת מֵהַשְּׂעִים מִפִּי שְׂהָאִיבֵל
 לְחֹדֶר לְחֹדֶת ג הִי חִמְשָׁה תַּבְעִין
 אֹתוֹ וְאֹמְרִין לוֹטָן לְנוּ פְּקִדוֹן שִׁישׁ
 לְנוּ בִּידָךְ שְׂמִיעָה שְׂאִין לָכֶם בִּידִי אִם
 חָיִב אֵלֵא אַחַת שְׂבִיעָה שְׂאִין לָךְ בִּידִי
 לֹא לָךְ וְלֹא לָךְ וְלֹא לָךְ חִיב עַל כָּל אַחַת
 וְאַחַת ו תָּלוּ פְּקִדוֹן וְתַשְׁמַת לָךְ
 תָּלוּ וְאִבִּידָה שִׁישׁ לִי בִּידָךְ שְׂבִיעָה
 שְׂאִין לָךְ בִּידִי אִינוּ חָיִב אֵלֵא אַחַת
 שְׂבִיעָה שְׂאִין לָךְ בִּידִי פְּקִדוֹן וְתַשְׁמַת
 לָךְ תָּלוּ וְאִבִּידָה חִיב עַל כָּל אַחַת וְאַחַת
 ה תָּלוּ לִי חִטִּין וְשִׁעֲרִין וְכֹסֶם לָךְ
 שִׁישׁ לִי בִּידָךְ שְׂמִיעָה שְׂאִין לָךְ בִּידִי
 אִינוּ חָיִב אֵלֵא אַחַת שְׂבִיעָה שְׂאִין
 לָךְ בִּידִי חִטִּין וְשִׁעֲרִין וְכֹסֶם לָךְ
 חָיִב עַל כָּל אַחַת וְאַחַת מִמֵּי מִאִיר אוֹס

כְּשִׁתְּעֵן לִי עֵדוֹת שְׂהָאִיבֵל וְתַעֲדוֹת
 הִי אֵילוּ פְּטוֹרִין מִפִּי שְׂקָל מִדִּי
 שְׂבִיעָה לִיעֵדוֹת יֵא עַמְד בְּבֵית
 הַכְּנֶסֶת וְאִם מִשְׂבִּיעַ אִנִּי עַל כֶּסֶם אִם
 יִדְעִין אַתֶּם לִיעֵדוֹת שְׂהָאִיבֵל וְתָנִין
 וְתַעֲדוֹת הִי אֵילוּ פְּטוֹרִין יֵב אִם
 לְשִׁמֵּי מִשְׂבִּיעַ אִנִּי עַל כֶּסֶם אוֹשׁ כִּל
 וְכָל אִם יִדְעִין אַתֶּם לִיעֵדוֹת שְׂהָאִיבֵל
 וְתַעֲדוֹת הִי שִׁישׁ עֵין לִיעֵדוֹת עַד
 מִפִּי עַד אִם שְׂהָאִיבֵל מִזֶּן קְרוֹב אוֹ
 פְּסִיל הִי אֵילוּ פְּטוֹרִין יֵב שִׁיעָה
 בִּיד עַד אוֹ שְׂאִין לָךְ הַחִמְשָׁה מִשְׂבִּיעַ
 אִנִּי עַל כֶּסֶם אִם יִדְעִין אַתֶּם לִיעֵדוֹת
 שְׂהָאִיבֵל וְתַעֲדוֹת הִי אֵילוּ פְּטוֹרִים
 עַד שִׁישְׁמִיעַן מִפִּי הַחִמְשָׁה יֵב מִ
 מִשְׂבִּיעַ אִנִּי עַל כֶּסֶם מִמֵּה אִנִּי עַל כֶּסֶם
 אוֹסְרִים אִנִּי הִי יֵב חִמְשָׁה בְּשִׁמֵּי
 וְכִזְמִי הִי אֵילוּ פְּטוֹרִין בְּאִתְּרֵי לֵת
 בִּידִי הִי בְּשִׁדִּי בְּעֵבְאוֹת בְּחֵטֶן וְכִזְמִי
 בְּאִתְּרֵי אִפִּים וְכִזְמִי וְכִזְמִי חִמְשָׁה
 הִי זֶה חִיבִין הַמְּקַל לְכֹלֶם חִיבִין ר
 מִאִיר אִם חִכְּ פְּטוֹרִין הַמְּקַל אִבִּין
 וְאִם בְּסִלֵּס חִיב דְּבִרַמְאִיר חִכְּ
 פְּטוֹרִין הַמְּקַל עַמּוֹ חִמְשָׁה וְכֹלֶם
 עֹבֵר בְּלֹא תַעֲשֶׂה יִכְסֶה הָאִיבֵל וְהִיא
 הָאֵלֶּה הָאִמְרָה בְּתוֹרָה אֵלֵא יִכְסֶה יִכְסֶה
 וְיִטְבֵּל לָךְ מִאִיר מִחִיבִין וְהִיא פְּטוֹר
 פֶּרֶה הִל יֵב
 שְׂבִיעָת הַפְּקִדוֹן נִחְזָת בְּאִנְשִׁים
 וְכִזְמִי וְכִזְמִי וְכִזְמִי וְכִזְמִי וְכִזְמִי

אילו

אפילו צד חסד ושענה וכסמית
 חייב לכל אחת ואחת ין אסמא
 ופיתתא את בני הוא אלא אנסתי
 ולא פיתתי משביעך אני חייב
 ושמעון פטר שאינו משלים קנס
 על פי עצמו ואלו את על פי שאינו
 משלים קנס על פי עצמו משלים בוסת
 ופס על פי עצמו ו גסס את
 שתי והוא אלא לא נבתי משביעך
 אני חייב אמן חייב נבתי אני לא
 טבתי ולא נבתי משביעך אני
 ואם אמן פטר ה המלך שותך את
 שתי והוא אלא המלך משביעך
 אני ואם אמן חייב המלך שותך את
 עבדי והוא אלא המלך משביעך אני
 ואם אמן פטר אלו חייב חבלה
 בי גנשתי בי חבלה והוא אלא
 חבלתי ולא עשיתי משביעך אני
 ואמר אמן חייב אלו עבדו הקפלה
 את שתי וסמיתא את עניי והוא
 אוב לאודיפתי ולא סמית משביעך
 אני ואם אמן פטר זה חבל כל
 המשלים על פי עצמו חייב ושאינו
 משלים על פי עצמו פטר
 פרו הל ה
 שבו עתה יבין הענין שתי כסף
 והחוק שיהיה פרוטום אם אין
 החזיקה מן הענין פטר כי יד שתי
 כסף ליבין אן אן בדי פטר שתי
 כסף ופרוטום ליבין אן אן בדי

פטר שתי כסף ופרוטום ליבין אן
 אן בדי אלא פרוטום חייב כסף
 ביד אן אן בדי פטר מנה ליבין
 אן אן בדי אלא חמשים דין חייב
 כסף לא אביתך אן אן בדי אלא
 חמשים דין פטר מפני שהוא משיב
 אביתך ב מנה ליבין אן אן
 למתן אלא חמשה חמשה פטר
 אן אן בדי חייב מנה ליבין אלא
 הן אלתענהו לי אלא חמשה ערים
 למתן צד חסדו לי ונתתך חייב
 מפני שהוא עריך לתנו לי כסף ערס
 ליטתו חייב ליבין אן אן בדי
 אלא ליטתו כסף פטר דין חייב לי
 ביד אן אן בדי אלא חמשה חמשה
 וטריסות ופטר ין ופרוטום חייב
 שהכל מן משביעך אן ו כן
 חבלתי ליבין אן אן בדי אלא חמשה
 קטנות פטר כן פרוטום ליבין אן
 אן בדי אלא חמשה קטנות חייב שהן
 שהקטנות בכל הפירות טענו חייבים
 והחזיקו בשעורים פטר כן גמילת
 מחייב שהטען את חמשה בדי שמן
 והחזיקו ליבין בקנים ארמון אהוא
 והחזיקו מה הענין ין שבע חמשה
 אן חזיקה מן הענין אן חמשה
 חזקה אן את דברי ארמון ה טענו
 כלים וקדקעות החזיקו בכלים ופטר בק
 בקדקעות בקדקעות ופטר בכלים
 החזיקו במקדמות כלים חייב במקדמות

2
3

5
V

הקדמות פטור שהנכסים שאין
 להן אחריהם והקדום את הנכסים
 שהם להן אחריהם ושבוע עליון
 אין נשבעין על טעם
 חרש פה טהור וקדן ואין נשבעין
 את הקדש אבל נשבעין בקדושתו
 והקדש ואלו דברים שאין
 נשבעים עליון הנכסים והאשמות
 והקדשות והקדושות אבות
 לאתשלמי סביליאתשלמי חוב
 וחמשה שומר חנם אין נשבע
 ונשא שבר אינו משלם רשעון
 אודנים שהוא חייב באחריותו
 נשבעין עליון ושאין חייב
 באחריותו אין נשבעין עליון ו
 רמאי או שדברין שהן בקדש
 ואין בקדש ואין חכם מהו לו
 בים או לו עשר גפרים טענות
 מסותין ומהאין אינו אלא חמש
 רמאי מחייב וחכם אובל המחויב
 לקדש והוא אבוקע ט אין
 נשבעין אלא על חנם שהוא חייב
 ומשקל ומינן בים ואלו ביהמלא
 מסותין בים מלא מסותין ומהא
 אוב אינו יודע אלא מה שהתורה
 אזהר על פטור זה אוב על קדושה
 אוב על חילוק חייב ומהא את
 חבירו על המשכון ואם המשכון
 אוב לו סלע חילוקתו עליו וטק
 היה שמה והלא אוב לא כי אלא סלע

והוא אלא את הפקדון
 פ"ו הל' ג'
 בל הנשבעין שבתורה נשבעין ולא
 משלמין אלו נשבעין וטק חשבו
 והתורה והחובל שכתב וחסו על
 השבועה והחנות על פי נקסו השכר
 בים או ליתן לי שכר חשילי ביד
 והוא אינו נשבע אלא לאו נשבע היה זה
 נשבע וטק רשעון או ער שהאשם
 מקצת הודיה ומסר ליתן לי שכר
 חמישים דים שיש לו בידך והוא אוב
 והקבלה מהו דת חייב ב' חביר
 ביצה היו מעדין אותו שמיכנס לתוך
 ביתו ונשכנו שלא ברשות ואלו
 לו בלוי שנתלה והוא לא נשבע
 היה זה נשבע וטק ר' יהודה א"ר
 שמהא שם מקצת הודיה ואמר לו
 שני בלוי נשבעה והוא אוב לא נשבע
 אלא אחד ג' הנחבליים היו

הקדמות פטור שהנכסים שאין
 להן אחריהם והקדום את הנכסים
 שהם להן אחריהם ושבוע עליון
 אין נשבעין על טעם
 חרש פה טהור וקדן ואין נשבעין
 את הקדש אבל נשבעין בקדושתו
 והקדש ואלו דברים שאין
 נשבעים עליון הנכסים והאשמות
 והקדשות והקדושות אבות
 לאתשלמי סביליאתשלמי חוב
 וחמשה שומר חנם אין נשבע
 ונשא שבר אינו משלם רשעון
 אודנים שהוא חייב באחריותו
 נשבעין עליון ושאין חייב
 באחריותו אין נשבעין עליון ו
 רמאי או שדברין שהן בקדש
 ואין בקדש ואין חכם מהו לו
 בים או לו עשר גפרים טענות
 מסותין ומהאין אינו אלא חמש
 רמאי מחייב וחכם אובל המחויב
 לקדש והוא אבוקע ט אין
 נשבעין אלא על חנם שהוא חייב
 ומשקל ומינן בים ואלו ביהמלא
 מסותין בים מלא מסותין ומהא
 אוב אינו יודע אלא מה שהתורה
 אזהר על פטור זה אוב על קדושה
 אוב על חילוק חייב ומהא את
 חבירו על המשכון ואם המשכון
 אוב לו סלע חילוקתו עליו וטק
 היה שמה והלא אוב לא כי אלא סלע

אלו נתינתן לך ונתתו באפלי ושבוע
 בעל הבית נתן לו את הדיון אלו נתן
 לו את המעות אלו נתתם לך השלם
 לתוך כסף ישבע השולחני וזה
 או אין דרך השולחני להיות נתן אסד
 עד שהוא נטל דעו ח בשם
 שאמר הפונת כמותה לא תפצע
 אלא בשבועה ועד אחד מעשה שהיא
 פרוצה לא תפצע אלא בשבועה מקום
 משועבד ויכבסי יתומים והתפצעת
 שלא תפצע לא תפצע אלא בשבועה
 ט וכן היתומים אלא תפצע אלא
 בשבועה שלא תפצע אלא בשבועה
 לו אבא ושלא מעני שטר בין שטרותיו
 של אבא שטר והפרוע העד ל
 ונתן בין סוקה שאפילו נלוך לאמר
 מיתתה אבא הרי זה נשבע ונטל אמר
 שמעון בן גלילא לא ישיעך שאמר
 האב בשעת מיתתו שטר זה אינו פרוע
 נטל שלא בשבועה יאילו נשבען
 שלא ברענה השותפים והאריסים
 והאפטרופים והאשה הרי שא והמתנת
 בתוך הבית ובין הבית אלו כח אמה
 נעננו רענו שתי שבוע לי חייב חלק
 השותפים והאריסים אינו יכול להשיבן
 ניתבצלה לו שבועה במקום אחד מללים
 עליו את הכל והשבועות משמרת
 את השבועה פרו הלי
 ארבעה שומרין הן שומר חנם ושואל
 משא שטר והשוכר שומר חנם נשבע

מעדין אתו שני כנס לתוך יושלם
 וינא חבל אב לו חבלתה ביהווא א
 לא חבלתי הרי זה נשבע ונטל וזה
 אומען שיהא שם מקצת הדיון
 האמר לו חבלתה בי שנים והוא אב
 לא חבלתי אלא אחת ד ושכנגדו
 חסוד על השבועה כי עד אחת שבועת
 העדות ואחד שבועת הפיקדון ואפילו
 שבועת שואה היה אחד מהם משוק
 בקרביה ומלוה בריבית מפרוה יתם
 וסוחר שבועות שכנגדו נשבע ונטל
 הרי שניהן השודים חונה שבועה
 למקומה דבר יוסה ר מאיר א חלקו
 ה והחנותי על פינקסו כיער לא
 שומר לו כתוב בפנקסי שאת חייב
 לי מאתם חז אלא א לו נתן לבני סא
 סאתים חייטין ולפועליה סלע מעות
 הוא א נתתי חזן אב לא נטל מהא
 הוא נשבע ונטל חזן נשבעין ונטל חזן
 אב בן ננס כי עד אילו ואילו באין ליה
 שבועת שואה אלא הוא נטל שלא
 בשבועת חזן נטלן שלא בשבועה
 ו א לחטונות ליכדיר פירות נתן
 לו א לו נתן לי את הדיון א לו נתתן
 ונתתו באפלי ישבע בעל הבית נתן
 לו את הדיון א לו נתן לי את הפרות א לו
 נתתם לך והולכתם לתוך ביתך ישבע
 החנותי ויחה א כל שהפירות כדוהו
 לעליונה ד אב לשולחניו לויסין
 מעות ונתן לו א לו נתן לי את הדיון

על הכל והשוואל משים את הכל ונשא
 שבו והשוכר נשבעין על השבועות
 השבועה וכל המיתה ומשלמים את
 האבידה ואת הגביה ב אל לשון
 חייב איכן שורי א לומת והוא שנישבע
 או שנישבע או נשבע או אכל נשבע
 והוא שמת או נשבע או נשבע או אכל
 נשבע והוא שמת או נשבע או נשבע
 או אכל נשבע והוא שמת או נשבע
 או נשבע או נשבע משביען אני וכל
 אכלן פטור ה איכן שורי א לומת
 יודיע מה אנה סח והוא שמת או נשבע
 או נשבע או נשבע או אכל נשבעין
 אני וכל אכלן פטור ט אל לשון
 ולשוכר איכן שורי א לומת והוא
 שנישבע או שנישבע נשבע והוא שמת
 או שנישבע נשבע והוא שמת או נשבע
 נשבע נשבע או אכל נשבע או שנישבע
 משביען אני וכל אכלן פטור י מת
 או נשבע או נשבע והוא שמת או נשבע
 שואב משביען אני וכל אכלן פטור
 אכל או שנישבע והוא שמת או נשבע
 או נשבע משביען אני וכל אכלן פטור
 זה הכלל כל הנשבע להקל על עצמו חייב
 ולהחמיר על עצמו פטור
 חסלת שבועות
 פר ה הל י

מסכת עדות פר א
 שמי אכל הנשך צדין שמתן ובית
 הלל א מפקדה לפקדה אפילו לימים
 דברה חכמי אכל נשכר והוא סבר
 זה אלא מעת לעת משגעת על יד

על הכל והשוואל משים את הכל ונשא
 שבו והשוכר נשבעין על השבועות
 השבועה וכל המיתה ומשלמים את
 האבידה ואת הגביה ב אל לשון
 חייב איכן שורי א לומת והוא שנישבע
 או שנישבע או נשבע או אכל נשבע
 והוא שמת או נשבע או נשבע או אכל
 נשבע והוא שמת או נשבע או נשבע
 או אכל נשבע והוא שמת או נשבע
 או נשבע או נשבע משביען אני וכל
 אכלן פטור ג איכן שורי א לומת
 אני יודיע מה אנה סח והוא שמת
 או נשבע או נשבע או נשבע או אכל
 משביען אני וכל אכלן פטור ד
 איכן שורי א לומת משביען אני
 וכל אכלן פטור ה איכן שורי א לומת
 משלם את הקדן הודה מעצמו משלם
 קדן וחומש ואשם ה איכן שורי
 ואכל נשבע משביען אני וכל אכלן
 חייבים מעידים אותו שגנב משלם
 השלומי ככל הודה מעצמו משלם קדן
 וחומש ואשם ו א לאחד בשוק
 איכן שורי שגנבה והוא א לא חייב
 משביען אני וכל אכלן חייבים מעידים
 אותו שגנבו משלם השלומי ככל עובד
 ומכר משלם השלומי ארבעה חמשה
 ראה עדים משומשים ופאים ואמר
 נבתי אכל לא טבוחי ולא מנתי את
 משלם האפקדן ו אל לשון אכלן
 שורי אכל מת והוא שנישבע או נשבע

זכר והוא
 אומר א
 נשבע או
 נשבע או
 נשבע

מפקידה לפקידה ומפקידה לפקידה
 ממעטת עליו מעלתו בלי אשה
 שיש לה חסות רייה שעתה במשפחה
 בערין הדיון מפקידה וממעטת על
 ה מעת לעת ועל מפקידה לפקידה
 ו שמי אום מקב תלה הלל או מקבית
 חכמה לאסרי והלא כדור והארא
 קבוצתה חייבין בחלה ומשפחה
 המדות אמרו חמשת דעים חייבין
 ו יסח אום חמשה פטרין חמשה
 ועד חייבין ד הללא מלאהין
 מים שאובין פוסלין את המקוה
 שאדם חייב לו כלשון רבו ושמי אום
 תשעת דבית חכמה אום לא כדברי
 ולא כדברי מה אלא עד שבאו שני
 נדיים משער האשפות שביהושע
 והעידו משם שמעיה ואבטליון
 ששלושת לוחם מים שאובין פוסלין
 את המקוה וקיימו את דברי יוחנן
 הלמה מוכרין את דברי שמי חלל
 לטלן ללמד להורות הבאים שלא יאמרו
 אדם קומנו על דבר שחיי אבות העולם
 לא עמדו על דבריהן ו הלמה מוכרין
 את דברי חייבין המרובין הואיל ואין
 הלכה אלא כדברי המרובין שאם יראה
 בית דין את דברי החזיר וחסמו עינו
 שאין בית דין יכול לבטל את דברי
 בית דין חזירי עין שהיא תול ממנו
 בחכמה ובמיתנותיה הול ממנו בחכמה
 לא מיתין במיתן אלא בחכמה

אין יכול לבטל את דברו עין שיהא
 נחל ממנו בחכמה ובמיתן ו אלו
 יהודה אסון למה מוכרין את דברי
 החזיר בין המרובין לבטלן שאם
 יאמר אדם כן אני מקבל אמרו
 מדברי איש כל שמעשה ח בית
 שמי אום רוב דעות צמות מן העצמים
 בין משנים בין משלושה בית הלל
 א רוב דעות צמות מן החותא מרוב
 הכתובין או מרוב המיתין שמי אום
 אפילו מעט אחד ט כרשין
 תרומה בית שמי א טורים ושפים
 בטורה ופאלין בטומאה ובית
 הלל א טורים בטורה ושפים ומאלין
 בטומאה שמי א יאכלו עירי ו יעקב
 א כל מעשיהן בטומאה י הפורט
 סלע ממעות כל מעשה שרין בחושב
 בית שמי א כל הסלע מעות בית הלל
 א שקל כסף ושקל מעותו יאמר א
 אין מחללין כסף ופרות על הכסף
 וחכמה מיתין יא הפורט סלע
 של מעשה שתי ביהושע בית שמי
 א כל הסלע מעות בית הלל אום שקל
 כסף ושקל מעותו מים לפני חכם
 א ובשלשה דיתין כסף וסירי מעות
 ור עקיבה אבשלשה דיתין כסף
 וברי בעית כסף ודברי בעית מעות
 ור טרפון א ארבעת אספרי כסף שמי
 א ינתינה בחנות והאכל כנורה
 ע כסא שלמה שניטלו חפיו

בית

בית שמי מטמין וביה הלל מטמין
 שמי אומה מליצין שלכסא טמא
 כסא שקבע בעריבה בית שמי מטמין
 ובית הלל מטמין שמי אומה עשו
 בקה ית אלו תרין שחורו בית
 הלל להודות כדברי בית שמי האשה
 טבאת טמורת הים ואמדה מת בעל
 מנשא מת בעל תיתבס ובית הלל
 אלא שטעמו אלא כבאה מן הקציר
 כסא אמרו להן בית שמי אחת הבאה
 מן הקציר ואחת הבאה מן הזיתין
 ואחת הבאה מטמרת הים לא ריבנו
 בקציר אלא בהוזה חורו בית הלל
 להודות כדברי בית שמי יו בית
 שמי אומה טמא ותיטול כדברי בית
 הלל אומה טמא ותיטול כדברי אמרו
 להן בית שמי הודתם אתה צריד
 תמורד ולא תמירד את הממון קבל
 אמרו להן בית הלל מינינו שאין האוחס
 מיכנסים בצולה על פיה אמרו להן בית
 שמי והלא מספר בתבנה גלגל שהיא
 כותב לה שאם תנשא לאחור תיטול
 שה שכתוב לך חורו בית הלל להודות
 כדברי בית שמי יו מי שחצין
 עכ חציו בן חורים עכד אתים יס
 אחר ואת עצמו יס אחר כדברי בית
 הלל בית שמי אומה טמא אחת
 עצמו לא תיקנכם לישא שפחה איו
 וכל בית חורים איתם ליתלול הלא

לא תברא העולם אלא לפי מה חרעמה
 שנ לא תהוה בראק לשבת ימיה אלא
 מפני הירקון העולם כופין את רבו ומושה
 אלו בן חורים וכותב שטר על חציו
 רמיו חורו בית הלל להודות כדברי בית
 שמי יו כלי חרס מיניל על הכל
 כדברי בית הלל בית שמי יואינו מעיל
 אלא על האכלים ועל המשיקים ועל
 חרס אמרו להן בית הלל מפני מדה
 אמרו להן בית שמי מפני שהוא
 טמא על גב עם הארץ ואין כלי טמא
 חרין אמרו להן בית הלל והלא טיהרתם
 אכלים ומשיקין שבתוכו אמרו להן בית
 שמי בשטן חרנו אכלים ומשיקים שה
 שבתוכו אצמנו טיהרנו אכלי כשטיהרתם
 את הכלי טיהרתם לו ולו חורו בית
 הלל להודות כדברי בית שמי
 פר ב הל יו

ר חנוכה סגן הכהנים העיד ארבעה
 זרים מימיהם של כהנים לאנימנו
 מל שרוף את הבשר שתי טמא אבולו
 הטומאה עם חג שיה שמי טמא אבולו
 הטומאה אצמנו מימיהם של כהנים
 על טמא איתם ים חסדו שיה טמא אבולו
 מימיהם של כהנים לאנימנו מל שרוף
 את השמן שמיכסל לישב ולים כמיה
 שמי טמא אצמנו מימיהם של כהנים
 לטומאה על טמא איתם ים חסדו
 חנוכה סגן הכהנים מימיהם של כהנים

14

11

2

ואם לה להוציא ממנה לזה פטור
 היד נדוש בשבת אם כמת עקשלא
 ייטבין פטור ואם להפואו חייב
 ועל לפקים ארזות שהן טהורות
 מפני שלא נצמדו מלאכתן ו
 שלשה דברים אמר ישמעאל ולא הוזה
 לור עקבה השוס והבושד והמלילות
 שריסקן מבעוד יום שד ושעמל
 או נצמד משום שד או עקבה או
 לא נצמד ה שלשה דברים אמרו
 לפניו ו עקבה שנים משס ו אליעזר
 ואחד משס ו הושע שנים משס ו
 אליעזר ויצא אשה בעיר של והבועות
 יונים פסולין מן העדות ואחד משס
 ו הושע השדן בפני החולדה מהלכת
 על גבי ביכרות של תרומה ספק נגע
 ספק לא נגע ספקו טהור ט שלשה
 דברים אמר עקבה על שנים הודו לו
 ועל אחד לא הודו לו על שלסין שהיא
 טמא מדום ועל שירי תנור ארבעה
 שהיו אום שלשה הודו לו ועל אחד
 לא הודו לו על כסא שניטלו שנים מא
 מחפזו והביע זה שר עקבה מטמא
 חכם מטהרין ה הוא הדין האב
 וזה לבן בנאי וכתוב עור שר פוחמה
 תשנים ובמספר הדורות לפניו הוא
 הקץ שנ קורא הדורות מראש את על
 פישת ופזים ועינו אותם ארבע מאות
 שנה ונודו רביעי ושתכונה יא

עור ויצא לבית השד יפה אמר עקבה
 מדבריו למדנו שהמפטיש את הבכור
 וניטבא טריפה שאותו הכהנים בעוה
 וחכם אום הן לאראינו ואיה אלא
 יצא לבית השד יפה ד אנה הוא
 העיר על כפר קטן שהיה בעיר הודו
 והיה בו זקן אחד והיה מלוה לבלבי
 הכפר וכותב בכתב ידו ואחריו חותמין
 ובא אשה לפני חכמין והיתירו לפי דברן
 אנה למד שהאשה כותבת את גטה
 והאיש כותב את שוברו שאין קום
 הגט אלא בחותמיו ועל המזוט שנים
 שני מצאת בבושד שהסכין והיירים
 טהורות והבושד טמא ואם גמלאת
 בפרש הכל טהור ה שלשה דברים
 אמר ישמעאל לפני חכם בכרס בובנה
 על בייקה טהורה שהיא מתוקה על גבי
 זקן של תרומה שהיא אויבד ואם
 היתה למין כובע ואינה חבוה ועל
 שכולת שדקעיר והאשה מביע לקמה
 אם נקצת עם הקמה הדי של בעל
 הבעה ואם לאו הדי של עניים ועל
 גנה אונה שהיא מוקפת עניים אם
 תנקה מלא בודו וסלו מין מלא
 בהם וסלו מין גידע ואם לאו לא
 תימסרו שלשה דברים אמרו לפני
 ו משמע ולא אמרו בן אסור וחתי
 ופישת הושע בן מתיה המיפטש
 מרסה בשבת אם לעשות לה פרחית

מנצרת רב
דוסא וחכא

לשהוא משם אחד טמא משני
 שמות טהור ג אוכל פרוח אינו
 מנצרת מחליק מנצרת שני על אסיה
 אסימון דברי דוסא וחכא אסרון
 מעליק ימים לחטאת דבר דוסא
 חכא אבאס נעמא אידיו נעמא
 גפר ד מעי אבטחו וקנכות
 ניק שלמנצרה דוסא מתיר לזרים
 חכא אסורים ה חמש וחילות
 נחות מנה מנה ופרס חייבור
 בראשית הגז דבר דוסא וחכא אב
 חמש וחילות נחות כל שהן
 כל החזירות טמאות טמא מת דבר
 דוסא וחכא אב מרס כל הקליפות
 טהורות חזי משל גלגליק דבר ד
 דוסא וחכא אב כלם טמאות חזי
 משל עמרים ז הקלע של
 בית קיבול שלה ארז טמא ושל
 דוסא בן ארכינס מטהר חכא מערים
 מפסק בית אבטיג שלה טהורה בית
 הפקוד שלה טמאה ח השבות
 אוכלת במנצרה דבר דוסא וחכא
 או יט שבת אכלת ויש שבת
 שאינה אוכלת כזוה האשה ששמה
 ציטת ושהחכא אכלת אבטיג
 ערים שני שבת וזו אכלת טהורה
 אני אינה אוכלת טהורה ושל
 דוסא וחכא אב מטהר חזי ביר
 הטמא עומד והטהור עובר הטהור
 עומד והטמא עובר טמאה ביר שות

אתה ואיזו חמש דברין של שנים
 עשר חודש משפט דוד המלך שנים
 עשר חודש משפט אית שנים
 עשר חודש משפט המערים שנים
 עשר חודש משפט גלגליק
 לבוא שנים עשר חודש משפט
 ושנים בגיהנם שנים עשר חודש
 שנת ומה מדי חודש בחודשו
 יחטבן נדי א מנהפכח עע ענת
 שנת ומדי שבת שבתו

פר ג הל יא

כל המיטמים באהל שחלקו והכניסו
 לתוך הבית דוסא אבן ארכינס
 מטהר וחכא מטמאין ביצת הנוגע
 בכחי חניא ויתן מן הגבילה
 או נישאן ובמת הנוגע בכחי
 וית ומה אהל על כחי וית או נגע
 בכחי וית וכחי וית ומה אהל עליו
 ומה אהל על כחי חניא ויתים
 ומה אהל על כחי וית חני וית
 מה אהל עליו דוסא בן ארכינס
 מטהר וחכא מטמאין ב אבל
 חנוני בכחי וית דבר אחר מאהל
 עליו על כחי וית או מה אהל על
 כחי וית דבר אחר מאהל עליו
 על כחי וית טהור צר מאר אה
 בזה דוסא בן ארכינס מטהר וחכא
 מטמאין הכל טמא וחזי חכא
 חכא וחכא אב עס אהל חכא

היחיד וטהרה בישות הרבים טהרה
 ברשות היחיד וטהרה ברשות הרבים
 ספק גזע ספק לא גזע ספק האהיל ספק
 לאהאהיל ספק היסטר ספק לאהיסטר
 ו יהושע מטמא מחכמי מטהרין
 שלשה דברים ו ירוק מטמא מחכמים
 מטהרין מסמך שלשולחני וארון
 שלבוסות ומסמך של אבן שענת
 ו ירוק מטמא מחכמי מטהרין ו א
 ארבעה דברים וכן גמליא מטמא מחכמי
 מטהרין כסוי טני שלמתכות ושלעיל
 כתיס ותלוי המעורות ותלמי לוי נחמת
 וטבלה שהמלקה לשנים מודים סוף
 לרבן גמליא בטבלה שהמלקה לפ
 לשנים אחד גדול ואחד קטן הגדול
 טמא והקטן טהור ו ב שלשה
 דברים וכן גמליא מחמיר כדברי בית
 שמי אין טומנין את החמים מיום
 טוב לשתת ואין זקפין את המעורה
 ביום טוב ואין אופין פיתן בריעות
 אלא ארקקים וכן גמליא מימות
 של בית אבא אלא ארקקים את פתן
 בריעות אלא ארקקים אמת לוי מה
 תנשה להם ליתא אבין שיהוה חליטין
 על ענין וטקלים על כל ישראלימות
 אופין פתן בריעות וכן זב אף הוא
 אב שלשה דברים להקל מכבדן בן
 המימות ומימות את המימות ביום
 טוב ועושין גדי מקולס בילוי פסחים
 מחכמי אסורין יד שלשה דברים

אלו דברים מקולסות שמי ומחומרי
 בית הלל בריעה שני דה ביום טוב בית
 שמי אום תאכל ובית הלל אסא תאכל
 בית שמי אום שאור בית חמץ כסות
 ובית הלל אין היתה כרית ב השמי
 חיה וענת ביום טוב בית שמי אום
 מחפור בדקל וכסה ובית הלל אום
 לא יטחוט אלא אם כן היה לועפר
 מוכן מודים שאם שחט שיחפור
 בדקל וכסה שאפר הכיזה מתוך
 ג בית שמי אום הבקר לעניים
 הבקר ובית הלל אין אינו הבקר עד
 שיתבקר אף לעניים כשמיטה כל
 עשרי השדה של קרבן אחת של
 ארבעת קבים ושכחו בית שמי אין
 אינו שכחה ובית הלל אין שכחה ד
 התמר שהוא כמין לגבא ולעייש
 ולבקר ולכלים ושכחו בית שמי אום
 אינו שכחה ובית הלל אין שכחה ה
 בום ובעי בית שמי אום אין לוחמט

היחיד וטהרה בישות הרבים טהרה
 ברשות היחיד וטהרה ברשות הרבים
 ספק גזע ספק לא גזע ספק האהיל ספק
 לאהאהיל ספק היסטר ספק לאהיסטר
 ו יהושע מטמא מחכמי מטהרין
 שלשה דברים ו ירוק מטמא מחכמים
 מטהרין מסמך שלשולחני וארון
 שלבוסות ומסמך של אבן שענת
 ו ירוק מטמא מחכמי מטהרין ו א
 ארבעה דברים וכן גמליא מטמא מחכמי
 מטהרין כסוי טני שלמתכות ושלעיל
 כתיס ותלוי המעורות ותלמי לוי נחמת
 וטבלה שהמלקה לשנים מודים סוף
 לרבן גמליא בטבלה שהמלקה לפ
 לשנים אחד גדול ואחד קטן הגדול
 טמא והקטן טהור ו ב שלשה
 דברים וכן גמליא מחמיר כדברי בית
 שמי אין טומנין את החמים מיום
 טוב לשתת ואין זקפין את המעורה
 ביום טוב ואין אופין פיתן בריעות
 אלא ארקקים וכן גמליא מימות
 של בית אבא אלא ארקקים את פתן
 בריעות אלא ארקקים אמת לוי מה
 תנשה להם ליתא אבין שיהוה חליטין
 על ענין וטקלים על כל ישראלימות
 אופין פתן בריעות וכן זב אף הוא
 אב שלשה דברים להקל מכבדן בן
 המימות ומימות את המימות ביום
 טוב ועושין גדי מקולס בילוי פסחים
 מחכמי אסורין יד שלשה דברים

ואין לו ביעור ובית הלל איש ישלוב בית
 שמי איש ישלוב פוטו של עלות
 וענין פודין לענין ובית הלל איש
 כולו לבית ו חבית של וקום מעללים
 בית שמי איש אינו עריך לקב בית הלל
 או עריך לקב ומהים שאם נקבה
 וסתמוהא שמיים שהיא אטהודה
 הסך שומן טהור ונעמא אינו ועבל
 בית שמי איש איה על פי מנטה טהור
 ובית הלל איש כרי סיקתא אבד קטן איש
 היה שומן טמא מתחילתו בית שמי
 איש כרי סיקתא אבד קטן ובית הלל איש
 משקה טופחור וזוהיה איש משעבית
 הלל טופחור ומטפחור ו האשה
 מתקדשת בדין ובשוח וזוהיה כתיב
 בית שמי ובית הלל איש בפרוטה וכתוב
 פרוטה וכמה היא פרוטה אחד
 משמונה באסרוהא וטל קיבית שמי
 איש פוטור הוא אדם אתא אשתו בגט
 ישן ובית הלל אוסרוהא ואיהו הוא
 על וישן כל שביתתה עימה כאוח
 שסגבו לה המנע שאת אשתו ולנה
 עמו בפרוטי קיבית שמי איש אינו
 יריקה ממנו על שני בית הלל איש
 יריקה ממנו על שני אשתו בזמן
 שניתנה שיה מן הנשואין ומזון
 בניתנה שיה מן הנשואים שאינה
 יריקה ממנו על שני מפני שליבו
 גם בבית שמי מעידין את העירות

לאחים ובית הלל אוסרוהא שלשה אוחין
 שנים מהן נשואין שתי אחות ואחד
 מופנה מת אחד מבני אחות עשה בה
 מופנה מאמר ואחר כך מת אחיה שני
 בית שמי איש אשתו עמיה לזונה
 משם אחות אשה ובית הלל איש מרינא
 את אשתו בגט וחליטה ואת אשת אחיו
 בחליטה והיא שאמר לו על אשתו
 ואילו על אשת אחיו ט המדיר את
 אשתו מן שמיים המטה בית שמי איש
 שתי שבתות ובית הלל איש שבת אחת
 המפילת אור לשמונים ואחד בית שמי
 פוטורין מן הקרבן ובית הלל מחויבין
 סדוק בניניית בית שמי פוטורין ובית
 הלל מחויבין בלבלת שבת בית שמי פוטורין
 ובית הלל מחויבין . . . מן שבת
 נידות מחובה והמשלים את נידותו
 ואחר כך בא לארץ בית שמי איש מניין
 שלושים יום ובית הלל איש מניין סתמילה
 מן שדור שתי כיתי עידיים מעידות אותו
 אלו מעידיים שדור שנים ואלו מעידיים
 שדור חמש בית שמי איש מולקה העדות
 אין כאן מידות ובית הלל איש מולקה
 חמש שנים שיהא נזיר שנים יא
 ארן שיהא נזיר וחת הסדוק בית שמי
 איש אינו מביא את הטומאה ובית הלל
 איש איש חליל הוא והיה העליון
 מביא את הטומאה פ ר ה
 הל יא ו יוהא ששה דברין

9

10

11

12

vi

מקולי בית שמי ומחומרי בית הלל
 עילות בית שמי מטורין ובית הלל
 מטמיס ביעת הנבלה אבויש כיוצא
 בה נימכרת בשוק כותרת ואם לאו
 אסורה כדברי בית שמי ובית הלל
 אוסרין ומודין בביעה טרופה שהיא
 אסורה מפני שגדלה באסור דם נמית
 דם טהורה של מימיה עת בית שמי
 מטורין ובית הלל אינו כחוקה וכמימי
 חלה אוכלין פירות שביעית בטובה
 ושל אכטובה כדברי בית שמי ובית
 הלל אלא אוכלין בטובה ושל א
 בטובה החמת בית שמי אינו עונה עו
 עומדת ובית הלל אינו עליו שאינה
 עורה ב ר יוסה או ששה דברין
 מקולי בית שמי ומחומרי בית הלל
 העוק עילק עיס הגבינה על השולחן
 ואינו נאכל כדברי בית שמי ובית הלל
 אלא עולה ולא נאכל תורמין ותין
 על השמן וענבים על היין כדברי בית
 שמי ובית הלל אינו תורמין הזורע
 ארבע אמות שבכרם בית שמי אוקדש
 שורה אחת ובית הלל אוקדש שתי
 שורות המניסה בית שמי פוטרונית
 הלל מן חובין מטבלין בסורד לית כדברי
 בית שמי ובית הלל אינו מטבלין ע
 שניתניר עת פסחיים בית שמי אוסר
 טובל ואוכל את פיסחו לערב ובית הלל
 או הפרש מן העורה כפרש מן חובין

גר שמעון אי שלשה דברין מקולי
 בית שמי ומחומרי בית הלל קהלת
 אנה מטמא את ההיידים כדברי בית
 שמי ובית הלל אי מטמא את ההיידים
 מיחטאת שערשו מצוקן בית שמי
 מטורין ובית הלל מטמאן הקצה בית
 שמי מטורין ובית הלל מטמאם וכן
 למעשרות ד ר לעזר אי שני דברין
 מקולי בית שמי ומחומרי בית הלל
 חלות שלא עבדה בית שמי אי כחוקה
 וכמימי רבליה ובית הלל אי מטמא לח
 ובש ומודין בירוחות בכות שהיא
 מטמא לחובש ה וארבעה אוחים
 שנים מהם נשואין שתי אוחות ומתו
 הנשואין את האוחות הרי אלו חולטות
 ולא מתעבמות אסקדמו וכנסו מיצאן
 ר לעזר אי משם בית שמי קיימו בית
 ובית הלל אינו יוצאן ו עקביה בן
 מהלל אל העיר ארבעה דברים אמרו
 לו עקביה חזר בן בארבעה דברין
 שהיתה אינו עושן אב בית דין ליש
 צבלין מוטב לילקרות שורה בלימי
 ולא לעשות שעה אחת רשע לפני
 המקום שלא יהו אוסרין בשביל סנה
 חרבו ו הוא היה מטמא שער
 הפקודות חס הידוק וחכמי מטורין הוא
 היה מתיר שער בבור בעל מום שנשח
 והיחזו בחלקן ואחר כך שתחת חוב
 אוסרין הוא היה אינו מקדש לא

הנזרות ללא אתה שפחה משוחררת
וזכבא משקין אמרו לו מעשה
בזכמית שפחה משוחררת שהיה
בזושלם והשקוהא שמיעה ואנט
ואנטילון זלון וכמלא הישקהא
ונדוהו ומת בנידויו וסקלו בית דין
את אדונו ה זכר והודה חס
ושלם שוקביה ניתניה שאן הערה
עבדות על כל און מישרה בחכמת
וביאות חטא מוקבשה בן מהלאל
ואת מי נדו את אליעזר בן הן שפ
שפיסק בטהרת ידים וטעמת שלוח
בית דין והינחו אכן על ארונו ללמ
שכל המעודה מתכוקלן את ארונו
ט ובשעת מיתו זצ לבט בני חור
בן בארבעה דברין שהיה זצ לו
ואנה למה לא חזרה בן זצ לו אי
שמעתי מפני מרובין והן שמעו מפני
מרובין אני עמיתי על בשמועתי וכן
עמדו בשמועתי אכל אנה שמעתי
מפי החד ומפי המרובין ומשב
להנה את חברי החד ולא חזו את
דברי המרובין זצ לו אכאפקד עלי
להביד זצ לו אני מפקד שמה עולה
מפאתה בי זצ לו לאו מעשיר יקו
וקריב זצ מעשיר ודוקוד
פרו הל ט

י והודה בן אבא העיד חמשה דברין
שממאנים אתהקטנות ושמעו שאן

את האשה על פי עד אחד ושניסקל
מיטל ביד ושולס על שחרג את הנפש
ועל היין בו ארבעים זה שנתוסך
על צביה מצדו ועל תמיד של שחר טק
שחרב בארבע שעות בהעד ר
הושענה נחמיה בן אלעזר איש טבר
הבבלי על אבר מן המית שהיא טמא
שרבי אליעזר א לא אמרו אלא אבר
מן החי ג אמרו לו והלאק לוחמי
הואמה אם החי שהוא טהור אבר
הפורט ממנו טמא המית שהוא טמא
אינו דין שיהא אבר הפורט ממנו
טמא זלון לא אמרו אלא אבר מן
החי ד דבר אחר מרובה טמאת
החיים מטמאת המיתם שהחי עושה
משכב ומושב מיתותיו לטמא אדם
לטמא כמים על צביו מדת לטמא אכלין
ומשקין מה שאין המית מטמא ה
כחית בשר הפורט מאבר מן החי ר
אליעזר מטמאו יהושע עור טהור
מטהרים עינים כס עורה הפורט מאבר
מן החי ר טהורה מטמאו אליעזר
י והושע מטמאים ו אמרו לו י
אליעזר מה ראיתו לטמא כחית בשר
הפורט מאבר מן החי זצ לו מעילאנו
שאבר מן החי כמת שיש מה המרת
כחית בשר הפורט ממנו טמא ואות אבר
מן החי כחית בשר הפורט ממנו החי
טמא זצ לו לא אכ טמאתה

כזית בשר הפורש מן הזית שכן
 טמאתה עינם בסעודה הפורש ממנו
 תיטמא כזית בשר הפורש מאבר מן
 הזוי שכן טהרתה עינם בסעודה הפורש
 ממנו ה אמרו לו לר' נחמיה מה
 ראיתך לטמא עינם בשעודה הפורש
 מאבר מן הזוי אמרתי מיניו שאבר מן
 הזוי כמת שלם מה הזית עינם בשעודה
 הפורש ממנו טמא ואין אבר מן הזוי
 עינם בשעודה הפורש ממנו יהי טמא
 אמרו לו לא אם טמאתה עינם בשע
 בשעודה הפורש מן הזית שכן טמא
 טמאתה כזית בשר הפורש ממנו
 תיטמא עינם בשעודה הפורש מאבר
 מן הזוי שכן טהרתה כזית בשר
 הפורש ממנו ט אמרו לו לר' אלעזר
 מה ראיתך לחלוק מידתך או טמא
 בשניתן או טהור בשניתן אמרתי מזה
 טמאת הבשר מטמאת העצמות
 שהבשר נהג בגבולות וישר עינם
 מה שאין כן בעצמות ובר' אוח' אבוי
 שיש עליו בשר כראוי מטמא במנו
 ובמשא ובאהל חסד הבשר טמא
 חסד עיני טהור ו אמרו לו לר'
 נחמיה מה ראיתך לחלוק מידתך
 או טמא בשניתן או טהור בשניתן
 אמרתי מידת טמאתה עצמות
 מטמאת הבשר שהבשר הפורש
 מן הזוי טהור ואיבר

הפורש ממנו והוא כזית וטמאתה
 אחר כזית בשר מטמא במנו
 ובאהל חסד עינות מטמא במנו
 ובמשא ובאהל חסד בשר טהור חסד
 חסד עינות את על פי שטח מזה
 באהל מטמא במנו ובמשא ובאהל
 כל בשר המת טהור כמות כזית שחור
 חסד מיניו חסד מיניו שלמת את
 פי שאין כן חסד עינות יא
 אמרו לו לר' יוחנן מה ראית לטהר
 בשניתן אמרתי לא אם אמרת בשמת
 שיש בו חסד וחסד חסד טהור כזוי
 שאין בו חסד וחסד חסד
 פי ו הל' יא

העיד ו הושיעו צדוק על פירותיו
 פטר חמור שמת שאין כסף לסח' כלום
 שר' אלעזר או חייבין באחריותו כחמש
 סלעים שלבן וחכ' או אין חייבין בו
 באחריותו ספירות מעשר שיני' ב
 העיד ו צדוק על צדוקין טמאים
 שהוא טהור שמי שנה ראשונה חב'ים
 טמאים שניב' שו' עי' חובין טהורים
 לא פסלו את צדוק ג העיד ו צדוק
 על הוחלים שבו על הכותפים שהן
 בשירין מעשה היה בגרות פולחן
 מעשה לפי חכ' והבשר ו העיד
 ו צדוק על הוחלים שקלחן בעלי
 אצו שהן בשירין מעשה היה באהלי
 ולא מעשה לוי שבת תורת הבשר

אור חילוף הדברין העדו יומין בן
 צדקה על חזרת שתי טעמיה אביה
 שהיא יומא בנט ועל קטנה בתי שר
 שני טעמיה לבקן שהיא אוקלת בתרומה
 ואם מיתה בעשה יד שיה ועל המדי שהיה
 שבנאו בבירה שציתן את המיו ועל
 החטאת הגולה של אנדעה לרבים
 שהיא מכפרת מפני תיקון המזבח
 פ ר ח ה ל ט

העדו והושעו בבתרא עלום עלות
 שהיא טהור העדו ושמעון בן בתיה
 על אפר החטאת שנגע טמא במיקצתו
 שטמא את כולו הוסקו וקטפה הסולת
 והקטנות הלבונה והחוליס שנגע טמא
 וס במיקצתו שפסל את כולם ב העד
 והודיה בן אבאור יהודה הכהן על
 קטנה בתי שני טעמיה לבקן שהיא
 אוקלת בתרומה כיון שניכנסה לחופה
 אף על פי שלא נבעלה העדו ויוסף
 הכהן ה וזריה בן הקצב על מינוקת
 שהו חנה באשקלון ויהי חקוהא בני
 במשפחה ועדו מיעדין אותה שלא
 נסתרא ושלא נטמאה אמרו להן חכמי
 אם מאמינים אתם שהו חנה חנה
 האמינו שלא נסתרה ושלא נטמאה
 ואם אין אתם מאמינים שלא נסתרה
 ושלא נטמאה אל האמינו שהו חנה
 ב העדו והושעו והושעו בן
 בתרה על אלמנת עיסה שהיא כשרה

ה העדו והושעו יקים איש חיד
 על קל שלחטאת שנתנו על בני השר
 שהיא טמא של אלמנת טהור העד
 ופפוס על מי טהור שתי גזרות טמא
 גלה אתה אשתוה יום שלשים עליו
 את השניה יום שלשים ואם גלה יום
 שלשים חסר יום אחד וצא שיום
 שלשים עלה מן המנו ו העד
 והושעו פפוס על חלה שלמים
 שיקרב שלמים שר אלעזר א וחד
 שלמים לא קרב שלם וחכם אור
 קרב אר פפוס אני מעד שהיתה
 לנפיה וכו' שלמים ואכלמהא פפוס
 ואכלמו וחדה שלמים בחד ז הן
 העדו על ארובות של פחוסים שהן
 טמאות שר אלמנת טהור וכן העדו
 עלמנו שחיתכו חליות ונתן חול
 בין חלמא לחולמא שהיא טמא
 שר אלמנת טהור הן העדו שמע
 שמעברין את השנה כל אר שתי
 יומיון עד הפורים הן העדו שמעברין
 את השנה על תניי ה מעשה בן
 גמליה שנתן לטול רשות מהעמון
 שבסמיה ושהאכלוהו ויעברו את
 השנה על תניי שייך מה רבן גמלי
 נכסא א להן וזעהאני ומיטאהשע
 מעוברת ט העדו מנחם בן סנאי
 על מוסת יומא של פולקי ויתם שהיא
 טמא ושל יבעים שהיא טהור שהו

viii 1

2

3

5

6

7

8

ולקרב את המרחקין בדרך משפחה
 בית צריפה היתה בעבר המדון והיתה
 בין יצון בורנע ועד אחרת היתה
 שם וקרבה בין יצון בורנע כגון
 אלו אליהו בא לעמא ולטהר לחוק
 לקרב ר' יהודה אב לקרב אבא לא
 לחוק ר' שמעון אב לה שותת אב
 המחלקות וחבב אב לא לחוק ולא
 לקרב אלא לעשות שילם בעולם שנ
 הנה אנכי שלח לכם את אליהו
 הנביא וכו' והשויב לב אבות על
 בנים ולב בנים על אבותם
 פ' ה' ה' ז'

חסל עריות

עבודה זרה פ' ה' ח'
 לפני אדיתן שלבנים שלשה ימים
 אסור מלשאת ומלחנות עריות מל
 מלה שאילן ומלה שאילן עריות
 מלה לחותן ומלה לחותן מלפונען
 ומלפונען ר' יהודה אב נפונען
 מהן מפני שהוא מצד צמדו לא
 עלפי שהוא מצד עכשיו שמה הוא
 לאחד ומן ר' ישמעאל אב שלמד
 לפניו והלשה לאחריהן אסור
 וחבב אב לפני אדיתן אסור לאחד

לכהונה העיסה כשירה לעמא ולטהר
 לחוק ולקרב אבות ומלי קובלנו
 ערותכן אבל מה נעשה ונר' ר' יוחנן
 בן זבדי שלא להושיב בית דין על כך
 הכהנים שומעין לכם לחוק אבל לא
 לקרב ר' העיר ר' יוסה בן יוחנן
 איש צרידה על אביל קמחינה רבי
 ר' משקה בית מטבחיה ור' יוחנן ר' י
 קרב למיתה מסאב וקרון ליה יוסה
 שריא ה' העיר ר' עקיבה משם
 סומיה איש בית בדלו שמשירי און את
 האשה על פי עד אחד העיר ר' יהושע
 על הערמות שמה לאו בידר העיסה
 אמרו חכמי מלקט ענים ענים הכל טהור
 ו' א' ר' אלעזר שמעתי שיהו בנים
 בהיכל עושין קלעים להיכל וקלעים
 לעורות אלא שבהיכל בונים מבחוץ
 ובעורות בונים מבפנים א' ר' יהושע
 שמעתי שמקדיבין את עלפי שאין
 בית ואוכלין קדש קדשין את על
 פי שאין קלעים קדשים קלים ומעשה
 שני את עלפי שאין חומה שקדשה
 ראשונה קדשה לשענה וקדשה
 לעתיד לבוא ו' א' ר' יהושע
 מקובל אני מדון יוחנן בן זבדי ש
 ש שמע מדבו ורבו מדבו הלכה למשה
 מסיני שאין אליהו בא לעמא ולטהר
 לחוק ולקרב אלא לחוק את המקובל
 בדרך ולקרב את המרחקין בדרך

אידיהן מותר ב אילו אידיהן שלמים
 קבנעס סער גליה קרטיס זום גיסה
 של מלכים לום הלילה ויום המיתה
 דברי ר מאיר וחבאי כל מיתה שיש
 בה שריפה יש בה עבודה וזה שאין
 בה שריפה אין בה עבודה וזה ג
 יום תיבולת וקצת תיבולת יום
 שעלה בו מן היס יום שיצאו מבית
 האסורים אינו אסור אלא אותו היום
 ואותו האיש ד עיר שיש בה
 עבודה וזה חרינה לה מותר היה
 חרינה לה עבודה וזה טכח מותר
 מה הוא לילך לשם בוזן שהיה מי
 מיוחדות לאותו המקום אסור אכילת
 לילך בה ממקום אחד מותר עיר שיש
 בה עבודה והיו בה חניות מעושרות
 ושאינן מעושרות זה היה מעשר
 בבית שאן ואמר חכם מעושרות אס
 אסורות ושאינן מעושרות מתורות
 ה אילו ברים אסורין למכור לעם
 אשור וכלן ובנות שונות במעושרות
 הדינה ותרנגול לבן והתה או מוכר
 לו תרנגול לבן בין התרנגולים בוזן
 שהוא בפני עינו קוטפות אצבעו
 ומכרו שאין מקריבין חסד לעבודה
 וזה ושאר כל הדברים שהן מותר
 ופירושן אסור ר מאיר אומר אסור
 וחיד וקבלס אסור למכור לגויס ו
 מקום שנתנו למכור בהמה וזה לעם

מוכרין מקום שנתנו שלא למכור אן
 מוכרין ואלו שנה אדם מפני החולקה
 בכל מקום כאן מוכרין להם בהמה
 ופה עולים וק מחוץ שלמים ושבתים
 ו יודה מתיר בשבועה בין בתורה מתיר
 בסוס ו אן מוכרין להן חבצים
 ואריות ולא כל יבד שיש בו נזיקה
 לרבים אן בונן עימון במילקי תחון
 אסוריה ובימה אבל בונן עימון
 ומוסיות ומדחיות העו לבינה
 שמעמידן בה עבודה וזה אסור
 לבנותה ה אן מוכרין במחנה
 לקרקע אבל מותר משיקצין ו יודה
 א מוכר לו על מנת לקרן ט אן
 משכירין להם בתים לארץ והוא עת
 לה שדות וסוריה משכירין בתים
 אבל לא שדות ובחורץ לארץ מוכרין
 בתים ומשכירין שדות וכו' מאיר
 ר יוסה א את בארץ ומשכירין להן
 בתים ובסוריה מוכרין בתים ומשכירין
 שדות ובחורץ לארץ מוכרין אלו ואלו
 א את במקום שאמרו להשכיר
 לא לבית ויהא אמו מפני שהיא
 מכנים לתוכה עבודה וזה ש לא
 תביא תעבה אל ביתך והיית חרם
 כמוה שקצת שקצת ננות עבדתה עבדו
 ביחוס הוא בכל מקום לא ישכיר לו
 את המרחץ מפני שהיא נקראת על
 שמו פו ב הל

אין מעמידן בהמה בפני קניית של
 גנים לפני שהן חשוין על המזמה
 לאתתיותו אשר עימתן לפני שהן
 חשוין על העריות לאתיותו אשר
 עימתן לפני שהן חשוין על שפיכות
 דמים בת ישרא לא תמיד את הן
 הנכרית אבל נכרית מלוח את בת
 ישר בת לא תיבק את בנה של נכרית
 אבל נכרית מניקה את בנה של בת
 ישר ברשותה ב מתרפין מתן
 ריפוי ממון אבל לא ריפוי נפשות
 אין מסתפרין מתן בכל מקום דברי
 ר מאיר וחכמי אור שות הדבוס מותר
 אבל לאביה לבינו ג אילו דברים
 של גנים אסורין ואסורין אסור
 הנייה המן והחומץ של גנים שהיה
 מתחילתו בין וחרס אשר ואני וערות
 לביין רבן שמעון בן גמלי' אובוחן
 שהקדע שלו עגל אסור ומשון
 מתוך גשר הנבנים לעבודה ורהמות
 והירצא אסור מפני שהוא זכר
 מתים דברי ר עקיבא והולכים בת
 לשפוח אסור מלשאת ומליתן
 עימתן והבאין מתוך ד נדות
 הגנים וקינקהם מין יעבטס בתן
 אסורין ואסורין אסור הנייה דברי
 מאיר וחכמי אור אין אסורין אסור הנייה
 ו החור עבים והחומץ של גנים אסורין
 ואסורין אסור הנייה דברי מאיר וחכ

ו יטע
אב

עג

אוב אין אסורין אסור הנייה ו זכר
 יהודה שאלו יהושע שחור מהלכס
 סדך לפני מה אסור גבי נתגרים
 זכר לו לפני שמעמידן אתה בקיבת
 הנבילה אבל וקלא קיבת העולה
 חמדה מקיבת הנבילה אסור סהן ע
 שדעתו יפה שורפה חיה ולא הודולו
 חכב אלא אמרו לא הניחן ולא מוצילן
 ה אמרו לו מפני שמעמידן אתה
 בקיבת הנבילה עבודה זרה זכר לו אס
 כן למה לא אסור בהנייה והשיאו חמי
 אחר זכר לו ושמיע' אחו היאך אתה
 קורא כי טובים דהיך מין או כי
 טובים דהיך זכר לו כי טובים דהיך
 מין זכר לו אין הדבר כן שהרי חבירו
 מלמד עליו לרוח שמנה טובים ט
 אלו דהיך של גנים אסורין ואין אסורין
 אסור הנייה חלב שחלבו גנים ואין
 ישרא רואהו והפתוה שמן שגורן
 לשלקות רבי ובית ריעו התירו בשמן
 ובכשין שדרכן לתת בהן מין וחומץ
 וטרית שרופה ריעו שאין בה דגה
 והחילקוקוט של חילתית מלוח סל
 סלקונטית הרי אילו אסורין ואין
 אסורין אסור הנייה י אלו מתוך
 באבילה חלב שחלבו גני ויל רואהו
 הדבש והדמדומיות אתה עלפי מע
 מנטפות אין בהן מיסם הדבש משקה
 ובכשין שאין דרכן לתת בהן מין וחומץ

ה המזמים והגבינה והכניין של גנים אסורין ואסורין אסור
 הנייה דברי מאיר וחכמי אור אין אסורין אסור הנייה ו החור עבים

וטרת שאינה נרופה וציר שישיבה
 בה רגלה ועל שלחיה לית וית קל
 קלוסקה מצלגליון ו יהודה או שלוחן
 אסורין חגבים מן הסלילה אסורין
 מן האפיק משרין בתרומה
 פ ג הל ו
 כל העלמים אסורין מפני שהן נעבדים
 אחת בשנה רגלו מאיר וחכם אדם
 אינו אסור אלא כל שיש לו מקל
 או ימפור או רגלו ב שיען בן גמליה
 או כל שיש בידו כל דבר ב המוציא
 שברי עלמים הרי אלו מותרים למען
 תבית נד תבית רגל הרי אלו אסורין
 מפני שבידו אבהן בעבר ג המוציא
 כלים עליהם עינת החמה עזרת
 הלכה עינת הרקון וליהם לים
 המלח רבן שמיען בן גמליה או על
 המכובדין מתירין ווסה או שוחק
 וורה לרוח או מטיל לים אסורו לו את
 הוא מנשה ובל שנו לא ידבק בידן
 מאמה מן החורס ו שאל פקידים
 בן פלסלוס את רבן גמליה בעכו שהיה
 רוחן במרוחן של אפרודיטי אלו
 כתוב בתורתם ולא ידבק בידן מאמה
 מן החורס מפני מה אתה רוחן במרוחן
 של אפרודיטי אלו אין משריבן פקוח
 וכשיטא אפלו אני לא נאת בצורה
 היא נאת בצבול אין או מנשה מרוחן
 לאפרודיטי אלא נעשת היא אפרודיטי

אמה
 ג

אסורין
 ועל תבין

נני למרחץ ה רב אחר אסותנו לך
 ממון הובה אמה נכנס לעבודה וזה
 שלך ערום ועל קרי ומשתין בפניה
 וזו עומדת על הביב וכל העם משתונו
 בפניה לא נאמר אלא אלהיהן את
 שהראוהו משם אלה אסור ואת
 שאינו נהה משם אלה מותר ו
 הגויס העובדים את ההרים ואר
 הגבעות הן מתירין ומה שצליחן אסורין
 שן לא תחמוד בסוף וזה עליהן וקחת
 לך ווסה הלילה אדם אלהיהם על ההרים
 ולא ההרים אלהיהם אלהיהם על הגבעות
 ולא הגבעות אלהיהם מפני שישיבה
 תפיסת מ אדם וכל שיש בו תפיסתו
 אדם אסור ו אדם עקשה אצ אבן
 לפניו כל מקום שאת מראוהו רגלו
 ונעוה נשאת ונעוה ונעוה רע שיש שם
 עבודה וזה ח מי שהיה ביתו סמוך
 לעבודה וזה ונפל אסור לבנותו כיצד
 מנשה כותם לתוך שלו ובוטה היה שלו
 ושל עבודה וזה נרין מוחה למתנה
 אביו ונעוה ונעוה מטמין בשורין עת
 שקין תשקצנו ותע עת עבנו כי חרס
 הוא ו עקשה אדם כמדה שן תורס כמו
 וזה יא תאמר לו מה הנהה מטמא
 במשא את עבודה וזה מטמא במשא
 ט שלשה בתוך הובית שבניו מחזילה
 לשם עבודה וזה הרי זה אסור סידור
 וכיורן לשם עבודה וזה וחיך ש נטרל

ותבן ואם ישן יאן אפה בו אתהפת
 הפת אסורה בדנייה ניתעלה כי
 באחריות כולן אסורות בהנייה
 ר' אליעזר א' מלין הנייה לים המלח
 אמרו לו אין פיריון לעבודה וזה
 יה נטל ממנה כרכו אסור בהנייה
 ארץ בו את הבבד הבבד אסור בהנייה
 ניתעבב באחרים כולן אסורין בהנייה
 ר' אליעזר א' מלין הנייה לים המלח
 אמרו לו אין פיריון לעבודה וזה יו
 מינך מכתלה קדמס חידך נטל ממנה
 מקל או שדביט אפילו עלה הרי וו
 כטילה שופייה לעבודה אסורה ושלא
 לעבודה מותרת פר ר'
 הל יד ר' שמעון א' שלש
 אבנים וז' בינך וז' המדק קליס אסורות
 ושמים מותרות וחכמ' א' את שיהא
 נראה עמו אסור ואת שאינו נראה
 עמו מותר ב' מצא בר' אשוח מעות
 כמות אבנים הרי אילו מותרים פרכיו
 עבדים ומטות שלש יבלין מינור
 שמינים וסלתות וכל דבר שביעצאבו
 קרב על גבי המזבח אסור ג' עבודה
 וזה שהיה לה גנה ומרחץ נהנים
 מהן שלא בטובה ואין מהנין מהם
 בטובה הנה שלה ושלא אחרים נהנין
 מהן בטובה ושלא בטובה ה' עבודה
 וזה שלפני אסורה מידו של ישראל
 משתעבד נכרי מבטל עבודה וזה של

מה שחורש היבנים לתוכו עבודה
 וזה והרי אה הרי זה מותר
 שלש אבנים הן אבן שחיעה מת
 מתחילה לבומס הרי וז' אסורה סתיה
 וכייה לשם עבודה וזה והרי שנטל
 מה שחורש העמיד עליה עבודה
 וזה וסילקה הרי וז' מותרת יא
 שלש אשירות הן אילן שנטעו מת
 מתחילה לשם עבודה וזה הרי זה
 אסור גידעו ופיסלו לשם עבודה
 וזה והחליק נטל מה שהחליק
 העמיד תחתיו עבודה וזה וביטלה
 הרי זה מותר יב א' זה היא
 אשירה כל שתחתיה עבודה וזה
 ר' שמעון א' כל שעבדין אפיה מעשה
 כעמין כאלן שהיו עובדין אותו והיה
 תחתיו כל אלהן ר' שמעון בדקו את
 הגל הזה ובדקוהו ומלאו בו עורה
 אכלהן הואיל ולעבודה הן עובדין
 במירלהן את האילן יג לאישב
 ביצילה ואם ישב טהור לא ועבוד
 בחומיה ואם יעבר טמא היתה נחלת
 את הרבים ועבר תחתיה טהור חורעון
 בתתיה ורקות בימות הגשמים אבל
 לא בימות החמה והחורין לא בימות
 החמה ולא בימות הגשמים שהגבייה
 נוסחת והוות הנאה להם לובל יד
 נטל ממנה עניים ואבנים אסורין בה
 בדנייה הפיק בהן את הממון אסורש

ר' יוסי אב' אג'
 לא ירקות בימות
 הגשמים טפני

ושל ישראל וישראל אינו מנטל עבדה
 וזה של נכרי המנטל עבדה וזה ביטל
 משמשה ביטל משמשה משמשה
 מבטולין והיא אסורה ה כיער
 מבטלה קטע ראש אונה ראש חוטמה
 ראש אעבדה פחסה אפ על פי שלא
 חיסרה מבטלה ורק בפניו הי שתי
 בפניה בדה ורק בה את העושה
 זו אינה בטלה מכרה או מי שכתב
 ר אומבטל חכמה אלא ביטל ו
 עבדה וזה שהי חוה עובדיה בשעת
 טלום מותרת בשעת מלחמה אסורה
 בומסקיות של מלכים הרי אלו מותרים
 מפני שמעמידן אותם בשעת שהמלכים
 עובדין ו שאלו את הזקנים בדומי
 אם אין רינונו בעבדה וזה מפני מה
 אינו מבטלה אמרו להן אילו לבר
 שאין עוין ועולם בו היו עובדין היה
 מבטלה הרי אלו עובדין לחמה וללש
 ולכוכבים ואבד עולמו מפני הטועין
 אמרו להם אם כן ואבד ובר שאין
 עוין ועולם בו ריקנים דבר שיצוד
 ועולם בו אמרו להן אנתו אנו מחזקין
 ודי עובדיהם של אלו והאמרות רעו
 שחן אלוהות שהרי אלו לא בטלה
 להחין פת בעושה מן הנכרי אנת על
 פי שהוא טעל ברו ומתן המפוח אנת
 מעשה מן נסך עד שיהו לבר נכר לבר
 מה שצבור אמרו ושאמר מותי ט

דחזק עם הנכרי בנת אכל לאבוימין
 עמו ישראל שהוא עושה בטומאה
 לא חזקין ולאבוימין עמו אכל מולי
 מוליכין עמו חביות לתת מבואין עמו
 לזנות ו נחמה שהוא עושה
 בטומאה לא לשים ולא עובדים עמו
 אכל מוליכין עמו פת לפלטר נ
 יש נמי נא עומד בעד הבור של מין
 אכיש עליו מלוח מותר לפי לבור
 וזה מדרש בקנה והתין את הקנה
 בקנה והיה מטפח על פי חבית מותרת
 בכל אלו מעשה ואמרו ויכרו שמעון
 מתיר וטלאת החבית חזקה לבור
 זה היה מעשה והכ שירו יב המטהר
 יינו של נכרי ונתנו ברשותו בבית
 שהוא פתוח לרשות הרבים בעיר
 שיש בה גנים וזממור בעד שכולה
 גנים אסור עד שיושב שומר אין
 המטמר צריך להיות ופת ומשמר אף
 על פי שהוא יוצא תכנס מותר שמעון
 בן אלעזר אכל רשות הגנים אחרת
 יב המטהר יינו של נכרי ונתנו
 ברשותו והלא אכתוב לו שנתקבלתי
 מן מעות אכל אכיה ישראל להורג
 להוציא את מצחו עד שיתן לו את
 מעותיו זה היה מעשה בבית שאן
 ואמרו חכמי פו ה הל יה
 השוכר את הפתח לעשות עמו בין
 נסך שטר ואם שכו לעשות עמו

אסור אין לוע
 גילוח מותר

10

11

12

v1

ומליה אוב כרי שיפתח ויגוף ותגב
 ז היה אוכל עימו על השלחן והיח
 לפני לבן על השלחן ולבן על הדלפק
 והניחו וינאמה שעל השלחן אסור
 ומה שעל הדלפקי מתע אס אסור
 הרי מות ופחותה את מה שעל הדלפקי
 אסור חביות פתוחות אסור חביות
 וסתומות כרי שיפתח ויגוף ותגב
 ה בלשת טבכוסה לעיר בשעת
 שלום חביות פתוחות אסורות וסתומות
 מותרות בשעת מלחמה אילו ואילו
 מותרות שאין פניי לנסך ט אומניס
 ישראל ששילח להם נכרי חביות שלחן
 נסך מתער שיאמרו לו תן לנו את המע
 אס משתכנסה לו שותן אסור
 המוכר יתן לנכרי פסק עד שלא
 מוד דמיו מתירן מוד עד שלא
 פסק דמיו אסורין נטל ומשפך
 ומוד לתוך גלוחית נטלו ומוד לתוך
 עלוחיתו של ישראל אם יש ברובקבת
 מן אסור המערה מכלי לכלי המערה
 ממום מתער ואת שהערה לתוכו אסור
 יא מן נסך אסור ואסור כל שהוא
 מן מין ומים במים כל שהוא מן מים
 ומים מין במיט טעם זה הכלל למין
 במים כל שהוא ואשר אבמינו בנותן
 טעם יב אילו אסורין ואסורין
 כלשתן מן נסך ועבדה וזה ועדות
 לנכרין ושור הניסקל ועגלה ערופה

מלאכה אחת את על פי שאמר להע
 העבר לי חביות שלחן נסך במקום לו
 למקום שבו מתע ב השוכר את
 החמור להביא עליה מן נסך שכרה
 אסור שכרה לישב עליה את על פי
 שהיניח לגבי עליה שכרה מתע ג
 מן נסך טנפל על גבי ענבים יד יחס
 והן מותרות אסורין מבוקעות אסורות
 מינשה בבוי תם בן וינח שהיה מליא
 בוצות בספינה ונשכרו חביות שלחן
 נסך על גביהם ובא מעשה לפני חכם
 והיבשירו זה הכלל כל שהוא אסור
 בנותן טעם אסור וכל שאינו בהנייתו
 בנותן טעם מתער כגון החומץ טנפל
 לביכוס יד נכרי שהיה מעבדע
 ישראל כרי מן במקום למקום אסורה
 בחוקת משתמר מתער ואס מודיע
 שהוא אפליג כרי כרי שישתום
 וזה תום ויגב רבן שמעון בן גמליאל
 את כרי שיפתח ויגוף ותגב ה
 המערה את יינו בקרון או בספינה
 והלך לו לקפודמה ונכנס למדינה
 ורחץ מופדאם כודיעו שהוא
 מליל כרי שישתום וסתום ויגב
 רבן שמעון בן גמליאל אוב כרי שיפתח
 ויגוף ותגב ו המערה נכרי
 נחניתו את על פי שהאוויר יתום
 מותר אם מודיעו שהוא נכרי
 שישתום וסתום ויגב רבן שמעון

א

וינפר

ומשמש את הרב על מנת לקבלת
 אלאו כעבדים המשמשים את
 הרב על מנת שלא לקבלת ויהא
 מוראשמים עליכם ו יוסה בן יוחנן
 איש צורה ויוסה בן יוחנן איש צורה
 קיבלו מעט יוסה בן יוחנן איש צורה
 אם יהי ביתך בית ויעד לחכם והווי
 מתאבק בעפר רגליהם ושוחה בעמא
 את רביהם יוסה בן יוחנן איש צורה
 א ויהי ביתך פתוח לרחוקה ויהיו
 עניים בני ביתך ואל תרבה שירה
 עם האשה ה באשת אמך
 וחומר באשת חבירו מכדאמרת חכם
 כל המרבה שירה עם האשה כשהיא
 צדה גרס רעה על עמו וכל מדבר
 תורה וספר יודע לנהיג ו יחושע
 בו פרוחיה ומתי הארבי קיבל מהן
 יחושע בן פרחיה איש צורה בן
 קטלך חבר והוי וזאת כל הארץ
 לכה וכות מתי הארבי איש צורה
 משכן רעואל תתבר לרשע ואל
 ואל תתו אשמו הפרענות ו יהיה
 בו טבוי ושמעון בן שמס קיבל מהן
 יהיה בו טבוי איש צורה אל תעש עמך
 בצרכי רינים וכשיהיה כעלי הדן
 עמך לפרך יהוי בעיניך משעים
 וכשנפטרים מלפניך יהוא בעיניך
 כעדיקים שקצלו עליהן את הדן
 שמיעון בן שמס איש צורה מדבר
 לחקר את העדים והוי והוי מדבר

ויעפרו מעורע ושער חור ופטר
 חמור נכשר בחלב וחולים שמשחחו
 בעורה הוי צילו אמרין ואוסרין
 כל יתן י יזנסך שפול לבור
 מלן אמר בהנייה רבן שמעון בן
 נחמיה איש צורה כולו לעל חור ומתי
 יזנסך שישבו יד נת שלאבן
 שפולתהו מעבה והיא טהורה
 ויהי עירי אי תגב וחכם איש צורה
 הופת ושלחם את על פי שיקין
 את הופתהו ו אמרה הלוקח
 כל השמיש מן הוי את שדרכו
 להטביל יטביל להציל יציל ללבן
 באר ילבן השפה והאסלה מלבן
 באר ויהפכין שפה והיא טהורה
 חסל עבדה ויה פרה

אבות פ"א

משנה קיבל תורה מסויע ומסדר
 יהושע ויהושע יזקנים וזקנים
 לביאים וביאים מסדה לאנשי
 נוסת הוצלה הם אמרו שלשה דברים
 היו מתנין בדור ויהעמידו ויעמידו
 תלמידים ויהיה ויעשה כפי למה
 ה שמיעון ה עירק קשה מסורי
 כנסת הגדולה הוא היה א על שלשה
 דברים העולם עמד על התורה ועל
 העבודה ועל צילת חסדים ג
 אנטיגוס איש סוכו קיבל משמעון
 ה עירק הוא היה איש צורה בעדים

האבות ועל השלום
פרב הל יו

ו איז איז וז היא וזן ישנה ששטר
לו הארס כל שהיא תפארת לעושה
תפארת לו כן הארס והזר והזר במענה
קלה כמענה חמורה שאין אמה יודע
מתן שכרן של מצות והזר מחשב
הפטד מענה כנגד שכר ושכר עביה
כנגד הפסדה השתל בשלשה דברים
ואין אמה בא ליה עביה בעמה לענה
מפן עין רואה ואוזן שומעת וכל
מעשה בספר ובתבוס ב רב גמלי
בנו של ר' יהודה הנשיא אי שפה תלמוד
ומיה עיס דרך ארץ שומעת שנהקס
משכחת עין וכל תורה שאין עינה
בלאכה סוף בטילה לגד עון וכל
העמלים עים העיבור יהוא עמלים
עמיהן לשם שמים שוכות אבותם
מסייעתם וצדקתם עומדת לצד ואינם
מעלים עליהם שכר כאלו עשיתם
ג חזק והזרים ברשות שאין מקריבין
לארס אלא ליצוץ עמקן בראת באה
בז בשעתה נישט אין עומדין לארס
בשעת דוחקו ה האנהיה אי עשה
רענו כרען שיעשה רענו כרענו
בארענו מפני רענו שיבטל רענו
אחרים מפני רענו ה ר' הלל
אי אל תפרוש מן העבוד אלקאמין
בעמקן עד יום מוחך אל תדון את
חבירך עד שתגיע למקומו אל תאמר

שמא מתוכן ילמדו לשקר וז
שמעיה ואבטליון קיבלו מקן שם
שמעיה איז אהוב את המלאכה
ושנא את הרבנות ואל תתוודע אל
לד שות אבטליון אי חכם היה וז
בדוברים שמא תחובו חובות גלות
ותגלו למקום המים הרעים והשתו
התלמידים הבאים אחרים ומתו
וכמלא שם שמים מתהלל ט
הלל ושמי קיבלו מקן הלל אי הוה
תלמידו של אהרן אהב שלום ורחוק
שלום אהב את הבריות ומקרבן
לתורה הוא אהיה אי נגד שמא אבד
שמא ודילא מוסקן יסקו ודילא
ילקו קטלה חייב לא יעבד קטלה
קטלן ישמש בתגא חלקו הוא
היה אום אין אני מי לי וכשאני
ליצני מה אני אם לא עכשיו אמתי
שמי איז עשה תורתך דבע אמור
מעט ועשה הרבה והזר מקבל
את כל הארס בסבר פנים יפות
רבן גמלי אי עשה לך רב והסתמך
מן הספק ואל תרבה לעשר אום
עומדות שמעון בנו אי כל ימי
גדלתי בן החכם ולא מיצאתי לטן
טוב אלא שתוקה ולא המדרש
הוא העיקר אלא המעשה כל
המדה ודברים מביא חטא וכן
שמעון בן גמלי אי על שלשה
דברים העולם קיים עלהרין ועל

10
11
12
13
14
15
16
17
18

מבריעהווא את כולם אבא שאול
 או משמו אביהו כל חלמי ושד
 בבת מאונם ואליעזר בן הורקנוס
 עמיתו ואליעזר בן עזר בבת שניה
 מבריע את כולם יב אם להם
 צאו וראו או זה האורך טובה שיה
 שידבק בה אדם ו אליעזר או עין
 טובה ו יהושע או חבר טובו יוסה
 או שכן טובו שמעון אהרואה את
 הנולד ו לעזר או לב טובו אלהם האה
 אבי את דברי אלעזר בן עזר מדברים
 שכליל דברי אהרואה יב
 אם להם צאו וראו או זה האורך
 רעה שיתחוק ממנה אדם ו אליעזר
 או עין רעה ו יהושע או חבר רע
 ו יוסה או שכן רעו שמעון או הלוח
 ואני משלים אחד לוח מן האדם
 כלוח מן המקום שנ לוחושע ולא
 ישלים כדוק חוננונותו ו אליעזר או
 לב רע אלהם רואה אני את דברי
 אליעזר בן עזר מדברים שכליל
 דברי אהרואה יב זה אמר
 שלשה דברים ו אליעזר או יהושע
 חברו חברו עליך כנפסך ואל עתה
 נחלצתם ועתה רוב אהו לפל מיתק
 הווי מתחמם כנגד אורג שלוחם
 והווי נחיה מבלעם שלח אכזוה
 שנישבתו גערה שוגר ופיתת
 עקיצת עקב לחיבתו לחיבת שנת
 וכל דבר יקם בנחלי אשר יהושע

הא

יוסין בן יוסף ואילנה

נא כשלה

דבר שאפשר לו להישמע שסופו
 להישמע אל תאם כשאפס אשם
 שמה לא המנה ו הוא היה או
 אן בוד וראחט ולא עם הארץ חסיד
 ולא תבוסתו למד ולא תקופתו מלמד
 ולא כל המרבה מחודה מחכים במקום
 שאין אנשים השתדל להיות איש
 ו אההוא לאה בגלות אחד עפה
 עלפי המים אם להעל דאטיפרת
 אטיפרת בסוף מטופתך וטובך ו
 הוא היה א מרבה בשד מרבה רימה
 מרבה נכסים מרבה ו יזמר עפחות
 מר ומה מר עבדים מר כל מר
 נשים מר בשפים מר תורה תורה
 מרבה תיים קנה שם טוב קנה לעצמו
 קנה דברי תורה קנה חיי העולם הבא
 ו רבו יחוטבן וכי קבל מהל אשמי
 הוא היה א אכעשית תורה הרבה
 אלתחזיק טובה לעצמו כי לך נע
 נעמת ו חמשה תלמידים הולך
 אליעזר בן הורקנוס ו יהושע בן
 חנניה ו יוסה שמעון בן נתנאל
 ו אליעזר בן עזר הוא היה מרשע
 שנתן אליעזר בן הורקנוס בור סוד
 שאינו מאבד טיפה יהושע בן
 חנניה אשרי יולדתו יוסה הסתן חסיד
 שמעון בן נתנאל יא חט אלעזר בן עזר
 מען מתגבר יא הוא היה או
 אם היה כל חלמי יב בבת מאונם ו
 ואליעזר בן הורקנוס בבת שניה

בבן

מלך מלכי המלכים הקב"ה ב' ד'
 חנניה סגן הכהנים או הווי מתפלל
 בשלמה שלמכות שאין לו מוחא
 איש את רעהו חיים בלעו ג' ד'
 חנניה בן חדין או שנים שהיו ושנים
 ואין ביניהן דברי תורה הרי זה מושב
 ליינים ש' שנ' ומושב ליינים לא
 ישב אבל שנים שהיו שנים וצדקים
 בדברי תורה שכינה ביניהם שנאו
 נבדו ויאי נ' איש ארעהו וקשב
 הווי שמעו ויכתב בספר ודיון לפני
 ליהאי ל' לחשב עמו ו' שמעון וזו
 שלשה שאכלו על שולחן אהרן ולא
 לא אמרו עליו דברי תורה הרי אילו
 כאכלי וכו' מתם שנ' ביכל שהחטת
 מלא אקלא עוצה בלי מקום אבל של
 שאכלו על שולחן אהרן ואמר עליו
 דברי תורה כאילו אכלו משוחט של
 הקבה שנ' ודבר אל מה שולחן אהרן
 לפני י' ה' חנניה בן חדין או
 חנניה ב' שהיה מהלך בדרך ומפנה
 לבו לצדקה הרי זה מתחייב בנפשו
 ו' חנניה בן הקנה אוכל המקב' על
 על תורה מצדיקים מעני עול מלכות ועל
 דרך הארץ וכל הפרק טמט עולתוה
 מתנים עליו עול מלכות ועל דרך
 הארץ ו' חלפתה איש בפר חנניה
 או עשרה שהיו ושנים וצדקים
 בדברי תורה שכינה ביניהם שנאו
 נב' בעות אל מנין אפילו חמשה שנ'

או עזרעה ויני הרעו שנאמר
 הברית מוציאין אתה אדם מן
 העולם ט' ד' יוסתאן הוי ממון
 חניך חביב עלך כשך חניך ע'
 עניך למה תורה שאנה ידשה
 וכל מעשיך יהיו לשם שמים ו'
 שמעון או הווי והיר בקדו' בית
 שמעון שאמה מתפלל אל מעש
 תפלתך דבעאלא תחננים לפני
 המקום בה שנ' חנין ורחום הוא
 את אפיו ורחום ואלתהו רשע
 נפמי עניך י' ד' אלעזר וזו
 הווי שקד ללמד מה ששם לאפ
 לאפקודוס והע לפני מי אבד
 עמל וי' הוא בעל מלאכה ו' טרפן
 או היום קצר והמלאכה מרובה
 והפועלים עניים והשכר הדיוק
 ובעל הבית רחוק הדאנהו אמ' לא
 עלך מלאכה לצמח ולא אסד בן
 תומס ליבטל אם לעד תהיך
 הדבה טמון בעל מלאכה לשלם
 שרי פעולתך ג' ד' פ' ר'
 ה' ד' ו' י' ע' ע' ע' ע' ע' ע' ע'
 או חוסתה ב' שלשם וצדיק ואין אנה
 פאלה ע' ע' ע' ע' ע' ע' ע' ע'
 מלאך אמה חלף לפני מי אמה
 עתה יתן דין והשכון לפני דע
 מנין באטו מלחמה סודותה וליאן
 אמה חלף ליינה ולתולעה לפני
 מי אמה עתה יתן דין והשכון לפני

12
 13
 14
 15
 16
 III

11

וכל שאין רוח
גבורה מקהיבט

יג הוא הנהיג כל שדוח הגבורות
 נחה ממנו רוח המקום נחה ממנו יד ר
 אין רוח המקום נחה ממנו יד ר
 דוסה בן הרכינס או שנת של שחרות
 מין של עהדים ושיות הולדים ושיות
 כנסיות של עמי הארץ מוציאן את
 האדם מזה העולם יד ר אל עור
 המור עי או המוח ל את הקד שים
 והמבזה את המועדות והמגלד
 פנים במתה והמפרק רייתו של אמהם
 אבינו והמאדים את פני חבירו אפ
 על פי עמי ברו מעשים טובים און
 לו חלק לעולם הבא יד ר ישמע
 אם חותק לראש וטוח מישחרות
 והחי מקבל את כל האדם בשמחה
 ר עקובה או שחוק קלות ראש מוציא את
 לעיה מעשרות סניג לעדה נכרות
 סניג לפי שות סניג לחכמה שותקה
 יג הוא הנהיג יום חכב אוס גלויא
 כנים חזקה תורה נדעת ל שניצא
 בנים חבירים ישרו שניקראו בנים
 חיבה תורה נדעת להם שניקראו
 בנים למקום חבירים ישרו שניקראו
 להם כלי שבו נצא את העולם חבור
 תורה נדעת להם שניקראו שניתן להם
 כל שבו נצא העולם הכל יפחו נ
 חרשות נתנה ובטוח העולם בידן
 וחכל לפי רוב המעשה יח הוא
 תוח אור חל נתן בעינים קיינות

12

13

14

15

16

17

בקרב אלהים ישפט מעין אפילו שלשה
 שנראו תו על ארץ יסרה מנין א
 אפילו שנים שנ או נבדו יראו
 אש אל רעהו וק שב לי משמע
 וכתב בספר זכרון לפני לירא י
 לחושבי שמו מנין אפילו אחד
 שנ בכל המקום אשר אומר את שמי
 אבוא אליך וברכתך י אל עור בן
 והנה אש ברתתה און לו משלו
 שאת ושלך שלו וכן הוא או ברוכי
 מנין הכל מנין נתנו לך ט ר
 יעקב או המהלך בדרך ושנה עפסי
 משנתו וא מה נאה אילן זה ומה
 נאה ניר זה מעלין עליו כאלו מתחב
 בנפשו י ר דוסתי ברו רמי אום
 משנה מאור כל השכחה אוח מ
 ממשנתו מעלין עליו כאלו מתחב
 בנפשו שני בך השמר לך ושמר נפשך
 מאד ט משנת את הדמים אשר לא
 עיניך וכול אפילו תקפה עליו משנתו
 בלמוד לומר וספרו מלגב בלמי
 חייך הוא אינו מוחות ער שיטב
 לו חסידים מלבו יד ר חנינו בן
 דוסה כל שראת חטאו קודמת לו
 לתכמתו חכמתו מתקיימת חכמתו
 לתאית חטאו אין חוכמתו מתקיימת
 יב הוא הנהיג כל שמעשיו מדתים
 מחוכמות חוכמתו מתקיימת חכמתו
 מרובה מעשיו אין חוכמתו מתקיימת

ומשל ברחוק מלבד עיר איה הוא
 עשיר השמח בחלקו שנ' יגע כפיו
 כיוסאלי אשדף וטוב לך איה הוא
 מכבוד המכבד את הבריות שנ' כי
 מכבדי אכבד ובדי יקלין ב' בן עמי
 איהו רצ' למינה קלה וברוח מן
 העבירה שמענה גררת ממורד
 ועבירה גררת עבירה ששכר
 מינה מינה ושכר עבירה עבירה
 הוא איה אום אל תהי בו לכל אום
 ואל תהי מפילת לכל דבר שאין לך
 אום שאין לו משעה ואין לך דבר
 שאין לו מקום ולייטס איש יבנה
 או מאד מאד הוי שפלי רוח שתקת
 אנוש רימה ג' ויחוט בו ברוקה
 או כל המחילי שם שמיים בסתר פ'
 פרוס ממנו בבלה אחד שוגג
 אחד מיד מוילול השם ד' ו'
 ושמעו או הלמד על מנת ללמד
 מספיקן בידו ללמד הלמד לעשות
 גישתה ליד על מנת לעשות
 מספיקן בידו ללמד הלמד לעשות
 ה' ו' צורק או אל מנישם עטרה
 לתגל כהן ו' לא קודים לאיל מהן
 וכן היה הל' איה שמה שו' בתא
 חקת האובל הנאות מדברי תורה
 נטל חיו מן העולם י' ו' נוסח איה
 כל המכבד את התורה גפוי מסבד
 מן הבריות וכל המחיל את התורה
 נא על

פרושה אל כל החיים החנות פתחה
 והחנותי מקיף הפיגס פתחה
 והיד כותבת והנבאים מחזירים
 תמיד בכל יום ונפרעין האדם לעת
 ושלאלו עתו והדין דין אמת הכל
 מתוקן ולסעודה יט' ו' אלעזר
 בן עזריה א' אם אין תורה אין דין
 ארץ אם אין דין ארץ אין תורה
 אם אין חכמה אין יראה אם אין
 יראה אין חכמה אם אין רעותה אין
 בינה אם אין בינה אין דעת אם
 אין קמח אין תורה אם אין תורה
 אין קמח הוא איה אום כל שמינה
 שחכמתו מדבר ממששיו למה
 הוא רומה לאילן שנופו ושר שיו
 מעוטין והרוח באת ושקרתו
 והפכתו על פניו וכל שמינה מ'
 מדברין מחכמתו למה הוא רומה
 לאילן שנופו ממעטו ושר שיו
 מדברים אפילו כל הרוחות באת
 עליו אין מיוזמה אותו ממקומו
 ו' לעזר בן חסמה אום קינים ופיתחי
 מה הוה גופי הלכות תקופות
 ונב שרמיה פופרות לחכמה
 פ' ו' הל' יט'
 בן רומה אום איה הוא חכם
 הלמד מכל אום שנ' מכל הלמד
 השכלתי איה הוא גבור הכתש
 את ימיו שנ' טוב ארץ אפים מפת

כז

מורה

לשמה

18

19

IV 1

14 טוב על ציהו יג ר נהוויא הווי
 15 גלה למקום תורה ואל תואמר היא
 תבוא אחרי שחברך יתקיימה
 16 בחד ואל תמתק אל תישעו יימי
 17 יו אין בדיני לא משלות השמים
 18 אלה מסתירן של צדיקים יו
 19 מותיה בן חרש אהווי מקדים לל
 לשלום לכל האדם והווי ונג לאיות
 20 לארא של שועלים יו ר עקבה
 21 או העולם הזה דומה לפרו דוד לפני
 העולם הבא התקן ענין לפרווח
 22 שתכנס לי טוהקלין הוא היה או
 יפה שעה אחת בתשובה ובמעשים
 טובים בעולם הזה חיי העולם
 23 הבא יפה שעה אחת של קדוה רוח
 בעולם הבא מכל חיי העולם הזה
 24 יו ר שמעון יו אל תרצה את
 חברך בשעת בעסו ואל תחומט
 בשעת שמתו מוטל לפניו ואל
 25 תשאל לו בשעת קדוה ואל תשתה
 לדאות בשעת קלקלתו
 26 יו טמוה הקטן או
 27 בנפול אונן אל תשחח
 ובחשלו אל יג לבך
 28 יו אלישע בן אבמה או הלמד
 29 לך למה הוא דומה למה כתובה
 על ניד חדש הלמד וקן למה הוא
 30 דומה על ניד מחוק יו
 31 יו יוסה בן והתה אי שכתר
 32 קבלי אום הלמד מן הקטנים למה

7 גפוי מחולל מן הכריות י ישמע
 בנו או הקוסן עצמו מן הדין
 8 פרק ממנו איבה ונגל ושבועת
 שואתהם לבו בהרחה שרטה
 9 השענה רוח אל תהיון יחיד
 שאין רון יחיד אלא אחד ואל
 10 תאמר קיבלו רעתי שהו רשיון
 ולא אמתה ה ר יונתן אכלהם
 11 המקיים את התורה מעני סופו
 לקיימה מעשה וכל המבטל את
 12 התורה מעשה סופו לבעלה מעני
 13 ט ר מאיר או הווי מעט עסק
 הנסוק בתורה ושל רוח בפני כל
 14 האדם ואם בטלנה מן התורה יש
 15 לו בטלים תורה כנגד יו ר אליהו
 16 בן יעקב ינהווי שיה מינה אחת
 17 קנה לו פרק ליש אחד הענין עניה
 18 אחת קנה לו קטין אחד תשובה
 19 ומעשים טובים כתרם לפני הפועלות
 20 יא ר יוסן הסתיל או כלבנסיה
 שהיא לשום שמים סופה להתקיים
 21 ושאינה לשם שמים אין סופה
 22 להתקיים יו ר אלעזר א והי
 23 כבוד תלמיד חביב עליך ככבוד
 24 חבירך וכבוד חבירך כבוד אבן
 25 ומורא רבך כבודא שמים יו
 26 ר והודה או הווי והי בעלמוד
 27 ששונת תלמוד עליה ודון ישעון
 28 או שלשה בתרים וק סתר תורה וכתי
 29 ובתר כדונה ובתר מלכות וכתי שט

חזקתה אום

ואם עזרתה בתורה ושל יסוד תורה קדוה

למה טענה

הווא דומיה לאוכל ענבים קיוות
 יזשומה מן מנתה למד מן
 הדקנים למה הוא דומיה לאוכל
 ענבים בשילות לשנותה מן יסן
 יט י סאר אם אל תסמך בקרבן
 אל תבמה שיש בו וש קרבן חוש
 מלא יסן ויסן ויסן שאפילו חוש
 אין כה אלקוד הפקר אם הקינאה
 והמאה והכבוד מוציאן את האדם
 מן העולם יב הוא הנה א קלויס
 למת וקמתם להיות החיים לזון
 לזע עלהו יע להיחזק שמהא ה
 היער והוא הכורא הוא הקרבן
 והוא הקרבן הוא עד הוא בעל זון
 הוא קתיד לזון שאין לפניו לא
 עשה ולא שוכחה ולא משוא פנים
 ולא יקח שמה שחל שלו וזע
 שהכלב חשבון ואל יבטיחן יע
 שהשאל בית מעט שעל כחון
 אזה ניער ועל כחון אזה ניער
 ועל כחון אזה ועל כחון
 אזה ועל כחון אזה
 עתה ועל כחון אזה
 עתה ועל כחון אזה
 לפני מלך מלכי המלכים
 הקב"ה יצו ה' ה' ה' ה' ה'
 ה' ה' ה' ה' ה' ה' ה' ה' ה' ה'
 העולם נמה תלמודו לא יאמר
 אחד היה יכול להיבנות אל אלה
 להיפרע מן הרשעים שהן מאבין
 את העולם שנבדא בעשה מאמות

היות שר טוב של עירקים שחן
 מתימים את העולם שנבדא בעשה
 מאמות ב עשה דורות מאדם
 ועד נוח להודיע כמה ארך אפים
 לפניו שכל הדורות היו מל עינים
 לפניו עד שהביא עליהם את המבול
 עשה דורות מנוח ועד אברהם
 אבינו להודיע כמה ארך אפים לפניו
 שכל הדורות היו מל עינים לפניו
 עד שבא אברהם אבינו וקבל שני
 כולם עשה ניסיונות מן נסוד
 אברהם אבינו ועמד בכלם להודיע
 כמה היא חובתו של אברהם אבינו
 ב עשה ניסים גישה לאבותינו
 במצרים ועשה עליהם שר מצות
 הביא הקב"ה על המצרים במצרים
 ועשה עליהם עשה ניסיונות
 ניסיונות את המצרים במצרים
 שני נסו אתי זה עשר פעמים ולא
 שמעו בקולי ה עשה ניסים גישה
 בבית המקדש לאהפילה אשה מרח
 בשך קודש מעולם לא היה מרית בשך
 קודש מעולם לא היה עקר לזון נוח
 יוסף כי פתח לאמא וזכרית
 לא ימציא פסול בעמרו ושתיה להם
 ובלהם הפנים לא יבנו בשמים את
 המערכה לא יניעוה ה' מן את עמו
 עשן עתה יעפוף ומלאת חיים
 חיים לא הודיק נח שוועד
 ברושלים לא יאמר אם לחבו יע

המקום שאלין ביהושלם ה' עשה
צראו בין השמשות פיהארץ ופי
הבאר ופי האתון והקשת והפזן וה
המטה והשמיר והכתב והמכתב
והלוחות ושאז את מורקין והסתו
של משה האיל של אברהם ושאז
את צבת בגבת עשויה ו' שבעה
דברים בתלם ושבעה בתלם החכס
אינו מדבר לפני מי שהוא צדל
מכנו ואינו נכנס לתוך דברי תורה
ואינו נהל להשיב טאל בהלכה
ומשיב בענין ואות על ראשון השון
ועל אחרון אחרון ועל מה שלא שמע
או לא שמעתי ומדחה על האמת
וחילופיקן בהלכה ו' שבעה מיני
פריעניות באים על שבעה גופי
עניינות מקצתן מצדדן ומקצתן
טאין מצדדן גרוב של בימרת
בא מקצתן רעיה ומקצתן שביעס
גמרו שלא לעשה רע שלמהומה
ושל בימרת בא שלא לעול חלק
רע של כלמה בא ח' דבר בא לעולם
על המיתות האמת והבימרת שלא
נימסרו ליתרון ולמדות שביעית
חרב בא לעולם על עיני הדיון ועל
עיות הדיון ועל המורים בתורה
שלא כהלכה חשה רעה בא לעולם
על שבעת שוא ועל חילול השם
על מה שאילעום על עבודה ומה ועל
גילוי עריות ועל שפיכות נמים ועל

השמש הארץ ט בארבעה מקום
הדבר מרובה ברביעית בשביעית
ובמוצאי שביעית ובמוצאי החג
שבכל שנה ברביעית מפני מעשה
עני שבשלישית בשביעית מפני
מעשה עני שבששית ובמוצאי שב
שביעית מפני פירות שביעית במוצאי
החג שבכל שנה מפני גיל מיתנות
עניים ו' ארבע מידות באדם
האומר שלי עלי ושלך עלי מידה
בינותיות ושאז מידת סדום שלי
שלך ושלך שלי עם הארץ שלי שלך שלי
חסד שלך שלי ושען לא ארבע מידות
בריות בריות נוח לבעוס ונוח
לרעות יצא שברו בהפסדו קשה
לבעוס והשתדלות יצא הפסדו
בשכרו קשה לבעוס ונוח לרעות חסד
נוח לבעוס וקשה לרעות רשע י'
ארבע מידות בלמידים ממחר לשמוע
וממחר לאבד יצא שכרו בהפסדו
קשה לשמוע וקשה לאבד יצא הפ
הפסדו בשכרו ממחר לשמוע וקשה
לאבד חכס קשה לשמוע וממחר
לאבד זה חלק רע יג ארבע מידות
בנותני ערקה ריעה פיות ואל יתנו
אחרים עינו רעה בשל אחרים יתנו
אחרים והוא לא יתן עינו רעה בשל
שנת ויתנו אחרים חסד אליהם ואל
יתנו אחרים רשע יד ארבע מידות
בהלכות בית ה' מורשהו וואינו

שלי שלך שלי
חסד שלך שלי ושען לא ארבע מידות

חטאות מצעם אשר חטא אסור
 החטיא את ישראל כל מי שישבו
 שלושה דברים תלמידו של אבות
 אבינו ושלשה תורים תלמידו של
 בלעם עין טובה ונפש שפלה ורוח
 נמוכה תלמידו של אבותם עיוור
 נפש רחבה ורוח נבונה תלמידו
 של בלעם מה דבק תלמידו של אבות
 אבינו לתלמידו של בלעם תלמידו
 של בלעם יורדים לגיהנם שנאמר
 אלהים תורידם לבאר שחת אנשי
 רעים ומרמה לא יחיו ומקום ואני
 אבטחם אבל תלמידו של אבותם
 אבינו יורדים לגיהנם שנאמר
 יש ואבינותיהם אמר לא יהיה
 בן תומה אביו עו בומר וכל
 בנשו חין בנבי ונבוי באר לעשות
 רצון אביו שבשמים כי הוא
 היה אביו עופנים לנהיגם ובושת
 פנים לגן עדן יהי רצון מלפניך
 יי
 במיני ותתן חלקנו במתקן כה
 בן בנבן אבן חפן בן חפן בן חפן
 בן חפן בן חפן בן חפן בן חפן
 חפן חפן חפן חפן חפן חפן
 חפן חפן חפן חפן חפן חפן

עושה שכר הליכה בידו עושה אוני
 הולך שכר מצוה בידו הולך ועושה
 חסיד לא הולך ולא עושה רשע
 עו ארבע מידות ביושבים
 לפני חכם ספוג משפך ומשמרת
 נפה ספוג שהוא סופג את הכל
 משפך שהוא מכניס בו ומוציא
 בזה משמרת שהוא מוציא את
 היין וקולט את השמרים נפרד
 שהיא מוציאה את הקמח וקולטת
 את תולדותיו כל אבות שהיא
 תלמידה בידו בידו תלמידה אני
 אבות ושאינה תלמידה בידו אינה
 בטילה לעולם יו או והיהיא
 אבות שהיא תלמידה בידו אבות
 אמנו ומד ושאינה תלמידה בידו
 אבות בידו והוא יו כל המולות
 שהיא לשם שמים סופה להתקיים
 ושאינה לשם שמים אין סופה
 להתקיים יט או והיא מולות
 שהיא שמים מולות שמים והיא
 ושאינה לשם שמים מולות רב
 של קדוה כ בהמכה את הדם
 אין הטבאה על ידו כל המולות
 את הדם אין מספיקו בידו
 לעשות תשובה כא משנה
 וכה וזכה את הדם וזכות הדם
 תלמי בן שנ צדקת יי עשה ומשפט
 עם יי מצעם חטא והחטיא את
 הדם וחטא הדם תלמי בן שנ על

הוריות פ"ק א

הורו בית דין לעבד על אמת מכל
 טיבות האמות בתורה והלך המור
 ונשה טוג על פיהם בין שעשו
 ונשה עמקן בין שעשו ונשה
 אחריהן בין שלא עשו ונשה הדי
 וה פטור מפני שתלה בבית דין הורו
 בתדין ודע אחד מה שטעו או
 תלמיד ראוי להוריה והלך ונשה
 על פיהן בין שעשו ונשה עמקן
 בין שעשו ונשה אחריהן בין שלא
 עשו ונשה הדי וה הורו מפני שלא
 תלה בבית דין והתלה התולה בעמו
 הורו והתלה בבית דין פטור ב
 הורו בית דין ודע שטעו חורו
 ב בין שהיא או כפתן ובין שלא
 הדיאו כפתן והלך ונשה על פיהם
 ושטעו פטור אע"פ אי ספק
 איהו הוא ספק ישב לו טעם חורו
 חייב הלך לילדי נתתם צילו ר
 עשבה לורה באתה אני בוח שהיא
 קרב לפטור מן החובה אלו בנשי
 מה שנהו מן היושב בביתו שהישיב
 בביתו איפשר היה לו שישמע וזה
 לא היה איפשר לו שישמע הורו
 בית דין לעשו את כל הצדק אמרו
 אין נדה בתורה אין שבת בתורה
 אין עבדה וזה בתורה הדי אילו פ
 פטורין הורו לבעל כזקת ולקיים

מקנת הדי אילו חייבין בינו נכ
 יש נדה בתורה אבל הכא על שומות
 הם כטב ווס פטור יש שבת בתורה
 אבל המוציא מדינות המורד לישות
 הדיים פטור יש עבדה וזה בתורה
 אבל המשתחוה פטור הדי אילו
 חייבין טו ובעלם ודבר לאכל
 הנהג ר הורו בית דין ודע אחד
 מהן שטעו ואם לקו טורנס אמת
 או שלא היה מפלא של בית דין טס
 או שהיה אחר מוקד או ממזר
 או נכין או נזקן שלא קמה לובנס
 הדי אילו פטורין שטעו עדה וזה
 להלך עדה מה עדה אמנה להלך
 כול ראויין להוריה אף עדה א
 אמנה כן עד שהיא כולן ראויין
 להוריה ה הורו בית דין שטעו
 ונשה ב להקל שטעו מביאין פרי
 מדין ונשה שטעו מביאין
 בנשה ושערה שטעו ונשה פ
 מודין הדי אילו פטורין והורו
 בית דין ונשה ב להקל או רובן
 על פיהם מביאין פרי ובעבדה וזה
 מביאין פרי ושערי ודבר מאיר
 חדה או טנים עשו שטעו מביאין
 טנים עשו פריס ובעבדה וזה
 טנים עשו פריס ושניק עשו
 טעויהו שטעו או שלשה עשו
 פריס ובעבדה וזה שלשה עשו

פרים ושלשה עשר שיערוך פרוש
 ושער לכל שבט פרושעו לית
 דין ו הורו בית דין וצשו שבועה
 שבטים או רובן על פיהם מביאין
 פרושעו וזה מביאין פרושעו
 דבריו מאד ויהודה אומ שבועה
 שבטים שחטאו מביאים שבועה
 פרים ושאר שבטים שלא חטאו
 מביאין על ידיון פרפר שאותה
 שלא חטאו מביאין על ידי החוטאין
 ושמעון אמר שמונה פרים תעשה
 וזה שמונה פרים ושמונה שעירים
 פרושעו לכל שבט פרושעו
 לית דין ה הורו בית דין של
 אחד מן השבטים וצשו אותו
 השבט על פיהם אותו השבט
 הוא חייב ושאר כל השבטים
 פטורים דברי ר' יהודה חכמי אג
 און חייבין אלא על הורו בית
 דין הנהגו בלשון שנעשה ושב
 לא יצתו אותו השבט
 פ. ב. ה. ה.
 הורה כהן משוח לעצמו שנת
 מצה שנת מביאין פרושעו וצשו
 מיד מזה וצשו שנת פטור
 שהורו בית דין משוח לעצמו
 הורו בית דין על העיבוד
 הורה בפני עצמו וצשו בפני עצמו
 מתכפר לו בפני עצמו והורה עם

העיבוד וצשו עם העיבוד מתכפר
 לעם העיבוד שאין בית דין חייבין
 על שחטו ליתל מקצת לקיים מקצת
 וכן משוח ולא בעבודה וזה על
 שחטו ליתל מקצת לקיים מקצת
 און חייבין אלא על העיבוד עם
 שנת המצוה וכן המשוח לא
 בעבודה וזה אלא על העיבוד עם
 שנת המצוה ד אין חייבין אלא
 על ידי שחטו כרת ושנתו חטאת
 וכן משוח ולא בעבודה וזה אלא
 על ידי שחטו כרת ושנתו חטאת
 ה און חייבין על עשה ועל לא תעשה
 שבמקדש ואין מביאין אשם תלוי
 על עשה ועל לא תעשה שבמקדש
 אבל חייבין אכל חייבין על עשה
 ועל לא תעשה שבבית המביאין
 אשם תלוי על עשה ועל לא תעשה
 שבבית און הוא מיעת עשה שבבית
 פרושעו הורה מנהג למעשה אל
 תבוא אל הנבואה ו און חייבין
 על שמיעת קולו על מיטתו שפתיים
 תולאת מקדש וקדש ונשיאכי
 פרושעו דברי ר' יהודה לילוי עשה
 וזה הנשיא חייב בכלן חוץ משמיעת
 הקול שהמלך לאו ולא רובן און ו
 כל מצוה שכתוב בה מנהג שחייבין
 על הורו בית דין על שיתן חטאת
 והחור מביא כשבה או שעירה והנשיא

111
 2

המשיח המשיח בשמן המשיח לא
 המרובה כגון אין בין כהן משיח
 בשמן המשיח למרובה כגון אלא
 כי הבא על כל המיעוט אין בין כהן
 משיח לכהן שעבר אלא כן יוס
 הכיפודים ועשרית האופה ה
 והוה שווים בעבודת יוס הכיפודים
 ומעטוים על הבתולה ואקורין באלמנה
 ואין מעטין בקרביתן לא פה ענין לא
 פורטים ומחזירין את הקדש ו כהן
 גדול פורס מלמטן וההדחט מלמטן
 כהן גדול מקריב אונן ולא אוכל ההדחט
 לא מקריב ולא אוכל ו כל הדור
 מחבירו קודם את חבירו כל המקדש
 מחבירו קודם את חבירו פרי משיח
 ופר ענה עומדין ומשיח קודם לפר
 ענה לפר מעטין ו האיש קודם
 לאשה להחיות ולהשיב אכילה האשה
 קודמת לאיש לכסות ולהוציאה מבית
 השביה בזמן ששניהן עומדין בקלפה
 האיש קודם לאשה ו כהן קודם
 ללווי ו לווי ושר לממזר ממזר בתין
 ותתן לנו לעבד משחרר אמתו בזמן
 שכהן שווים אל אסיה ממזר תלם
 חכם קודם וכהן גדול עם הארץ ממזר
 תלמיד חכם קודם לכהן גדול עם
 הארץ חסל הדורות כג
 חסל סד נזקים מסכתו
 נזיק פרי ל סנהדרין פ יד
 שכונות פ ח עירובין ח

שיער וגישה ובית דין מביאין
 ובעדה ויהי המזיד והנשיא והמשיח
 מביאין שיערה ובית דין פרו ושער
 פרו לעלה ושער לחטאת ה
 אשם גלי המזיד והנשיא חייבין
 ומשיח ובית דין פטורין אשם חיי
 הנשיא והמזיד והמשיח חייבין
 ובית דין פטורין שמיעת קול ת
 ולבטוח שפתיים וטומאת מקדש
 וקדשו ובית דין פטורין המזיד
 והנשיא והמשיח חייבין שאין
 בה גדול חייב על טומאת קדש
 וקדשו ומיהו מביאין קדש
 עלה והודר אל העדה הנשיא
 מביא שיער פרי ה ט
 כהן משיח שחטאה
 ואחר כך עבד משיח וכוונות
 הנשיא שחטאה ואחר כך עבד
 מגדול כהן משיח מביא פרו והנשיא
 ב כהן משיח שעבר ממשיחותו
 ואחר כך חטאה וכן הנשיא שעבר
 מגדולו ואחר כך חטאה כהן משיח
 מביא פרו והנשיא כהדיוט ג
 חטאה ען שלא נתמנו ואחר כך נתמט
 והי אלו כהדיוט שטענת אסא
 נדעלחו ען שלא נתמט חייבין
 ומשבות מנו פטורין א ו זה הוא
 הנשיא וה המלך שנועשה אחרת
 מכל מעות כיהן הנשיא שאין על
 גביו אלא ליהייר ו אן זה הוא

מביא
 שיער
 ה

עבודה זרה פרה אבות פ ה
הריות פ ג סכוס פ ע ג

קורא חמשה קדשים

ובוהים פיה א

כל הובחוק שרובחן שלא לשמן
בשרים אלא שלא עליו לבעולן משם
חובה חוץ מן הפסח ומן החטאת
הפסח בזמנו מחטאת בכל זמן
ו אליעזר אי אתה יודע הפסח
בזמנו מחטאת והאשם בכל זמן
צמי אליעזר חטאת באה על חט
ואשם באה על חטאת פסחה שלא
לשמה את אשם פסח שלא לשמן
1 וסנה בן חושי א חנישחוקין
לשם פסח לשם חטאת פסחין
שמעון אחי עזריה אי שחטן לשם
גבוה מן כשרין לשם נמוך מן
פסחין 2 כיצד קדש קדשים
ששחטן לשם קדשים קלים פסחין
קדשים קלים ששחטן לשם קדשי
קדשים בשמים הבכור והמערער
ששחטן לשם שלמים ששחטן
לשם בכור לשם מעשר פסחין 3

הפסח ששחטן שחית בארבעה עשר
שלא לשמו ו הושע מכשד כאילו
נישחט בשלשה עשר בן בתיה פסל
כאילו נשחט בן הערבים איך שמעון
בן עמי מקבל את מפי שבעים ושנים

תן ביום שהושעו ו אליעזר בן
עזריה ביישיהו שכל הובחוק חובין
שכובה שלא לשמן בשמים אלא
שלא עליו לבעולן משם חובה חוץ
מן הפסח ומן החטאת לאהוסק
מן עמי אלא העולה ולא הדרו לו
חכש ה הפסח מחטאת ששחטן
שלא לשמן קיבל חולין חוק שלא
לשמן או לשמן ושלא לשמן או שלא
לשמן ולשמן פסחין כיצד לשמן
ושלא לשמן לשם פסח לשם שלמים
שלא לשמן לשמן לשם שלמים לשם
פסח 1 שחטה נפסל בארבעה
דברים בשחטה בקיבל בוהילין
ב חזקה ו שמעון מכשד בחולין
שחטן או איפסד שלא שחטן
שלא קבלה ושלא חזקה אבל איפסד
שלא חילק ושחט בעד חובו
וחוקר אליעזר או את המהולך
במקום שחטן צריך להלך המושעו
פוסלת במקום שאים צריך להלך
את המושעו פוסלת

פיה ב הל ו
להובחוק שקבל בןן וראתן טבל
וס מחוסר בתים מחוסר כפודים
ושלא מחוץ דים חזלים ערלומא
ושב עומד בלום על גבי בלום על
גבי בתיה על גבי חלי חביו פסל
קיבל בשמאל פסלו שמעון מכשד
נשפך על הירצה ואספו פסל טט

11

2

3

כשרין